

Broj:**Datum:****ZAHTJEV ZA AKREDITACIJU STUDIJSKOG PROGRAMA****I OPŠTI PODACI O PODNOSIOCU ZAHTJEVA****1. Naziv ustanove visokog obrazovanja**

Javna ustanova Univerzitet Crne Gore

Vrsta ustanove a)

☒	Univerzitet	☐	Fakultet	☐	Umjetnička akademija	☐	Visoka škola
-------------------------------------	-------------	--------------------------	----------	--------------------------	----------------------	--------------------------	--------------

b)

☒	Javna	☐	Privatna	☐	Javno-privatno partnerstvo
-------------------------------------	-------	--------------------------	----------	--------------------------	----------------------------

Organizaciona jedinica na univerzitetu

☒	Fakultet	☐	Umjetnička akademija	☐	Institut	☐	Visoka škola
-------------------------------------	----------	--------------------------	----------------------	--------------------------	----------	--------------------------	--------------

Sjedište i adresa ustanove

Podgorica, Cetinjska 2

Kontakt ustanove:

020 / 414 - 209

Telefon:

E-mail:

Web stranica:

rektor@ucg.ac.me

www.ucg.ac.me

1.1. Naziv organizacione jedinice koja planira da realizuje studijski program

Medicinski fakultet Univerziteta Crne Gore
--

Sjedište i adresa organizacione jedinice

Podgorica, Naselje Kruševac bb

Vlasnička struktura organizacione jedinice

☒	Javna	☐	Privatna
-------------------------------------	-------	--------------------------	----------

Kontakt organizacione jedinice:Telefon:

020 / 246 651

Email:

Web stranica:

infomedf@ucg.ac.me
--

www.ucg.ac.me/med
--

2. Osnivanje ustanove

Naziv osnivača ustanove:

Republika Crna Gora

Akt o osnivanju ustanove Naziv akta:

Samoupravni sporazum o udruživanju u složenu organizaciju udruženog rada „Univerzitet u Titogradu“
--

Broj akta:

Datum izdavanja akta:

Sporazum br. 02- 470

02. 04. 1974.g.

Promjena u osnivačkim pravima ustanove Naziv pravnog sljedbenika:

Univerzitet „Veljko Vlahović“ u Titogradu

Naziv akta:

Samouprani sporazum o udruživanju u Univerzitet „Veljko Vlahović“ u Titogradu Statut Univerziteta „Veljko Vlahović“ u Titogradu
--

Broj:

Datum izdavanja:

02-508 od 04. 04. 1978.

Broj Statuta 01-985 od 31. 05. 1978.

27. 02. 1979.godine – Okružni privredni sud u Titogradu

Naziv pravnog sljedbenika:

Javna ustavnova Univerzitet Crne Gore – Podgorica – Cetinjski put bb
--

Naziv akta:

Zakon o univerzitetu, Sl. RCG br. 37/92 i 6/94
--

Broj:

Datum izdavanja:

Broj odluke 01-107, od 13. 03. 1992.

Broj Statuta 01-540, od 06. 07. 1993.

Fi. 424/94, od 23. 02. 1994. Privredni sud u Podgorici
--

Naziv pravnog sljedbenika:

Organizovanje Univerziteta Crne Gore u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju i Statutom Univerziteta Crne Gore.
Izmjene Zakona o visokom obrazovanju Statut Univerziteta Crne Gore

Naziv akta:

Zakon o visokom obrazovanju Sl. list RCG br. 60/03
Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju Sl. list RCG br. 45/10 Statut Univerziteta Crne Gore – broj Statuta 253, od 06. 02. 2004.

Broj:

Datum izdavanja:

broj Statuta 253

06. 02. 2004.

Naziv akta:

Izmjene Statuta Univerziteta Crne Gore
Odluka o izmjenama i dopunama Statuta Univerziteta Crne Gore (Bilten UCG
br. 207/2006) Odluka o izmjenama i dopunama Statuta Univerziteta Crne Gore
(Bilten UCG br. 251-dodatak)

Broj:

Datum izdavanja:

Odluka o izmjenama i dopunama
Statuta
Univerziteta Crne Gore broj 01- 417
Odluka o izmjenama i
dopunama Statuta Univerziteta
Crne Gore 01-1721

06. 02. 2006.

07. 09. 2009.

Naziv pravnog sljedbenika:

Univerzitet Crne Gore – Podgorica – Cetinjski put bb

Naziv akta:

Zakon o visokom obrazovanju (Sl. list br. 44/14),
Izmjene i dopune Zakona o visokom obrazovanju Sl. list CG" 52/2014 - 47/2015,
40/2016, 42/2017, 71/2017, 55/2018, 3/2019, 17/2019, 47/2019 i 72/2019
Statut Univerziteta Crne Gore Bilten br. 337/15
Odluka o izmjenama i dopunama Statuta Univerziteta Crne Gore Bilten br.
447/18

Broj:

Datum izdavanja:

Statut Univerziteta Crne Gore br. 07-304
Odluka o izmjenama i dopunama Statuta
Univerziteta Crne Gore br. 02 –350/1

04. 02. 2015. godine
17.12.2018.

3. Dosadašnji upis u registre:a) Početna akreditacija ustanove¹:

Shodno Zakonu o visokom obrazovanju Sl. list RCG br. 60/03 Univerzitetu Crne Gore članom 123 priznata je licenca i akreditacija u skladu sa ovim zakonom za studijske programe koji su važili na dan stupanja na snagu ovog zakona.	
---	--

Datum izdatog sertifikata:

b) Važeći sertifikat o reakreditaciji ustanove:

¹Početna akreditacija svih studijskih programa.

Broj:

Datum izdatog sertifikata:

05/1/32/2017

12. 05. 2017. godine

Licenca ustanove:

Broj:

Datum izdatog sertifikata:

060-84/2017-1

03. 07. 2017. godine

4. Organi i tijela ustanove**4.1. Organ upravljanja ustanovom**

Naziv organa:

Upravni odbor

Ime i prezime predsjednika:

Prof. dr Rajka Glušica

Naziv akta o imenovanju predsjednika Upravnog odbora

Odluka o izboru predsjednika Upravnog odbora

Datum imenovanja predsjednika Upravnog odbora

27. januar 2021. godine

Kontakt predsjednika Upravnog odbora

Telefon:

Email:

020 / 414 - 209

uo@ucg.ac.me

4.2. Organ rukovođenja ustanovom

Naziv organa:

Rektor

Ime i prezime rukovodioca:

Prof. dr Vladimir Božović

Naziv akta o imenovanju rukovodioca:

Odluka o određivanju lica koje će vršiti funkciju rektora Univerziteta Crne Gore

Datum imenovanja rukovodioca:

12.02.2021. godine

Kontakt rukovodioca:

Telefon:

Email:

020 / 414 - 209

rektor@ucg.ac.me

4.3. Organ rukovođenja organizacionom jedinicom

Naziv organa:

Dekan

Ime i prezime rukovodioca:

Prof. dr Miodrag Radunović

Naziv akta o imenovanju rukovodioca:

Odluka o imenovanju dekana Medicinskog fakulteta

Datum imenovanja rukovodioca:

05.11.2018. godine

Kontakt rukovodioca:

Telefon:

Email:

+38267315535

miodragr@ucg.ac.me

4.4. Djelatnost ustanove

Naučne odnosno umjetničke oblasti

Prirodne nauke

√

Tehničko-tehnološke

√

nauke Medicinske

√

nauke Društvene

√

nauke Humanističke

√

nauke Poljoprivredne

√

nauke Umjetnost
Interdisciplinarne
nauke

II OBUHVAT AKREDITACIJE

Studijski program:

Naziv

Master Fizioterapija

Naučna/umjetnička oblast

Medicinske nauke

Vrsta

Akadske

Primijenjene

✓

Stepen

Osnovne

Master

✓

Integrisane

Doktorske

Realizacija nastave

Klasična

✓

Na engleskom
jeziku

Udaljeno učenje
(DL)

Broj semestara

4

Obim ECTS

120

Planirani broj studenata za upis u prvu godinu

20

Planirano izdavanje diploma

Ustanova

✓

Zajednička

Dupla

A. AKTA I DOKUMENTA USTANOVE

Broj dokumenta	Naziv	Ustanova *	Jedinica*
C.1.	Akt o osnivanju (zakon, uredba, ugovor, odluka, rješenje) o prvom osnivanju, kao i naredna akta o osnivačkim pravima sledbenika		
C.2.	Akt o upisu u Centralni registar privrednih subjekata		
C.3.	Akt o imenovanju organa upravljanja		
C.4.	Akt o imenovanju organa rukovođenja		
C.5.	Akt o akreditaciji		
C.6.	Akt o reakreditaciji		
C.7.	Akt o licenci		
C.8.	Akt o licenci za obavljanje naučno-istraživačke djelatnosti		
C.9.	Statut		
C.10.	Pravila studiranja na osnovnim studijama		
C.11.	Pravila studiranja na master studijama		
C.12.	Pravila doktorskih studija		
C.13.	Pravila o organizaciji i radu sistema za obezbjeđenje kvaliteta		

*Upisati djelovodni broj dokumenta

B. IZJAVA PODNOSIOCA ZAHTJEVA

Potpisom ovog zahtjeva kao ovlašćeno lice ustanove izjavljujem:

- Da smo upoznati sa Pravilnikom o akreditaciji studijskog programa i Standardima ismjernicama za akreditaciju studijskog programa i da ih prihvatamo;
- Da smo dostavili popunjen Zahtjev za akreditaciju koji sadrži:
 - Obrazac zahtjeva za akreditaciju studijskog programa,
 - Priložena dokumenta,
 - Potvrdu Savjeta za kvalifikacije i
 - Potvrdu o uplati za zahtjev za akreditaciju studijskog programa.

3. Da ćemo, na zahtjev Agencije, dostaviti i ostalu potrebnu dokumentaciju, primiti Komisiju za akreditaciju u posjetu ustanovi i pružiti sve ostale podatke neophodne za ocjenjivanje studijskog programa;
4. Da garantujemo tačnost svih podataka navedenih u predmetnom zahtjevu.

C. VERIFIKACIJA DOSTAVLJENIH MATERIJALA

1.	AKTA USTANOVE	Papirna	C.1	C.2.	C.3.	C.4.	C.5.	C.6.	C.7.	C.8.
		Elektronska								

2.	DOKUMENTA USTANOVE	Papirna	C.9	C.10.	C.11.	C.12.	C.13.
		Elektronska					

3.	DOKUMENTA ZA STUDIJSKI PROGRAM	Papirna	Zahtjev za akreditaciju
		Elektronska	

Ovlašćeno lice ustanove**V.F. Prof. dr Vladimir Božović****M.P.** _____**Mjesto i datum:**

Podgorica,

STANDARDI ZA AKREDITACIJU STUDIJSKOG PROGRAMA SA KRITERIJUMIMA²

Standardi za akreditaciju studijskog programa 1-6 su opšti standardi i obavezan su dio zahtjeva za akreditaciju svakog studijskog programa. Ukoliko je predmet zahtjeva akreditacija studija na daljinu, na engleskom jeziku ili doktorskih studija, dodatno se prilažu popunjeni standardi 7, 8 ili 9 (u zavisnosti od tipa studija).

STANDARD 1.**USTANOVA VISOKOG OBRAZOVANJA**

Ustanova koja planira da realizuje studijski program treba da ima status regulisan u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju.

Prilog:

- Dokument o registraciji ustanove usklađen sa članom 24 Zakona o visokom obrazovanju.
- Statut ustanove

KRITERIJUMI:

1.1. Osnovni podaci o osnivanju i razvoju ustanove (datumi i odluke, promjene u organizaciji i radu).

Univerzitet je osnovan 29. aprila 1974. godine. Osnivač Univerziteta je Republika Crna Gora. Prilikom osnivanja su se tri fakulteta (Ekonomski, Tehnički i Pravni iz Titograda), dvije više škole (Pedagoška akademija iz Nikšića i Viša pomorska škola iz Kotora) i tri samostalna naučna instituta (Istorijski, Poljoprivredni i Institut za biološka i medicinska istraživanja iz Titograda) potpisivanjem Samoupravnog sporazuma o udruživanju u složenu organizaciju udruženog rada udružili i formirali „Univerzitet u Titogradu“. Univerzitet je promijenio naziv u Univerzitet „Veljko Vlahović“ u Titogradu. Samoupravnim sporazumom o udruživanju u Univerzitet „Veljko Vlahović“ u Titogradu br. 02-508 od 04.04.1978.g. i usvajanjem Statuta Univerziteta „Veljko Vlahović“ br. 01-985 od 31.05.1978.g. Zakonom o Univerzitetu Sl. list RCG br. 37/92 i 6/94, Odlukom o izmjeni Statuta Univerziteta „Veljko Vlahović“ br. 01-107 od 13.03.1992. godine i Statutom Univerziteta Crne Gore br. 01-540 od 06.07.1993. godine izvršena je promjena firme i sjedišta Univerziteta „Veljko Vlahović“ – Titograd – Novo naselje Kruševac u Javnu ustanovu „Univerzitet Crne Gore“. Pod ovim imenom, u narednim godinama Univerzitet je prolazio kroz različite periode reorganizacije u kojima su formirane nove univerzitetske jedinice. Danas Univerzitet čini 19 fakulteta i 3 naučna instituta.

1.2. Interna organizaciona struktura (jedinice i drugi oblici organizacionih cjelina i djelatnosti ustanove sa kratkim opisom sastava i funkcija), uključenost eksternih članova (studenti, poslodavci i ostali) u upravljačkim strukturama njihova uloga i doprinos.

Univerzitet je integrisana ustanova visokog obrazovanja, koju čine organizacione jedinice: fakulteti, umjetničke akademije, instituti i visoke škole. Organizacione jedinice nemaju svojstvo pravnog lica. Univerzitet može osnivati unutrašnje jedinice (službe, servisi, centri, i drugo) u cilju ostvarivanja potrebnih standarda univerzitetske djelatnosti, ekonomičnosti i efikasnosti rada. Institucionalni oblik organizovanja studenata na Univerzitetu je Studentski parlament.

Fakultet je organizaciona jedinica Univerziteta koja u obavljanju djelatnosti objedinjuje obrazovni, naučno-istraživački, umjetnički i stručni rad i predstavlja dio jedinstvenog procesa visokog obrazovanja. Umjetnička akademija je organizaciona jedinica Univerziteta koja razvija umjetničko stvaralaštvo, naučno-istraživački i stručni rad u oblasti umjetnosti.

Fakultet, odnosno umjetnička akademija, su nadležni za:

- 1) organizaciju i sprovođenje nastavnog procesa obrazovanja, naučno-istraživačkog, istraživačko-umjetničkog i stručnog rada, za koju imaju licencu;
- 2) podnošenje prijedloga Senatu o pitanjima koja se odnose na studijske planove i programe koje realizuju;
- 3) donošenje odluka o akademskim, naučnim, umjetničkim i stručnim pitanjima na nivou organizacione jedinice;
- 4) utvrđivanje prijedloga iz djelokruga svoje nadležnosti, u skladu sa zakonom i statutom;
- 5) realizaciju stručnih i naučno-istraživačkih projekata iz svoje djelatnosti;
- 6) davanje mišljenja u postupku utvrđivanja unutrašnje organizacije i sistematizacije Univerziteta i odlučivanje o zapošljavanju osoblja u skladu sa zakonom i statutom;
- 7) raspodjelu i korišćenje sredstava dodijeljenih od strane Univerziteta i sredstava stečenih sopstvenim djelatnostima, u skladu sa zakonom, statutom i opštim aktima;
- 8) vršenje drugih registrovanih djelatnosti za koje ispunjavaju propisane uslove;
- 9) druge poslove koji proističu iz zakona, statuta i drugih propisa i opštih akata.

Fakultet, odnosno umjetnička akademija, organizuje i izvodi studijske programe u skladu sa svojom matičnošću, koja proizilazi iz akreditovanog studijskog programa, a matičnost se određuje posebnom odlukom Senata, u skladu sa zakonom.

Načelo matičnosti sprovodi se u okviru studijskih programa i naučno-istraživačkog i istraživačko-umjetničkog rada, u postupku izbora nastavnika i saradnika i pri mentorstvu na doktorskim studijama. Ako Univerzitet, odnosno dvije ili više organizacionih jedinica u njegovom sastavu, izvode multidisciplinarne, odnosno interdisciplinarne studije i naučno-istraživačku djelatnost, njihova organizacija i sprovođenje definiše se međusobnim sporazumom, u skladu sa zakonom i statutom. Institut je organizaciona jedinica Univerziteta koja obavlja naučno-istraživački rad, u skladu sa posebnim zakonom.

Visoka škola je organizaciona jedinica Univerziteta čija je djelatnost izvođenje nastave iz određene stručne oblasti ili srodnih oblasti i nadležna je za:

- 1) organizaciju i sprovođenje nastavnog procesa osnovnih i postdiplomskih

studija, istraživački, umjetnički i stručni rad;

2) podnošenje prijedloga Senatu o pitanjima koja se odnose na studijske planove i programe koje realizuje;

3) donošenje odluka o akademskim, istraživačkim, umjetničkim i stručnim pitanjima na nivou organizacione jedinice;

4) utvrđivanje prijedloga iz djelokruga svoje nadležnosti, u skladu sa zakonom i statutom;

5) realizaciju stručnih i istraživačkih projekata iz svoje djelatnosti;

6) davanje mišljenja u postupku utvrđivanja unutrašnje organizacije i sistematizacije Univerziteta i odlučivanje o zapošljavanju osoblja u skladu sa zakonom i statutom;

7) raspodjelu i korišćenje sredstava dodijeljenih od strane Univerziteta i sredstava stečenih sopstvenim djelatnostima, u skladu sa zakonom, statutom i opštim aktima;

8) vršenje drugih registrovanih djelatnosti za koje ispunjavaju propisane uslove;

9) druge poslove koji proističu iz zakona, statuta i drugih propisa i opštih akata.

Visoka škola može se organizovati i u okviru fakulteta, odnosno umjetničke akademije. Na osnivanju i statusne promjene visoke škole shodno se primjenjuju odredbe statuta koje se odnose na studijski program.

Studenti su zastupljeni u svim upravljačkim strukturama i tijelima Univerziteta Crne Gore: Upravni odbor uključuje tri predstavnika studenata, pri čemu se vodi računa da u strukturi budu zastupljeni studenti svih nivoa studija (osnovne, master i doktorske).

Predstavnici studenata čine 20% od ukupnog broja članova Senata.

U okviru Centra za unapređenje kvaliteta funkcionišu 2 stalna tijela: Odbor za upravljanje sistemom kvaliteta i Odbor za monitoring master studija. U prvom Odboru, koji broji 11 članova, je i predstavnik studenata, kojeg bira Studentski parlament, tako da je uloga studenata u cjelokupnom procesu osiguranja kvaliteta veoma bitna.

1.3. **Organi upravljanja i rukovođenja ustanovom i organizacionim cjelinama: tijela, njihova uloga i postupak izbora**

Organ upravljanja Univerziteta je **Upravni odbor**. Stručni organ Univerziteta je **Senat**. Organ rukovođenja Univerziteta je **Rektor**.

U ostvarivanju funkcije upravljanja, **Upravni odbor** obavlja poslove utvrđene zakonom i statutom, a naročito:

- 1) utvrđuje naučno-istraživačku, obrazovnu, umjetničku i razvojno-investicionu politiku Univerziteta, na prijedlog Senata i Rektora;
- 2) donosi Statut Univerziteta i druge opšte akte;
- 3) razmatra i utvrđuje budžet Univerziteta;
- 4) donosi finansijski plan Univerziteta, na prijedlog Rektora, i vrši nadzor nad njegovom realizacijom;
- 5) usvaja godišnji finansijski izvještaj Univerziteta;
- 6) donosi pravilnik oraspodjeli sredstava Univerziteta;
- 7) planira sredstva iz budžeta Crne Gore i obezbjeđuje iz drugih izvora;
- 8) donosi odluku o osnivanju drugih pravnih lica u obrazovne i istraživačke svrhe, kao i posebnih profitabilnih organizacionih oblika, uz saglasnost Vlade;
- 9) odlučuje o raspolaganju imovinskim pravima Univerziteta;
- 10) donosi odluku o investiranju sredstava u obrazovne ili istraživačke svrhe, uz saglasnost Vlade;
- 11) daje prethodnu saglasnost Rektor u skladu sa statutom;
- 12) daje uputstva i smjernice za realizaciju finansijskog poslovanja Univerziteta i organizacionih jedinica;
- 13) omogućava sprovođenje finansijske kontrole, u skladu sa zakonom i statutom;
- 14) utvrđuje visinu školarine, uz saglasnost ministarstva nadležnog za prosvjetu, i drugih naknada koje plaćaju studenti;
- 15) utvrđuje upisnu politiku i raspisuje konkurs za upis na studije, u skladu sa zakonom;
- 16) rješava po žalbi na odluku Senata o isključenju studenta;
- 17) utvrđuje organizacionu strukturu i sistematizaciju Univerziteta, na prijedlog Rektora;
- 18) bira i razrješava Rektora i generalnog sekretara Univerziteta, dekane i direktore organizacionih jedinica Univerziteta i imenuje i razrješava prorektore Univerziteta;
- 19) imenuje organe upravljanja, odnosno predstavnike u organima upravljanja organizacije čiji je osnivač Univerzitet i obavlja druge poslove u vezi sa osnivačkim pravima, u skladu sa zakonom i statutom;
- 20) odlučuje o uvođenju i ukidanju studijskih programa, uz prethodno mišljenje Senata i Rektora u skladu sa zakonom;
- 21) donosi akt kojim se bliže uređuje izgled, sadržina i upotreba univerzitetskih obilježja, pečata i zastave Univerziteta;
- 22) utvrđuje visinu naknade za rad organa i radnih tijela Univerziteta, koje obrazuju organi Univerziteta;
- 23) stara se o zaštiti životnog standarda zaposlenih i studenata na

Univerzitetu;

24) odlučuje o drugim pitanjima u okviru svojih nadležnosti određenih zakonom, statutom i drugim aktima Univerziteta.

Upravni odbor ima 15 članova, i čine ga: pet predstavnika osnivača, šest predstavnika akademskog osoblja (pet sa akademskim zvanjem i jedan saradnik) izabranih iz reda zaposlenih na Univerzitetu, jedan predstavnik drugih zaposlenih, tri predstavnika studenata, vodeći računa da u strukturi budu zastupljeni studenti svih nivoa studija (osnovne, postdiplomske i doktorske). Predstavnike osnivača imenuje Vlada. Predstavnike akademskog osoblja sa akademskim zvanjem bira Senat tajnim glasanjem, većinom glasova ukupnog broja članova Senata, vodeći računa o ravnomjernoj zastupljenosti naučnih oblasti i umjetnosti. Predstavnika saradnika bira posebno tijelo, kojeg čine po dva saradnika izabrana na svakoj organizacionoj jedinici. Predstavnik saradnika bira se tajnim glasanjem, većinom glasova ukupnog broja članova posebnog tijela. Predstavnika drugih zaposlenih bira posebno tijelo, kojeg čine po dva zaposlena izabrana na svakoj organizacionoj jedinici. Predstavnik drugih zaposlenih bira se tajnim glasanjem, većinom glasova ukupnog broja članova posebnog tijela. Predstavnika studenata bira Studentski parlament, u skladu sa svojim pravilima. Upravni odbor ima predsjednika i potpredsjednika. Predsjednika Upravnog odbora bira Upravni odbor iz reda članova Upravnog odbora sa akademskim zvanjem. Potpredsjednika Upravnog odbora bira Upravni odbor na predlog predsjednika, iz reda članova Upravnog odbora. Generalni sekretar Univerziteta je i sekretar Upravnog odbora. U pripremi materijala za razmatranje pitanja iz nadležnost Upravnog odbora, predsjednik Upravnog odbora može obrazovati savjetodavna i druga radna tijela i zatražiti potrebne informacije i podatke. Upravni odbor se bira na period od četiri godine, osim predstavnika studenata koji se biraju na period od dvije godine.

Senat u ostvarivanju funkcije:

- 1) odlučuje o pitanjima nastavne, naučne, umjetničke i stručne djelatnosti Univerziteta;
- 2) razmatra strategiju razvoja akademskih aktivnosti Univerziteta, uključujući i osnivanje novih, dijeljenje, spajanje ili ukidanje postojećih studijskih programa i organizacionih jedinica Univerziteta i daje mišljenje o tim pitanjima Rektor i Upravnom odboru Univerziteta;
- 3) utvrđuje studijske programe (strukturu, sadržinu, predmete, kurseve);
- 4) vrši periodično evaluaciju studijskih programa u cilju osiguranja kvaliteta, radi usklađivanja s novim naučnim saznanjima;
- 5) donosi Akademski kalendar;
- 6) utvrđuje ispitni termin za dodatni ispitni rok;
- 7) utvrđuje broj semestara za realizaciju nastave u studijskoj godini;
- 8) usvaja organizaciju nastave na svim nivoima studija, uključujući i nastavu koja se organizuje kao učenje na daljinu;
- 9) vrši izbor u akademska i naučna zvanja; 10) imenuje komisije za izbor u akademska i naučna zvanja;
- 11) donosi odluku o univerzitetskom registru domaćih i međunarodnih časopisa, i zbornika radova sa naučnih skupova, koji su referentni za izbor u akademska i naučna zvanja;

- 12) određuje matičnost organizacione jedinice;
- 13) predlaže Upravnom odboru donošenje odluke o organizovanju studija u saradnji sa domaćom ili stranom ustanovom visokog obrazovanja (program duplih ili zajedničkih diploma);
- 14) donosi odluke u proceduri sticanja akademskog naziva doktora nauka;
- 15) daje mišljenje u postupku izbora Rektora;
- 16) stara se o realizaciji programa cjeloživotnog učenja;
- 17) predlaže broj studenata za upis na studijske programe Univerziteta;
- 18) obezbjeđuje primjenu akademskih standarda i donosi opšti akt kojim se utvrđuju pravila studiranja;
- 19) utvrđuje i sprovodi postupke ocjene kvaliteta nastave i analizira rezultate prolaznosti studenata i utvrđuje mjere za unapređenje naučno-nastavnog procesa;
- 20) utvrđuje kriterijume za izjednačavanje obrazovanja i programa stečenog po ranijim propisima sa obrazovanjem koje se stiče u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju;
- 21) uređuje postupak i uslove dodjeljivanja zvanja profesor emeritus i dodjeljuje to zvanje;
- 22) sprovodi postupak za dodjeljivanje počasnih titula i drugih priznanja i nagrada;
- 23) donosi Etički kodeks;
- 24) odlučuje oisključenju studenta sa Univerziteta;
- 25) uređuje postupak utvrđivanja plagijata, u skladu sa posebnim zakonom;
- 26) razmatra strategiju zaštite intelektualne svojine Univerziteta i njenog korišćenja;
- 27) daje mišljenja i prijedloge o svim drugim pitanjima na zahtjev Rektora ili Upravnog odbora Univerziteta;
- 28) donosi Poslovnik o svom radu i opšta akta iz svoje nadležnosti;
- 29) obavlja i druge poslove propisane zakonom, ovim statutom ili drugim propisom.

Senat čine: Rektor, prorektori, po jedan predstavnik svake organizacione jedinice, izabran od strane Vijeća organizacione jedinice iz reda akademskog osoblja sa akademskim, odnosno naučnim zvanjem, predstavnici studenata, u broju od 20% od ukupnog broja članova Senata, vodeći računa da u strukturi budu zastupljeni studenti svih nivoa studija (osnovne, postdiplomske i doktorske), jedan predstavnik saradnika, izabran iz reda zaposlenih saradnika na Univerzitetu. Od ukupnog broja članova Senata najmanje 50% članova mora biti iz reda redovnih profesora Univerziteta.

Vijeće organizacione jedinice bira člana Senata po pravilu iz reda lica sa najvišim akademskim, odnosno naučnim zvanjem. Predstavnike studenata bira Studentski parlament, u skladu sa svojim pravilima. Predstavnika saradnika bira posebno tijelo iz člana 25 stav 4 statuta Univerziteta Crne Gore.

Rektor rukovodi, zastupa i predstavlja Univerzitet.

Rektor je odgovoran za rad na Univerzitetu, kao i za rukovođenje u okviru poslovne politike utvrđene od strane Upravnog odbora. Rektor, u okviru svojih ovlašćenja:

- 1) organizuje i rukovodi radom i poslovanjem Univerziteta;

- 2) izvršava odluke Upravnog odbora i Senata;
 - 3) predlaže poslovnu politiku i mjere za njeno sprovođenje;
 - 4) podnosi prijedloge Upravnom odboru koji se odnose na obrazovanje i misiju Univerziteta, pri čemu je dužan da uzme u obzir preporuke i mišljenje Senata;
 - 5) priprema godišnje i druge finansijske izvještaje koje razmatra Upravni odbor;
 - 6) predlaže Upravnom odboru finansijski plan Univerziteta;
 - 7) naredbodavac je za izvršenje finansijskog plana Univerziteta;
 - 8) zaključuje ugovore u ime Univerziteta;
 - 9) preduzima sve pravne radnje u ime i za račun Univerziteta u granicama utvrđenim zakonom i ovim statutom;
 - 10) obustavlja od izvršenja akte organa rukovođenja organizacionih jedinica, ukoliko su u suprotnosti sa zakonom i statutom, i pokreće postupak za ocjenu zakonitosti;
 - 11) predlaže imenovanje prorektora;
 - 12) imenuje prodekane odnosno zamjenike direktora;
 - 13) daje mišljenje u postupku izbora dekana odnosno direktora;
 - 14) obavlja promociju doktora nauka, počasnih doktora, profesora emeritusa i dodjeljuje nagrade i priznanja Univerziteta;
 - 15) potpisuje diplome koje izdaje Univerzitet;
 - 16) potpisuje ugovore o studiranju;
 - 17) donosi opšte i pojedinačne akte u skladu sa ovim statutom;
 - 18) predsjedava Rektorskim kolegijumom i Proširenim rektorskim kolegijumom;
 - 19) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i ovim statutom.
- Senat se bira na period od tri godine, osim predstavnika studenata koji se biraju na period od dvije godine. Članstvo rektora i prorektora u Senatu traje tokom njihovog mandata. Članu Senata koji je naknadno biran na upražnjeno mjesto u Senatu mandat prestaje istekom mandata Senata.

Rektor se bira na osnovu javnog konkursa i podnesenog programa razvoja Univerziteta. Rektora bira Upravni odbor, iz reda redovnih profesora u radnom odnosu na Univerzitetu, u skladu sa zakonom i opštim aktom. Postupak izbora rektora pokreće Upravni odbor, najkasnije šest mjeseci prije isteka mandata rektora, i utvrđuje rokove za izborne radnje. Konkurs za izbor rektora objavljuje se u Biltenu Univerziteta Crne Gore i dnevnom listu koji izlazi u Crnoj Gori. Prijave na konkurs se podnose Univerzitetu Crne Gore. Postupak izbora rektora sprovodi Izborna komisija od pet članova, koju imenuje Upravni odbor. Izborna komisija odbacuje neblagovremene i nepotpune prijave. Izborna komisija dostavlja Senatu na mišljenje programe kandidata čije prijave su ocijenjene kao blagovremene i potpune. Način i postupak davanja mišljenja o programima kandidata za rektora Senat uređuje svojim aktom. Izborna komisija dostavlja Upravnom odboru izvještaj o prijavljenim kandidatima i mišljenje Senata. Tajno glasanje na Upravnom odboru sprovodi Izborna komisija. Na glasačkom listiću može se zaokružiti najviše jedan kandidat. U prvom krugu se glasa o svim kandidatima čije prijave su ocijenjene kao blagovremene i potpune.

Ako u prvom krugu nijedan kandidat nije dobio potrebnu većinu glasova, u drugom krugu učestvuju dva kandidata sa najvećim brojem glasova, a ukoliko više kandidata ima isti broj glasova ti kandidati učestvuju u drugom krugu. Ako u drugom krugu nijedan kandidat nije dobio potrebnu većinu glasova, u trećem krugu učestvuje kandidat sa najvećim brojem glasova, a ukoliko više kandidata ima isti broj glasova ti kandidati učestvuju u trećem krugu.

Odluku o izboru rektora donosi Upravni odbor, većinom glasova od ukupnog broja članova Upravnog odbora.

Odluka Upravnog odbora je konačna.

Ako Upravni odbor ne izvrši izbor predloženog kandidata, postupak izbora rektora se ponavlja u roku ne dužem od tri mjeseca. Ako se izbor rektora ne izvrši u roku, odnosno dođe do prestanka funkcije rektora ili razrješenja prije isteka perioda na koji je imenovan, Upravni odbor određuje lice sa akademskim zvanjem koje će vršiti funkciju rektora i to lice ima sva prava i dužnosti rektora. Rektor se bira na period od tri godine. Isto lice može biti birano za rektora Univerziteta dva puta uzastopno. U slučaju kada, zbog određenih okolnosti, mandat traje kraće od utvrđenog perioda, smatra se da je mandat iskorišćen ukoliko je na ovoj funkciji provedeno više od polovine mandata. Dva mandata sene smatraju uzastopnim ako je između njih proteklo najmanje tri godine. Rektor ne može istovremeno vršiti dužnost dekana odnosno direktora organizacione jedinice Univerziteta.

Rektor u okviru svojih ovlašćenja:

- 1) organizuje i rukovodi radom i poslovanjem Univerziteta;
- 2) izvršava odluke upravnog odbora i Senata;
- 3) predlaže poslovnu politiku i mjere za njeno sprovođenje;
- 4) podnosi prijedloge Upravnom odboru koji se odnose na obrazovanje i misiju Univerziteta, pri čemu je dužan da uzme u obzir preporuke i mišljenje Senata;
- 5) priprema godišnje i druge finansijske izvještaje koje razmatra Upravni odbor;
- 6) predlaže Upravnom odboru finansijski plan Univerziteta;
- 7) naredbodavac je za izvršenje finansijskog plana Univerziteta,
- 8) zaključuje ugovore u ime Univerziteta;
- 9) preduzima sve pravne radnje u ime i za račun Univerziteta u granicama utvrđenih zakonom i ovim Statutom;
- 10) obustavlja od izvršenja akte organa rukovođenja organizacionih jedinica, ukoliko su u suprotnosti sa zakonom i ovim statutom, i pokreće postupak za ocjenu zakonitosti;
- 11) predlaže imenovanje prorektora
- 12) imenuje prodekane odnosno zamjenike direktora
- 13) daje mišljenje u postupku izbora dekana odnosno direktora;
- 14) obavlja promociju doktora nauka, počasnih doktora, profesora emeritusa i dodjeljuje nagrade i priznanja Univerziteta;
- 15) potpisuje diplome koje izdaje Univerzitet;
- 16) potpisuje Ugovor o studiranju;
- 17) donosi opšte i pojedinačne akte u skladu sa ovim Statutom;
- 18) predsjedava Rektorskim kolegijumom i Proširenim Rektorskim

kolegijumom;

19) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i Statutom.

ORGANI NA NIVOU UNIVERZITETSKE JEDINICE

Stručni organ na nivou fakulteta je vijeće a organ rukovođenja Dekan.

Vijeće čine: 1) Dekan; 2) prodekani; 3) lica sa akademskim odnosno naučnim zvanjem u radnom odnosu u organizacionoj jedinici, kao i lica sa akademskim odnosno naučnim zvanjem u nastavnoj bazi organizacione jedinice; 4) jedan predstavnik saradnika, i po jedan predstavnik na svakih deset saradnika, neposredno izabran iz reda i od strane saradnika zaposlenih na organizacionoj jedinici; 5) predstavnici studenata u broju od 20% od ukupnog broja članova vijeća, izabranih od strane studentske organizacije na organizacionoj jedinici, vodeći računa da u strukturi budu zastupljeni studenti svih nivoa studija (osnovne, postdiplomske i doktorske)

Vijeće u ostvarivanju funkcije: Vijeće:

- 1) predlaže strukturu i sadržinu studijskih programa i predmeta,
- 2) predlaže plan organizacije nastave za studijsku godinu;
- 3) prati rad studenata na organizacionoj jedinici i predlaže mjere za poboljšanje kvaliteta nastave, nastavnih metoda, prolaznosti i efikasnosti studija ;
- 4) predlaže broj studenata za upis na sve nivoe studija;
- 5) predlaže Upravnom odboru visinu školarine;
- 6) verifikuje ocjene studenata;
- 7) predlaže raspisivanje konkursa za izbor u akademska i naučna zvanja, u skladu sa ovim statutom i drugim opštim aktima Univerziteta;
- 8) utvrđuje prijedloge za Senat u postupku izbora u akademska i naučna zvanja, u skladu sa ovim statutom i drugim opštim aktima Univerziteta;
- 9) utvrđuje predloge za Senat u postupku sticanja naziva doktor nauka;
- 10) sprovodi postupak i donosi odluke u postupku sticanja naziva magistar nauka;
- 11) imenuje rukovodioce studijskih programa, na predlog Dekana;
- 12) predlaže izbor i razrješenje Dekana;
- 13) daje mišljenje u postupku izbora saradnika;
- 14) utvrđuje prijedloge za dodjelu studentskih i drugih nagrada;
- 15) bira predstavnike u Senat i u vijeća Senata;
- 16) obavlja i druge poslove propisane ovim statutom ili drugim opštim aktom Univerziteta.

Vijeće donosi odluke iz svoje nadležnosti većinom glasova ukupnog broja članova koji imaju pravo da učestvuju u odlučivanju.

U postupku sticanja naziva doktora nauka i postupku izbora u akademska i naučna zvanja, kao i u postupku izbora predstavnika u Senat i vijeće Senata, pravo odlučivanja imaju samo članovi Vijeća sa akademskim, odnosno naučnim zvanjima.

Organ rukovođenja fakulteta je Dekan.

Dekan je odgovoran vijeću, Rektor i Upravnom odboru Univerziteta:

Dekan:

Dekan se bira na osnovu javnog konkursa i podnesenog programa razvoja organizacione jedinice. Odluku o izboru dekana donosi Upravni odbor na prijedlog vijeća organizacione jedinice, većinom glasova od ukupnog broja članova Upravnog odbora. Postupak izbora dekana pokreće Upravni odbor, najkasnije šest mjeseci prije isteka mandata dekana, i utvrđuje rokove za izborne radnje. Konkurs za izbor dekana objavljuje se u Biltenu Univerziteta Crne Gore i dnevnom listu koji izlazi u Crnoj Gori. Pravo prijave na konkurs ima lice sa akademskim, odnosno naučnim zvanjem u radnom odnosu na Fakultetu. Ukoliko je lice koje je izabrano za dekana na Medicinskom fakultetu u dopunskom radu na UCG, zasniva radni odnos na Univerzitetu sa punim radnim vremenom. Prijave na Konkurs se podnose organizacionoj jedinici (Medicinskom fakultetu). Postupak izbora dekana sprovodi Izborna komisija koju obrazuje Vijeće, iz reda svojih članova. Izborna komisija odbacuje neblagovremene i nepotpune prijave. Izborna komisija dostavlja Vijeću izvještaj o prijavljenim kandidatima, sa ocjenom o ispunjenosti uslova za kandidate, čije prijave su ocijenjene kao blagovremene i potpune. Vijeće cijeni izvještaj izborne komisije i utvrđuje konačnu listu kandidata koji ispunjavaju uslove za izbor, po azbučnim redu početnih slova prezimena kandidata. Tajno glasanje na Vijeću sprovodi Izborna komisija. Na glasačkom listiću može se zaokružiti najviše jedan kandidat. U prvom krugu se glasa o svim kandidatima čije prijave su ocijenjene kao blagovremene i potpune.

Način svodjenja liste kandidata vrši se u skladu sa članom 48 stav 4,5 i 6 Statuta UCG, odnosno vrši se svodjenje liste kao kod izbora rektora UCG. Smatra se da je utvrđen prijedlog za izbor dekana, kad kandidat dobije većinu glasova od ukupnog broja članova Vijeća. Mandat dekana traje tri godine, sa mogućnošću još jednog uzastupnog izbora. U slučaju kada, zbog određenih okolnosti, mandat traje kraće od utvrđenog perioda, smatra se da je mandat iskrošćen, ukoliko je na ovu funkciju provedeno više od polovine mandata. Dva mandata se ne smatraju uzastopnim ako je između njih proteklo najmanje tri godine. Dekan ne može istovremeno obavljati bilo koju drugu upravljačku, rukovodeću ili javnu funkciju u skladu sa zakonom.

Dekan u okviru svojih ovlašćenja:

- 1) zastupa i predstavlja organizacionu jedinicu, u skladu sa zakonom i ovim statutom; 2) organizuje i rukovodi radom organizacione jedinice; 3) odgovoran je za zakonitost rada organizacione jedinice;
- 4) obezbjeđuje namjensko, efikasno, ekonomično i cjelishodno korišćenje sredstava sa podračuna organizacione jedinice, u skladu sa finansijskim planom;
- 5) raspolaze finansijskim sredstvima organizacione jedinice u pojedinačnim iznosima u skladu sa ovim statutom;
- 6) izvršava odluke Vijeća i organa Univerziteta;
- 7) donosi akte u skladu sa ovim statutom i drugim opštim aktima Univerziteta;
- 8) predsjedava sjednicama Vijeća;
- 9) upoznaje Vijeće o finansijskom poslovanju organizacione jedinice;
- 10) daje mišljenje u postupku utvrđivanja sistematizacije radnih mjesta na

organizacionoj jedinici;

11) predlaže planove rada i razvoja organizacione jedinice i godišnji program rada;

12) predlaže imenovanje i razrješenje prodekana odnosno zamjenika direktora i rukovodilaca studijskih programa na organizacionoj jedinici;

13) razvija i ostvaruje saradnju sa institucijama iz djelokruga svoga rada, u skladu sa ovim statutom;

14) obavlja i druge poslove propisane ovim statutom ili drugim opštim aktom ili za koje je ovlašten od strane Upravnog odbora ili rektora.

1.4. Pregled djelatnosti ustanove

Univerzitet obavlja obrazovnu, naučno-istraživačku, umjetničku, ekspertsko-konsultantsku i izdavačku djelatnost, a može obavljati i druge poslove, uključujući poslove kojima se tržišno valorizuju rezultati naučno-istraživačkog rada. Univerzitet obavlja navedene djelatnosti neposredno ili preko svojih organizacionih jedinica. Djelatnost Univerziteta zasnovana je na:

- 1) akademskim slobodama;
- 2) otvorenosti prema javnosti;
- 3) saradnji i partnerstvu zaposlenih na Univerzitetu, studenata i drugih učesnika u procesu visokog obrazovanja;
- 4) principima uspostavljanja Evropskog prostora visokog obrazovanja i istraživanja;
- 5) stvaranju mogućnosti za sticanje visokog obrazovanja tokom čitavog života.

1.5. Pregled integrisanih funkcija i djelatnosti na ustanovi

Univerzitet Crne Gore je javna ustanova, osnovana od strane države, koja funkcioniše kao jedno pravno lice koga predstavlja Rektor Univerziteta. UCG je integrisan i organizovan po uzoru na većinu evropskih univerziteta. Nadležna tijela donose odluke i pripremaju predloge (nadležnim ministarstvima i Vladi) u vezi sa studijskim programima, pravilima studiranja, upisnom politikom, akademskim kalendarom, izborom u akademska zvanja i zapošljavanjem, finansiranjem djelatnosti, školarinama, korišćenjem imovine. UCG može da sklapa ugovore o saradnji sa drugim ustanovama i organizacijama u zemlji i inostranstvu, da promoviše i realizuje djelatnost radi sticanja sredstava.

Na nivou UCG integrisane su sljedeće funkcije i djelatnosti:

Akadska mreža i informacioni servisi su integrisani i u nadležnosti su Centra informacionog sistema (CIS).

Poslove bibliotekarstva obavlja Univerzitetska biblioteka i biblioteke jedinica. Stručne i administrativne poslove za potrebe organa i funkcionisanje Univerziteta obavljaju stručne službe, savjetničke službe i/ili kancelarije. Na centralnom nivou funkcionišu Komunikacijski i PR Centar, Sektor za finansije i javne nabavke, Sektor za pravne, kadrovske i opšte poslove i poslove staranja o imovini i Služba za unutrašnju reviziju.

Međunarodnom saradnjom i mobilnošću koordinira *Kancelarija za međunarodnu saradnju*. Kancelarija za razvoj karijere pruža podršku i profesionalno savjetovanje studenata.

Najviše predstavničko tijelo studenata je *Studentski parlament*. Predstavnici studenata biraju se i usve organe Univerziteta i fakulteta.

Centar za doktorske studije

Centar za doktorske studije djeluje u funkciji poboljšanja kvaliteta doktorskih studija, veće međunarodne prepoznatljivosti Univerziteta u okviru evropskog

istraživačkog prostora i oblasti visokog obrazovanja, kao i pospješivanja multidisciplinarnog pristupa doktorskim studijama i povezivanja sa privredom i društvom. Centar, između ostalog, definiše oblasti doktorskih studija, organizuje nastavu, odobrava plan rada i angažovanje nastavnika na doktorskim studijama, podstiče, organizuje i ostvaruje istraživačke poduhvate multidisciplinarnog karaktera i obavlja druge aktivnosti u oblasti doktorskih studija.

Odbor za doktorske studije

Odbor za doktorske studije, koji je Senat obrazovao kao stalno stručno tijelo, upravlja doktorskim studijama i razmatra sva pitanja koja se odnose na organizaciju doktorskih studija i tok studiranja, planove i programe doktorskih studija, daje mišljenja i predlaže odluke koje donosi Senat, u vezi sprovođenjem doktorskih studija.

Odbor ima predsjednika i deset članova, koje imenuje Senat, na prijedlog rektora, iz reda zaposlenih sa akademskim i naučnim zvanjem na Univerzitetu, iz različitih naučnih i umjetničkih oblasti. Predsjednik Odbora za doktorske studije je rukovodilac Centra za doktorske studije, po funkciji. Nadležnost, način rada i odlučivanja Odbora za doktorske studije bliže se uređuje opštim aktom kojeg donosi Senat.

Centar za unapređenje kvaliteta

Centar za unapređenje kvaliteta Univerziteta Crne Gore ima veoma aktivnu ulogu u kontinuiranom unapređenju kvaliteta na Univerzitetu, kako bi se zadovoljili najviši standardi, a time obezbijedila i veća prepoznatljivost na evropskom prostoru visokog obrazovanja. Sistem obezbjeđenja kvaliteta predstavlja sveobuhvatan pristup izgradnji institucionalnih mehanizama koji se odnose na stalan proces vrednovanja (praćenja, ocjenjivanja, održavanja i poboljšanja) i koordinacije programa rada i inicijativa sa dugoročnim ciljem primjene visokih standarda naučnog, umjetničkog, stručnog i obrazovnog razvoja i osposobljavanja svih učesnika u procesu rada Univerziteta Crne Gore. U

Centru se, između ostalog, objedinjuju aktivnosti implementacije sistema kvaliteta, izrađuje dokumentacija, koordiniraju programi i aktivnosti samoocjenjivanja, pruža stručna i metodološka pomoć zaposlenima na Univerzitetu u razvoju i kontroli primjene procedura sistema kvaliteta. U nadležnosti Centra je i saradnja sa strateškim partnerima i naučnim institucijama u oblastima razvoja i uvođenja sistema kvaliteta, kao i edukacija nastavnog i administrativnog osoblja u implementaciji usvojenih standarda kvaliteta. U okviru Centra funkcionišu dva odbora - Odbor za monitoring masterstudija i Odbor za upravljanje sistemom kvaliteta.

Naučni odbor

Prema Pravilima postupka izbora u akademska i naučna zvanja, Naučni odbor Senata Univerziteta Crne Gore zadužen je za utvrđivanje blagovremenosti, potpunosti i provjeru usklađenosti konkursne dokumentacije sa Mjerilima za izbor u akademska i naučna zvanja i Uputstvom za primjenu mjerila. Naučni odbor vrši pregled konkursnog materijala i daje mišljenje, pojedinačno za svakog kandidata, a mišljenja Naučnog odbora sastavni su dio konkursnog materijala.

Uređivački odbor

Uređivački odbor je radno tijelo Senata Univerziteta Crne Gore u funkciji izdavačke djelatnosti Univerziteta. Čini ga 13 članova: glavni i odgovorni urednik, pet urednika iz oblasti prirodnih i tehničkih nauka, pet urednika iz oblasti društveno- humanističkih nauka i dva urednika iz oblasti umjetnosti. Članove Odbora imenuje Senat Univerziteta, na predlog rektora, na period od četiri godine. Nadležnosti Odbora su: utvrđivanje uputstva za pripremu prijave na konkurs za objavljivanje nastavne literature i ostalih nekontinuiranih publikacija; utvrđivanje likovno-grafičkih standarda za nastavnu literaturu i ostale nekontinuirane publikacije; utvrđivanje tehničkih karakteristika za nastavnu literaturu i ostale nekontinuirane publikacije; donošenje odluke o raspisivanju konkursa za objavljivanje nastavne literature i ostalih nekontinuiranih publikacija za tekuću godinu, najkasnije do kraja prvog kvartala kalendarske godine; razmatranje konkursnih prijava za nastavne

publikacije; razmatranje predloga Komisije organizacione jedinice za objavljivanje ostalih nekontinuiranih publikacija; imenovanje recenzenata po konkursnoj proceduri za nastavne publikacije; utvrđivanje uputstva recenzentima po konkursnoj proceduri; predlaganje Rektoru isplate naknade recenzentima konkursnog materijala za nastavnu literaturu; sprovođenje procesa provjere univerzitetskih publikacija na plagijarizam; odobravanje kontinuiranih publikacija; objavljivanje liste odobrenih univerzitetskih kontinuiranih publikacija; predlaganje Rektoru isplate naknade autorima nastavne literature; predlaganje Rektoru raspodjele sredstava predviđenih za izdavačku djelatnost; pripremanje predloga kvartalnih planova izdavačke djelatnosti Univerziteta i podnošenje predloga Senatu na usvajanje; donošenje odluke o objavljivanju katalogizovanih publikacija na sajt Univerziteta.

Etički odbor

Etički odbor Univerziteta Crne Gore odlučuje o kršenju akademskog integriteta, utvrđuje odgovornost lica protiv koga je pokrenut postupak i izriče mjere za povredu moralnih i profesionalnih načela utvrđenih Etičkim kodeksom.

Etički odbor čine 9 članova od kojih je jedan predstavnik studenata.

Na nivou organizacione jedinice (Fakulteta) u cilju organizovanja i vođenja studijskih programa (doktorskih studija, master studija), funkcionišu sljedeća tijela, odnosno komisije:

Komisija za doktorske studije

Komisiju je imenovalo Vijeće Medicinskog fakulteta na prijedlog dekana, radi pružanja stručne pomoći u organizovanju i vođenju doktorskih studija na nivou Fakulteta. Predsjednik Komisije za doktorske studije je izabrani nastavnik sa akademskim zvanjem, koji ispunjava uslove za mentora u skladu sa članom 9 Pravila doktorskih studija.

Komisija za master studije

Shodno članu 13 Pravila studiranja na master studijama, stručna tijela master studija su Vijeće, prodekan za nastavu i komisija za master studije.

Komisiju za master studije imenuje Vijeće organizacione jedinice (Fakulteta) na prijedlog dekana (Komisija će biti formirana odmah nakon akreditacije programa). Komisijom predsjedava prodekan za nastavu. Komisija za master studije pruža stručnu pomoć u organizovanju i vođenju master studija, a posebno: predlaže organizaciju nastave, sprovodi pripreme za početak nastave, priprema odluke po molbama i žalbama, prati izvođenje studijskog programa, priprema godišnje izvještaje o radu master studija, predlaže mjere za poboljšanje i unapređenje master studija, vrši i druge poslove od značaja za realizaciju master studija.

Komisija za obezbeđenje i unapređenje sistema kvaliteta na Medicinskom fakultetu

Shodno članu 109 stav 2 Statuta i članu 16 Pravilnika o organizaciji i radu sistema za osiguranje i unapređenje kvaliteta na Univerzitetu Crne Gore, Vijeće Medicinskog fakulteta je formiralo Komisiju za obezbeđenje i unapređenje sistema kvaliteta. U Komisiji koja broji 5 članova, pored predstavnika akademskog osoblja uključen je i predstavnik studenata. Nadležnosti Komisije su utvrđene Statutom UCG i Pravilnikom o organizaciji i radu sistema za osiguranje i unapređenje kvaliteta na UCG.

1.6. Misija, vizija i glavni strateški ciljevi ustanove koje ustanova nastoji da ostvari preko svojih studijskih programa, mogućnosti zapošljavanja svršenih studenata, međunarodne saradnje, naučno-istraživačke djelatnosti, odnosno umjetnosti i kulture, brige o studentima, obezbjeđenja kvaliteta, poslovanja itd.

Misija: Univerzitet Crne Gore ima ključnu ulogu i odgovornost da stvara i širi znanje kroz izvrsnost u obrazovanju, nauci i stvaralaštvu; da unapređuje međunarodnu saradnju; da stvara uspješne i društveno odgovorne akademske građane; i da promoviše demokratski i održivi razvoj crnogorskog društva i države.

Vizija: Univerzitet Crne Gore je konkurentna i međunarodno prepoznata visokoškolska ustanova u Evropskom prostoru visokog obrazovanja i Evropskom istraživačkom prostoru.

Univerzitet Crne Gore je prioritetno posvećen razvoju i realizaciji kvalitetnih i inovativnih studija sa međunarodno uporedivim i tržišno primjenjivim ishodima učenja. Razvoj programa cjeloživotnog učenja, e-učenja i primjena inovativnih metoda učenja, imaju za cilj konstantnu tržišnu adaptaciju i stručno usavršavanje studenata i nastavnog kadra. Pored edukacije iz domena savremenih obrazovnih sadržaja, posebna pažnja posvećuje se promociji i očuvanju akademskog integriteta. Interdisciplinarnost i internacionalizacija studijskih programa, kao i popularizacija studija prioritetnih oblasti (STEM i S3) predstavljaju ključne poluge uspješnog pozicioniranja Univerziteta Crne Gore u Evropskom prostoru visokog obrazovanja.

Univerzitet Crne Gore kontinuirano radi na jačanju istraživačkih kapaciteta kroz: jasno definisanje naučno-istraživačkog profila i prioriteta, identifikovanje najproduktivnijih istraživačkih grupa, kreiranje novih interdisciplinarnih centara izvrsnosti, uspostavljanje strateških partnerstva sa renomiranim naučno-istraživačkim institucijama u svijetu, i dr. Pored navedenih aktivnosti, jačanje izvrsnosti rezultata istraživačkog rada i kvaliteta naučnih publikacija značajno doprinosi boljoj prepoznatljivosti Univerziteta Crne Gore u Evropskom istraživačkom prostoru. Adekvatna briga o finansijskim i kadrovskim resursima u cilju obezbjeđenja naučno-istraživačke reprodukcije i izvrsnosti podrazumijeva uspostavljanje finansijskih mehanizama koji će obezbijediti kontinuitet finansiranja istraživačkih grupa i održivosti rezultata projekata, kao i optimiziranje sistema doktorskih i master studija u smislu jačanja istraživačke komponente i stvaranja uslova za zapošljavanje, finansijsku satisfakciju i perspektivne akademske karijere mladog istraživačkog kadra.

Naučno-istraživačke aktivnosti, međunarodna projektna aktivnost, mobilnost istraživača, nastavnika i studenata temelji su izvrsnosti studija i istraživanja na Univerzitetu, i osnov njegove međunarodne vidljivosti. Univerzitet uspostavlja međunarodnu saradnju sa renomiranim visokoobrazovnim institucijama

putem aktivnosti koje imaju za cilj kvalitetniju implementaciju sporazuma o bilateralnoj saradnji i kreditnoj mobilnosti, povećanje njihove brojnosti, kao i povećanje odlazne i dolazne mobilnosti nastavnog i nenastavnog osoblja i studenata. Putem aktivnosti u oblasti međunarodne saradnje Univerzitet Crne Gore teži da dostigne poziciju univerziteta međunarodno prepoznatog kao obrazovne i naučno-istraživačke ustanove koja pruža mogućnost obrazovanja značajnom broju internacionalnih studenata zahvaljujući činjenici da nastavu izvodi i na engleskom jeziku, a svojom otvorenosti, transparentnošću procedura, kadrovskim i infrastrukturnim potencijalom pruža atraktivne uslove za naučno-istraživački i umjetnički rad, privlačeći tako internacionalne predavače i istraživače na kratkoročne ili dugoročne periode mobilnosti i/ili rada.

Univerzitet Crne Gore kontinuirano radi na dinamiziranju i usklađivanju razvoja svih organizacionih jedinica u smislu modernizacije i optimizacije infrastrukturnih kapaciteta, digitalizacije nastavnih servisa i opreme, revitalizacije kadrovske politike, kao i unapređenja sistema studentske podrške i kulture akademskog kvaliteta. Univerzitet Crne Gore se suočava sa brojnim operativnim, tehničkim i finansijskim izazovima, polazeći od adaptacije i rekonstrukcije neuslovnih i nedovoljnih univerzitetskih zgrada, unapređenja materijalnog statusa i kvalitetne (re)produkcije nastavnog kadra i dalje digitalne transformacije Univerziteta, a sve u cilju poboljšanja uslova za teorijsku nastavu, naučno-istraživačku djelatnost, ali i praktično i preduzetničko osposobljavanja studenata. Jačanje funkcionalnih, infrastrukturnih i institucionalnih kapaciteta Univerziteta podrazumjeva značajna izdvajanja i rast potrebnih budžetskih sredstava, uz nastojanje Univerziteta i njegovih organizacionih jedinica da doprinesu finansijskoj održivosti kroz EU projektne fondove i planove tržišnih aktivnosti. Univerzitet Crne Gore kontinuirano radi na dinamiziranju i usklađivanju razvoja svih organizacionih jedinica u smislu modernizacije i optimizacije infrastrukturnih kapaciteta, digitalizacije nastavnih servisa i opreme, revitalizacije kadrovske politike, kao i unapređenja sistema studentske podrške i kulture akademskog kvaliteta.

1.7. Poseban značaj i specifičnosti ustanove u obrazovnom, istraživačkom i umjetničkom radu.

Značaj Univerziteta Crne Gore ogleda se u činjenici da je najveća, najstarija i vodeća institucija visokog obrazovanja u Crnoj Gori sa najvećim brojem istraživača i najznačajnijim rezultatima u naučno-istraživačkom i umjetničkom radu u zemlji. UCG pripada grupi sveobuhvatnih univerziteta, budući da organizuje studije iz svih oblasti nauka i umjetnosti. Studijski programi su organizovani tako da obezbijede visoko obrazovanje za sve važne segmente razvoja privrede i društva u Crnoj Gori i grupisani su po fakultetima, uz poštovanje matičnosti i racionalne organizacije nastave.

- 1.8. Strategija i aktivnosti za obezbjeđenje kvaliteta obrazovanja, istraživanja, odnosno umjetničkog rada, stalna tijela koja se bave područjem obezbjeđenja kvaliteta, stepen implementacije dokumenta za obezbjeđenjekvaliteta (postojanje dokumenta i procjena efekata njihove primjene u prethodnih pet godina

Pravilnikom o organizaciji i radu sistema za osiguranje i unapređenje kvaliteta na Univerzitetu Crne Gore utvrđene su nadležnosti, organizacija i način rada za obezbjeđenje i unapređenje kvaliteta na Univerzitetu Crne Gore. Organi Univerziteta, stručna i savjetodavna tijela, kao i svi zaposleni i studenti odgovorni su za sprovođenje sistema kvaliteta na Univerzitetu, odnosno na organizacionoj jedinici, u skladu sa svojim nadležnostima i ulogom koju imaju. Postupak samovrednovanja, kontinuiranog praćenja, osiguranja i unapređenja kvaliteta sprovode Centar za unapređenje kvaliteta na nivou Univerziteta i Komisija za obezbjeđenje i unapređenje sistema kvaliteta na nivou organizacione jedinice Univerziteta. Univerzitet i organizacione jedinice, kao nosioci implementacije sistema kvaliteta djeluju usklađeno i odgovorni su za obezbjeđenje i unapređenje kvaliteta na Univerzitetu.

U okviru Centra za unapređenje kvaliteta funkcionišu 2 stalna tijela: Odbor za upravljanje sistemom kvaliteta i Odbor za monitoring master studija. U prvom Odboru, koji broji 11 članova, je i predstavnik studenata, kojeg bira Studentski parlament, tako da je uloga studenata u cjelokupnom procesu veoma bitna. Nadležnosti Odbora su brojne, između ostalog: priprema prijedloga strateških planova i programa u oblasti kvaliteta, i donošenje odluka o smjernicama i postupcima za njihovo sprovođenje; priprema prijedloga za poboljšanja standarda, procedura i metoda provjere kvaliteta; predlaganje Senatu i Upravnom odboru Univerziteta konkretnih projekata i aktivnosti koji podstiču inovacije i razvoj u svrhu obezbjeđenja i unapređenja kvaliteta; podnošenje mišljenja Senatu o stanju u oblasti kvaliteta, o ocjeni kvaliteta Univerziteta, odnosno ocjeni kvaliteta u pojedinim oblastima u kojima se sprovodio postupak samovrednovanja; i drugo.

Odbor za monitoring master studija je drugo tijelo koje funkcioniše u okviru Centra za unapređenje kvaliteta Univerziteta Crne Gore. U ovom odboru ima sedam članova, koji su iz različitih naučnih oblasti koje su zastupljene na UCG. Nadležnosti odbora su: davanje mišljenja na prijavu teme magistarskog (master) rada sa stanovišta metodoloških principa naučnoistraživačkog rada, odnosno stručnog rada, vrši provjeru magisgtarskih (master) radova korišćenjem softvera za utvrđivanje preklapanja teksta, u skladu sa Odlukom o korišćenju sofvera za utvrđivanje plagijata na Univezitetu Crne Gore Nakon sprovedene akreditacije svih (master) programa UCG 2016. godine, Odbor za monitoring master studijaostavario je napredak u postizanju dodatnog kvaliteta cjelokupnog procesa master studija kao i kvaliteta izrade samog master rada.

Kroz postupak samoevaluacije fakultetskih jedinica, a po preporuci IEP tima, Univerzitet sprovodi postupak samovrednovanja, kako bi se sagledalo realno stanje. Standardi, odnosno indikatori kvaliteta su veoma važan instrument za praćenje kvaliteta stanja u visokom obrazovanju i definisanje pravca razvoja

Univerziteta. Univerzitet Crne Gore je prepoznao potrebu izrade standarda kvaliteta za instituciju, a u skladu sa Evropskim prostorom visokog obrazovanja, odnosno sa dokumentom pod nazivom Standardi i smjernice za obezbjeđivanje kvaliteta u Evropskom prostoru visokog obrazovanja (ESG). Definisanje takvih standarda je neophodno za sprovođenje analize stanja i za dobijanje relevantnih, objektivnih informacija, kako bi se doprinijelo promociji stalnog unapređenja kvaliteta Univerziteta.

Standardi kvaliteta na UCG:

1. Unapređenje kulture kvaliteta i akademskog integriteta
2. Nastava
3. Studenti
4. Ljudski resursi
5. Naučno-istraživačka i umjetnička djelatnost
6. Saradnja i mobilnost
7. Upravljanje resursima

Jedan segment Strategije razvoja Univerziteta 2019-2024. tretira pitanje obezbjeđenja i unapređenja sistema kvaliteta, kao i kreiranje i realizaciju kvalitetnih i inovativnih studijskih programa na svim nivoima studija.

Pored dokumenata Standardi i indikatori za unutrašnje obezbjeđenje kvaliteta, Pravilnika o organizaciji i radu sistema za osiguranje i unapređenje kvaliteta na Univerzitetu Crne Gore, Strategije razvoja UCG, postoje i druga normativna akta kojima se regulišu pitanja iz oblasti kvaliteta, kao što su Zakon o visokom obrazovanju, Statut Univerziteta, Etički kodeks, Pravila studiranja na svim nivoima studija, takođe i odluke nadležnih tijela za pojedine oblasti (kao što je npr. plagijarizam), a kojima se podstiče unapređenje kvaliteta na Univerzitetu. Centar za unapređenje kvaliteta, kroz brojne aktivnosti, nastoji da obezbijedi jednako učešće akademskog osoblja, administrativnog osoblja i studenata, kao članova akademske zajednice, kako bi zajednički i kontinuirano unapređivali sistem kvaliteta na UCG.

1.9. Opšti stav o međunarodnoj uporedivosti ustanove, njene organizacione strukture i djelatnosti (međunarodne ustanove).

Univerzitet je organizovan po uzoru na moderne evropske univerzitete. Integrisana je institucija visokog obrazovanja. Rad na boljoj međunarodnoj poziciji Univerziteta Crne Gore i intenzivnijem uključivanju u evropski obrazovni i istraživački prostor, jedna je od prioriternih aktivnosti Univerziteta. Internacionalizacija nije cilj, već sredstvo u pravcu postizanja većeg kvaliteta nastavnog i istraživačkog procesa. Kontinuirano se radi na jačanju mreže strateških partnerstava, kroz uspostavljanje saradnje sa većim brojem univerziteta koji su rangirani na Šangajskoj listi, ali i univerzitetima iz regiona. Sa ciljem intenziviranja aktivnosti internacionalizacije Univerzitet Crne Gore je u decembru 2020. godine usvojio Strategiju internacionalizacije za period 2021-2026. godine. Strategija internacionalizacije predstavlja akademsku agendu i strateški okvir za povećanje međunarodne vidljivosti i prepoznatljivosti UCG. Kroz strateško planiranje u oblasti internacionalizacije UCG će nastojati da poboljša svoje institucionalne kapacitete, ojačameđunarodnu konkurentnost i dostigne poziciju međunarodno prepoznatog Univerziteta, prvenstveno u Evropskom prostoru visokog obrazovanja i Evropskom istraživačkom prostoru. Strategijom su definisani održivi ciljevi u okviru četiri prioritetne oblasti: 1) internacionalizacija nastavnih aktivnosti, 2) internacionalizacija istraživanja, 3) mobilnost studenata i osoblja i 4)

međunarodno pozicioniranje. Cilj je da se obezbijede atraktivni uslovi za naučni i umjetnički rad, kako

za zaposlene na UCG, tako i za strane istraživače, kroz stvaranje kvalitetnih predispozicija za kratkoročne ili dugoročne periode dolazne i odlazne mobilnosti. Cilj je i privući što veći broj stranih studenata, kroz akademsku otvorenost i ponudu određenog broja predmeta i studijskih programa na engleskom jeziku. Aktivnosti na polju internacionalizacije su takođe usmjerene i na jačanje postojećih i izgradnju novih partnerstava sa renomiranim visokoobrazovnim ustanovama iz regiona i šire u oblastima od zajedničkog interesa, na uspostavljanje zajedničkih studijskih programa na svim nivoima studija, na pripremu i realizaciju zajedničkih istraživačkih i strukturnih projekata, aktivno učešće u međunarodnim univerzitetskim asocijacijama itd. Studijski programi i nastavni planovi su osmišljeni na način da obezbjeđuju kompatibilnost sa nastavnim planovima renomiranih univerziteta u Evropskom prostoru visokog obrazovanja.

Struktura studijskih programa (predmeti i fond časova) dominantno je usklađena sa strukturom komparativnih programa na univerzitetima i fakultetima u EHEA (što je jedan od uslova za njihovu akreditaciju).

Od 2004/05. godine struktura studijskih programa je usklađena sa principima Bolonske deklaracije. Tada je na prvoj godini svih studijskih programa osnovnih studija implementiran sistem ECTS-a (*European Credit Transfer Sistem*). Potpuna implementacija ovog sistema na osnovnim studijama završena je do 2008. godine, na postdiplomskim do 2009. godine, a na doktorskim do 2012. godine.

U okviru reforme strukture studija integrisanog Univerziteta Crne Gore , 2016 godine na Medicinskom fakultetu su utvrđeni integrisani studijski programi Medicina i Stomatologija po modelu 6+0+3 i integrisani studijski program Farmacija po modelu 5+0+3. Tada je utvrđena struktura osnovnih primjenjenih

studija po modelu 3+0 za Visoku medicinsku školu i Primijenjenu fizioterapiju. Akreditovanje primijenjenog master programa omogućuje primjenu modela studiranja 3+2 na oba studijska programa.

Kvalifikacije doktor medicine, doktor stomatologije, dr farmacije, visoka medicinska sestra (Bapp) spadaju u sedam obaveznih regulisanih profesija prema Direktivi 2005/36/EZ i 2013/55/ Evropskog parlamenta i Vijeća, o priznavanju stručnih kvalifikacija.

Kontinuirana razmjena iskustva i otvorenost za saradnju sa drugim institucijama visokog obrazovanja, u skladu sa njegovom misijom, pružaju Univerzitetu mogućnost da razvija i modernizuje kvalitet svoga rada, očuva poziciju vodeće ustanove visokog obrazovanja u Crnoj Gori i postigne adekvatnu poziciju u grupi vodećih univerziteta u regionu.

STANDARD 2.

STRUKTURA STUDIJSKOG PROGRAMA IKONCEPCIJA ZA REALIZACIJU STUDIJA

KRITERIJUMI:

2.1. Ciljevi studijskog programa

- Akademski klasifikacija (akademski ili primijenjene studije) i pripadnost nivou visokog obrazovanja u okviru Crnogorskog kvalifikacionog okvira (u daljem tekstu:CKO) i usklađenost sa Evropskim kvalifikacionim okvirom (u daljem tekstu: EKO);
- Ciljevi studijskog programa i njihova usklađenost sa osnovnim ciljevima ustanove;
- Ciljevi su formalno usklađeni sa njegovom klasifikacijom i nivoom u CKO-u.

- U pitanju su primijenjene master studije koje pripadaju nivou VII2 Crnogorskog kvalifikacionog okvira, odnosno usklađene su sa nivoom VII Evropskog kvalifikacionog okvira.(EKO)
- Program primijenjenih studija Master Fizioterapija , u dvogodišnjem trajanju sa ostvarenih 120 ECTS kredita, pripada drugom ciklusu studija obrazovanja.
- Osnovni cilj obrazovanja fizioterapeuta za kvalifikaciju master Fizioterapije u skladu je sa standardima obrazovanja EU , kao nastavak obrazovanja posle prvog ciklusa osnovnih primijenjenih studija (180 ECTS kredita)-Stepen Bachelor (BApp) primijenjene fizioterapije.
- Cilj studijskog programa je da osposobi visoko obrazovane fizioterapeute – master Fizioterapije za specijalizovane i visoko složene poslove na svim nivoima zdravstvene zaštite kao i za rad u obrazovnim institucijama, istraživačkim projektima i rukovođenju u jedinicama za fizioterapiju u zdravstvenom sistemu Crne Gore.
- U Evropi postoji ukupno 82 Master programa u oblasti fizioterapije, koji pohađaju studenti koji su prethodno završili kvalifikaciju Bachelor fizioterapije. U većini zemalja Master programi u oblasti fizioterapije traju dvije godine (120ECTS), dok postoje i programi koji traju 3 godine

(180ECTS).

- Program Master fizioterapije kreiran je tako da bude uporediv sa programima zemalja u okruženju koje su članice EU (Hrvatska, Slovenija). U Austriji Bachelor program fizioterapije studenti pohađaju na Univerzitetu primijenjenih nauka u ukupnom trajanju 3 godine (6 semestara). Nakon toga, pohađja se Master program na istom Univerzitetu, ukupnog trajanja 2. godine (4 semestra).

2.2. Ishodi učenja studijskog programa

- Ishodi učenja su dostupni zainteresovanim stranama, primarno nastavnicima istudentima;
- Planirani ishodi učenja su uporedivi sa Dablinskim deskriptorima;
- Postoji mogućnost za provjeru ishoda učenja u okviru internog sistema obezbjeđenja kvaliteta;
- Ishodi učenja će biti dostupni, realni i odražavati napredak u datoj oblasti;
- Ishodi učenja će omogućiti razvijanje saradnje sa relevantnim stranama

Ishodi učenja na master programu Fizioterapije su dostupni nastavnicima, studentima i svim drugim zainteresovanim stranama. Biće dostupni, realni i odražavati će napredak u oblasti fizioterapije. Uporedivi su sa Dablinskim deskriptorima. Postoji mogućnost za njihovu provjeru u okviru internog sistema obezbijedjenja kvaliteta.

Nakon završetka studijskog programa, odnosno sticanja kvalifikacije Master - Fizioterapija, postignuti ishodi učenja su opšti i specifični:

- Primjenjuje stečena znanja i vještine iz oblasti fizioterapije kroz analizu profesionalnih problema u fizioterapiji i sintezu odgovarajućih rešenja na svim nivoima zdravstvene zaštite, u okviru kliničke fizioterapije i javnom zdravstvu;
- Sprovodi postupke funkcionalne procjene, primjenjuje fizioterapijske tretmane i sprovodi procjenu učinka tretmana;
- Primjenjuje sve principe timskog rada, po konceptu jedinstvene i kontinuirane fizioterapije zasnovane na dokazima, u pripremi plana i programa osposobljavanja, kao i u oblastima promocije i unapređenja zdravlja i prevencije bolesti;
- Procjenjuje potrebe za ljudskim resursima u prevenciji i liječenju u sistemu zdravstvene zaštite;
- Kritički procjenjuje profesionalne oblasti fizioterapije i na osnovu istraživanja doprinosi poboljšanju stručne prakse;
- Primjenjuje sva stečena savremena znanja iz fizioterapije zasnovane na dokazima, produbljujući samostalnost u radu i donošenju odluka;
- Razumije značaj šire društvene sredine u obezbjeđivanju uslova za očuvanje i unapređenje zdravlja, učestvuje u edukaciji pacijenata sa invaliditetom i

- njihovih članova porodice;
- Primjenjuje savremene informaciono-komunikacione sisteme u fizikalnoj terapiji i rehabilitaciji;
 - Prenosi teorijsko znanje i vještine iz oblasti fizioterapije na različitim nivoima profesionalnog obrazovanja i u zajedničkom radu sa drugim stručnjacima u zdravstvenom sektoru;
 - Planira i učestvuje u sprovođenju izvornih istraživanja u oblasti fizioterapije sa svim populacionim grupama zdravog i bolesnog stanovništva, u timu sa ljekarima i drugim stručnjacima;
 - Razvija dodatnu profesionalnost, samostalnost, etičnost i odgovornost u radu;
 - Razvija kompetentnost, vještine komunikacije i vještine za rad u međunarodnom okruženju, u odnosima sa javnošću i u kriznim situacijama izazvanim epidemiološkom situacijom;
 - Organizuje i koordinira rad fizioterapije na svim nivoima zdravstvene zaštite;
 - Primjenjuje znanja i vještine u metodičko-didaktičkom radu u okviru formalnog i neformalnog obrazovanja fizioterapeuta i stanovništva.

2.3. Usaglašenost ishoda učenja sa ciljevima studijskog programa

- Ciljevi programa će se sistematski sprovesti u praksi. Postoje informacije o tome kako svaki predmet ili modul doprinosi ostvarenju ciljeva studijskog programa;
- Svi predmeti ili moduli opisani u "priručniku za predmete/module" studijskih programa sadrže informacione liste, koje su dostupne zainteresovanim stranama (prvenstveno studentima i nastavnicima);
- Postoji jasan opis znanja, vještina i kompetencija, koji se od studenata očekuje da steknu nakon odslušanijih pojedinih predmeta na studijskom programu;
- Ishodi učenja su jasni i razumljivi za nastavnike i studente.

- Primijenjeni master studijski program Fizioterapija, traje dvije godine, četiri semestra;

- Obim studijskog programa iznosi 120 ECTS kredita, odnosno 60 ECTS kredita po godini, tj 30 ECTS kredita po semestru;

- Jedan ECTS kredit odnosi se na 30 časova ukupnog rada studenta koji uključuje pohađanje nastave i pripremu za nastavu i vrednovanje njihovog rada.

- Broj kredita za pojedini predmet (kurs) određen je prema broju časova nastave (teorijske i/ili praktične, vježbi, seminara i slično) vremenu potrebnom studentu za rad na samostalnim zadacima (domaći zadaci, projekti, seminarski radovi i sl.) i vremenu za učenje u pripremi za provjere znanja i ocjenjivanja (testovi, kolokvijumi, završni ispit).

- Postoji usklađenost svih ishoda učenja sa ciljevima Master programa fizioterapije i svi ciljevi programa će se sistematski sprovoditi u praksi.

- Svaki predmet, odnosno izborni modul je kreiran tako da daju puni doprinos ostvarenju ciljeva studijskog programa.

- Postoji jasan opis znanja, vještina i kompetencija koje se očekuju od studenata da usvoje i sprovede nakon odslušanih predmeta na Master programu fizioterapije.

- Predmeti su prema standardima o sprovođenju master studija razvrstani na opšteobrazovne (OO), stručne (S) i stručno aplikativne (SA)

- Kvalifikacija koja se stiče nakon završenog predmetnog primijenjenog studijskog programa dopriniće obrazovanju visokokvalifikovanih stručnjaka iz oblasti fizioterapije, kroz nadogradnju osnovnih primijenjenih studija.

2.4. Perspektive na tržištu rada, praktični značaj i profesionalne potrebe za studijskim programom

- Postoji tražnja na tržištu rada za diplomcima koji posjeduju kompetencije planirane ishoda učenja na studijskom programu ili se očekuju takvi trendovi u srednjem roku;
- Urađena procjena potreba tržišta rada i u skladu sa tim planiran broj upisanih studenata na studijskom programu;
- Kompetencije dozvoljavaju diplomiranim studentima da rade u području rada koje je usklađeno sa stečenom kvalifikacijom;
- Studijski program je povezan sa profesionalnom praksom (praktični zadaci, projekti, rad kod poslodavca tokom studija).

Na tržištu rada postoji potreba za masterom u oblasti fizioterapije u ustanovama primarne zdravstvene zaštite, specijalnim bolnicama, rehabilitacionim centrima, sportskim organizacijama, a u narednim godinama se očekuje i značajno povećanje potreba za ovim kadrom shodno uskladjivanju sa zemljama članicama Evropske Unije.

Na osnovu evidencije Zavoda za zapošljavanje Crne Gore na dan 13.04.2021.godine nalazi se 1 lice sa diplomom primijenjenih master studija u oblasti Fizioterapije.

Na evidenciji Zavoda za zapošljavanje Crne Gore nalazi se 78 lica sa diplomom Bachelor primijenjene fizioterapije.

Naglašavamo i da do sada nije bilo moguće steći ovu kvalifikaciju u Crnoj Gori, dok ona postoji u drugim zemljama regiona (Srbija, Hrvatska, Bosna i Hercegovina, Slovenija,...).

Studijski program će omogućiti prvi put u Crnoj Gori sticanje kvalifikacije primijenjenih master studija - master Fizioterapije.

2.5. Prijavljivanje i uslovi za upis na studijski program

- Procedure za upis na studijski program su regulisane, strogo se primjenjuju, transparentne su u pogledu kriterijuma kvaliteta i omogućavaju ostvarenje planiranih ishoda učenja;
 - Planirani uslovi za upis obezbjeđuju da kandidati posjeduju potrebne kompetencije za nesmetan nastavak formalnog obrazovanja;
 - Svi kandidati su jednako tretirani;
 - Procedure su jasne i dostupne za sve zainteresovane kandidate;
 - Obezbijedeni su uslovi za upis planiranog broja studenata;
 - Postignuti nivo obrazovanja neophodan za upis;
 - Dodatni uslovi za upis kandidata koji uzimaju u obzir rezultate postignute uprethodnom školovanju i rezultate postignute na prijemnom ispitu, odnosno ispitu za provjeru znanja, sklonosti i sposobnosti kandidata za upis;
 - Transparentno ocjenjivanje kod provjera za upis
- Procedura za upis na master studijske programe na Univerzitetu Crne Gore regulisana je Pravilnikom o bližim uslovima, kriterijumima i postupku upisa na prvu godinu master studija Univerziteta Crne Gore.
 - Opšti uslovi za upis na master studije propisani su Zakonom o visokom obrazovanju (član 95), Statutom UCG (član 138), a bliži uslovi, kriterijumi i postupak upisa definisani su Pravilnikom o bližim uslovima, kriterijumima i postupku upisa na prvu godinu master studija Univerziteta Crne Gore
 - Upis na master studije je jednako dostupan crnogorskim i stranim državljanima, s tim da stranac podnosi i dokaz o poznavanju jezika na kome se izvode studije, osim u slučaju kada je završio osnovne studije na službenom jeziku u Crnoj Gori.
 - Procedure upisa na master studije su jasne i dostupne svim zainteresovanim kandidatima u sklopu javnog konkursa za upis na master studije, kao i u sklopu Pravilnika o uslovima, kriterijumima i postupku upisa na prvu godinu master studija Univerziteta Crne Gore.
 - Maksimalni broj kandidata za upis na master studije je određen licencom koju izdaje Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta Crne Gore.

- Pravo prijave na konkurs za upis na master primijenjene studije obima 120 ECTS kredita, u skladu sa zakonom, ima kandidat koji je stekao odgovarajuću kvalifikaciju VI podnivoa Nacionalnog okvira kvalifikacija (diplomu osnovnih primijenjenih studija u obimu najmanje 180 ECTS kredita).
- Upis na master studije se vrši isključivo na konkurentskoj osnovi u skladu sa rezultatima postignutim na osnovnim primijenjenim studijama, obima najmanje 180 ECTS kredita, i prijemnom ispitu, nakon sprovedenog postupka rangiranja, u skladu sa Zakonom o visokom op obrazovanju, Statutom UCG i Pravilnikom o bližim uslovima, kriterijumima i postupku upisa na prvu godinu master studija Univerziteta Crne Gore.
- Rangiranje kandidata se vrši na osnovu sabiranja bodova opšteg uspjeha i uspjeha na prijemnom ispitu na sledeći način: opšti uspjeh do 50 bodova, na način da se indeks uspešnosti pomnoži sa 5. Uspjeh na prijemnom ispitu do 50 bodova.
- Dodatni uslov za upis na master primijenjene studije je položen prijemni ispit.
- Sadržinu i strukturu prijemnog ispita i minimalan broj bodova koji je potrebno ostvariti na prijemnom ispitu utvrđuje organizaciona jedinica.
- Informacija o načinu polaganja, strukturi i sadržini prijemnog ispita, objavljuje se na oglasnoj tabli i internet stranici organizacione jedinice.
- Kandidati sa istim brojem bodova ostvaruju pravo na upis pod jednakim uslovima, isti broj bodova se odnosi na ukupan broj bodova zaokružen na dvije decimale.
- Transparentnost ocjenjivanja rezultata opšteg uspjeha na osnovnim studijama i rezultata prijemnog ispita kao dodatnog uslova, je obezbijedjena javnim objavljivanjem Rang liste te mogućnošću prigovora na istu.

2.6. Nastavni plan

- Nastavni plan i program moraju biti planirani tako da omogućavaju postizanje ishoda učenja za vrijeme predviđeno za završetak studija;
- Povezanost sadržaja kurikuluma sa zahtjevima struke;
- Sadržaj nastavnog plana je javno dostupan u priručniku i na web stranici ustanove;
- Studenti su, na početku nastave, upoznati sa predmetima kroz informacioni paket za sve predmete;
- Cjelishodnost predmeta u odnosu na njihov broj (dobra zastupljenost), raspored na nivoima studija, pripadnost akademskom/primijenjenom studijskom programu i podjela na grupe teorijskih, naučnih i dr. predmeta.

Prilog:

- Tabela S2.6 Raspored predmeta po semestrima i godinama studija
- Tabela S2.6.2 Raspored predmeta po semestrima, tipu i status
- Tabela S2.6.3. Pregled predmeta studijskog programa prema tipu
- Tabela S2.6.4. Informacione liste predmeta

- Struktura studijskog programa master studija je unaprijed definisana Pravilima studiranja na master studijama. Pravila se mogu pogledati na linku https://www.ucg.ac.me/skladiste/blog_1287/objava_72810/fajlovi/Pravila%20studiranja%20na%20master%20studijama%20_%20Bilten%20493.pdf
- Nastavni plan i program sadrži listu obaveznih i izbornih predmeta i broj sati potreban za njihovu realizaciju, kao i sadržaj nastavnih predmeta.
- Bodovna vrijednost svakog predmeta i master rada iskazana je u ECTS kreditima.
- Nastavni plan i program su planirani tako da omogućavaju postizanje ishoda učenja u vremenu predviđenom za završetak studija od 2 (dvije) godine.
- Svi predmeti iz sadržaja kurikuluma povezani su sa zahtjevima struke i primjenjivi su u profesionalnom radu.
- Nastava se izvodi u prvoj i drugoj godini. Student predlaže temu i mentora nakon završetka drugog semestra, a najkasnije do završetka trećeg semestra. Vijeće imenuje mentora, komisiju za ocjenu master rada i odobrava predloženu temu. Komisija za ocjenu master rada ima po pravilu tri člana od kojih je jedan član mentor. Članovi Komisije za ocjenu master rada su, istovremeno, i članovi Komisije za odbranu rada. Student master studija bira temu master rada iz oblasti studijskog programa.
- Sadržaj studijskog programa je javno dostupan na internet stranici Univerziteta Crne Gore.
- Studenti upisani na master studijama će na početku nastave, u skladu sa Pravilima studiranja na master studijama, dobiti informacioni paket konkretnog predmeta. Informacione liste predmeta će takođe biti javno dostupne na web-stranici studijskog programa.
- Cjelishodnost predmeta u odnosu na njihov broj ogleda se u dobroj zastupljenosti i njihovom rasporedu prema semestrima i godinama studija u skladu sa primijenjenim studijskim programom.
- Svi predmeti podijeljeni su prema statusu na obavezne predmete studijskog programa (OSP) i izborne predmete (IPM), a po tipu svrstani na opšte obrazovne (OO), stručne (S) i stručno aplikativne (SA).
- Priložene su tabele: S2.6; S2.6.2; S2.6.3 i S2.6.4 za primijenjeni master studijski program Fizioterapija

2.7. Analiza metodike nastave

- Sve obrazovne metode, didaktička sredstva, rad u laboratoriji i seminari jasno su istaknuti u okviru informacionog paketa za sve predmete;
- Koriste se različiti načini realizacije nastave;
- Fleksibilno se koristi niz pedagoških metoda;
- Načini realizacije nastave i korišćene pedagoške metode se redovno procenjuju i prilagođavaju.

Sve obrazovne metode, didaktička sredstva, rad u svim nastavnim bazama studijskog programa, kao i seminari, biće jasno istaknuti u okviru informacionog paketa za sve predmete.

Koriste se različiti načini realizacije nastave: predavanja, seminari, vježbe, klinička praksa.

Fleksibilno će se koristiti niz pedagoških metoda: video prezentacije, snimljeni materijali, prikazi pacijenata itd., s tim da će se načini realizacije nastave i korišćene pedagoške metode redovno procenjivati i prilagođavati tako da se studentima omogući najoptimalniji način za usvajanje predmetnog gradiva.

2.8. Ispiti (koncept i organizacija)

- Broj, vrsta i organizacija provjere znanja i završnog ispita su planirani tako da podrže ostvarivanje planiranih ishoda učenja u vremenu planiranom za završetak studija;
- Studentima je obezbijeđeno dovoljno vremena da se pripreme za provjere znanja izavršne ispite;
- Oblik ispita i završnog ispita su istaknuti u informacionom paketu za svakipredmet/modul;
- Studenti su informisani o zahtjevima na ispitu, koji su u skladu sa obrazovnimciljevima predmeta/modula;
- Organizacija ispita ne utiče na produžetak vremena studiranja;
- Kriterijumi za ocjenjivanje su transparentni za nastavnike i studente i garantujupostizanje ishoda učenja;
- Završetak ciklusa studijskog programa je jasno definisan (teza ili drugi individualnizadatak).

Broj, vrsta i organizacija provjere znanja i završnog ispita su planirani tako da podrže ostvarivanje planiranih ishoda učenja u vremenu planiranom za završetak studija.

Prezentacija seminarskog rada boduje se sa 10 bodova. Kritički osvrt na prezentovani predlog nacrta istraživanja kolega boduje se sa 10 bodova, prema Obrazcu. Izrađen pisani predlog nacrta istraživanja boduje se sa 30 bodova, a završni ispit na svim predmetima je pisanog ili usmenog oblika, i sastoji se od pitanja koja obuhvataju cjelokupno gradivo predmeta (predavanja i vježbe).

Na završnom ispitu studenti mogu ostvariti maksimalno 50 bodova, a prag prolaznosti je 50% uspješno riješenog ispita tj. ostvarenih najmanje 25 bodova.

Studentima je obezbijeđeno dovoljno vremena da se pripreme za provjere znanja i završne ispite.

Oblik ispita i završnog ispita su istaknuti u informacionom paketu za svaki predmet/modul.

Studenti su informisani o zahtjevima na ispitu, koji su u skladu sa obrazovnim ciljevima predmeta/modula. Organizacija ispita ne utiče na produžetak vremena studiranja;

Kriterijumi za ocjenjivanje su transparentni za nastavnike i studente i garantuju postizanje ishoda učenja. Završetak ciklusa studijskog programa je jasno definisan (Master rad).

2.9. Nastava, učenje i ocjenjivanje orijentisano na studenta - student u centru obrazovnog procesa

- Postoje realne razlike kod studenata i njihovih potreba u toku studija;
- Postoje fleksibilni putevi učenja;
- Razvija se osjećaj autonomije kod studenta;
- Obezbijedene su adekvatne smjernice i podrška nastavniku;
- Promoviše se uzajamno poštovanje odnosa student-nastavnik;
- Postoje odgovarajuće procedure za postupanje po primjedbama studenata.
- Nastavnici su upoznati sa postojećim metodama provjere znanja i ispitivanja i imaju institucionalnu podršku u razvoju ovih vještina u svojoj oblasti;
- Kriterijumi i načini provjere znanja, kao i kriterijumi za postignutu ocjenu unaprijedsu objavljeni;
- Ocjena pokazuje studentima u kojoj mjeri su postigli željene ishode učenja;
- Studenti dobijaju povratne informacije i, ako je potrebno, koriste konsultacije o procesu ocjenjivanja;
- Gdje je to moguće, ocjenjivanje vrši više od jednog nastavnika;
- Kod uslova za ocjenu uzimaju se u obzir eventualne olakšavajuće okolnosti;
- Ocjenjivanje je konzistentno, primenjuje se za sve studente i sprovodi u skladu sa objavljenim pravilima;
- Predviđena je formalna procedura za studentske žalbe.

Članom 3 Pravila studiranja na master studijama Univerziteta Crne Gore, je propisano: “Na pitanja koja se odnose na status, mirovanje prava i obaveza studenata i mobilnost studenata master studija, kao i na druga pravila studija koja nijesu uređena ovim pravilima, shodno se primjenjuju odredbe zakona, Statuta Univerziteta i Pravila o studiranju na osnovnim studijama na Univerzitetu.” Drugim riječima, na mnoga pitanja koja su uključena u standard 2.9 primjenjuje se odgovarajući pravilnik za niži nivo studiranja - Pravila studiranja na osnovnim studijama.

Na Master studijama fizioterapije postoje fleksibilni putevi učenja, razvija se maksimalni osjećaj autonomije kod studenta. Obezbijeduju su adekvatne smjernice, kao i podrška svakom predmetnom nastavniku, a promoviše se uzajamno poštovanje odnosa student-nastavnik.

Svi predmetni nastavnici su upoznati sa postojećim metodama provjere znanja i

ispitivanja i imaju institucionalnu podršku u razvoju ovih vještina u svojoj oblasti. Kriterijumi i načini provjere znanja, kao i kriterijumi za postignutu ocjenu unaprijed su objavljeni i prezentovani studentima na uvodnom času.

Ocjena pokazuje studentima u kojoj mjeri su postigli željene ishode učenja. Svi studenti dobijaju povratne informacije i mogu koristiti konsultacije sapredmetnim nastavnicima. Sve studentske žalbe biće shvaćene ozbiljno i biće procesuirane shodno postojećoj proceduri za studentske žalbe.

STANDARD 3.RESURSI

KRITERIJUMI:

3.1. Osoblje angažovano na realizaciji studijskog programa

- Sastav i stručnost nastavnika treba obezbijede postizanje očekivanih ishoda učenjau vremenu planiranom za završetak studija;
- Istraživanje i razvojne aktivnosti zaposlenih su takve da obezbjeđuju postizanjeplaniranog nivoa obrazovanja;
- Mogućnosti za budući razvoj zaposlenih su definisane i dostupne;
- Planirane su organizacija i osoblje ustanove za obavljanje: administrativno-pravnih poslova, računovodstvenih poslova, tehničkih i higijenskih poslova, funkcionisanja studentskih servisa (studentske službe, biblioteke IT podrške).

Prilog:

- Tabela S3.1.1. Pregled o angažovanom nastavnom osoblju na studijskom programu
- Ugovori o radu, ugovori o angažovanju u nastavi, lične biografije nastavnog i nenastavnog osoblja
- Najvažniji naučno-istraživački radovi u posljednjih 5 godina iz oblasti studijskog programa za svakog nastavnika i saradnika pojedinačno angažovanog na studijskom program
- Tabela S3.1.2. Plan opterećenosti nastavnog osoblja

Članom 14 Pravila studiranja na master studijama Univerziteta Crne Gore, propisani su uslovi koje moraju zadovoljiti nastavnici angažovani na master studijama, u cilju obezbjeđenja njihovih adekvatnih kompetencija kako bi bio postignut odgovarajući kvalitet master studija.

Mentori master rada mogu biti nastavnici koji su iz naučne oblasti master studija.

Na Univerzitetu Crne Gore, odnosno Medicinskom fakultetu, već postoji veliki broj studijskih programa raznih nivoa studija iz oblasti medicinskih nauka, sa razvijenom infrastrukturom u smislu organizacije i osoblja za obavljanje administrativno - pravnih poslova, računovodstvenih poslova, tehničkih i higijenskih poslova, funkcionisanja studentskih servisa (studentske službe, biblioteke, IT podrške). Novi studijski program master studija, sa limitiranim brojem studenata, će koristiti sve navedene postojeće resurse Univerziteta CrneGore – Medicinskog fakulteta, uz njihovo značajno dodatno opterećenje.

Dio Informacionih lista predmeta na novom programu master studija Fizioterapije su kreirali nastavnici koji su inicijalno planirani za nosioce predmeta, odnosno za izvođenje nastave. Radi se o nastavnicima Medicinskog fakulteta Univerziteta Crne Gore.

Plan organizacije i izvođenja nastave na Univerzitetu Crne Gore se kreira za svaku studijsku godinu i nije fiksiran na duže vrijeme. U postupku njegove pripreme se vodi računa o opterećenosti nastavnika, na svim nivoima studija. S obzirom da za određeni broj predmeta na master studijama u ovom trenutku ne znamo ko će biti angažovan, precizno opterećenje nastavnika može biti određeno tek nakon upisa studenata i njihovog odabira izbornih predmeta Modula, za svaku studijsku godinu ponaosob.

U realizaciji ovog programa učestvovaće izabrani nastavnici i saradnici Medicinskog fakulteta UCG, koji su u radnom odnosu, kao i izabrani nastavnici i saradnici iz nastavnih baza fakulteta koji su na dopunskom radu na UCG. Za određeni broj predmeta, u početku ćemo biti prinuđeni da angažujemo nastavnike po eksternom konkursu sa drugih univerziteta i saradnike iz nastavnih baza fakulteta.

Iz navedenih razloga nije bilo moguće dostaviti popisane priloge, odnosno kompletno popuniti tabele S3.1.1. i S3.1.2.

3.2. Finansiranje i infrastrukturni resursi

- Obezbijedena je finansijska održivost programa;
- Infrastruktura (sale, laboratorije, biblioteke...) i njihovo korištenje ispunjavakvalitativne i kvantitativne zahtjeve;
- Jasno je definisana saradnja na osnovu koje ustanova koristi infrastrukturu drugih(spoljnih) partnera za obuku i obrazovanje studenata;
- Ustanova je u stanju da reaguje na probleme, rješava finansiranje, obezbjeđujeosoblje i upisuje potreban broj studenata.

Prilog:

- Tabela S3.2.2. Polazni bilans stanja
- Tabela S3.2.3. Bilans uspjeha

- Članom 69a Zakona o visokom obrazovanju je definisano '„studenti I i II ciklusa studija na javnim ustanovama ne plaćaju naknadu za studiranje", kako navedeni master program pripada II ciklusu studija, finansiranje na ovom programu će se vršiti na način propisan Statutom Univerziteta i drugim aktima koja važe za studije finansirane iz budžeta.
- Univerzitet Crne Gore je javna ustanova koja finansijske podatke o poslovanju dostavlja na obrascima propisanim Pravilnikom o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave (Sl.list CG“, br.23/14): Obrazac 4

STANDARD 4. UPRAVLJANJE KVALITETOM

KRITERIJUMI:

4.1 Obezbjeđenje kvaliteta

- Ustanova posjeduje dokumenta i instrumente za obezbjeđenje kvaliteta nastave, istraživanja i umjetničkog rada ustanove;
- Sistem obezbjeđenja kvaliteta je osmišljen kako bi obezbijedio kontinuirano poboljšanje studijskog programa;
- Sistem obezbjeđenja kvaliteta omogućava da se otkriju propusti u postizanju obrazovnih ciljeva, da se provjeri da li su postavljeni ciljevi dostižni, pripreme i sprovedu odgovarajuće mjere za ispravljanje propusta i poboljšanje;
- Sistem obezbjeđenja kvaliteta ima jasno definisane odgovornosti, uključuje studente i druge zainteresovane strane.

Prilog:

- Strategija obezbjeđenja kvaliteta
- Procedure obezbjeđenja kvaliteta i primjeri vrednovanja (nastave i ispita od strane studenata, servisa za podršku od strane studenata, studijskih programa od strane diplomiranih studenata, studijskih programa od strane poslodavaca i sl.)

Pravilnikom o organizaciji i radu sistema za osiguranje i unapređenje kvaliteta na Univerzitetu CrneGore utvrđene su nadležnosti, organizacija i način rada za obezbjeđenje i unapređenje kvaliteta na Univerzitetu Crne Gore. Organi Univerziteta, stručna i savjetodavna tijela, kao i svi zaposleni i studenti odgovorni su za sprovođenje sistema kvaliteta na Univerzitetu, odnosno na organizacionojedinici, u skladu sa svojim nadležnostima i ulogom koju imaju.

Postupak samovrednovanja, kontinuiranog praćenja, osiguranja i unapređenja kvaliteta sprovode Centar za unapređenje kvaliteta na nivou Univerziteta i komisija za obezbjeđenje i unapređenje sistema kvaliteta na nivou organizacione jedinice Univerziteta. Univerzitet i organizacione jedinice, kao nosioci implementacije sistema kvaliteta, djeluju usklađeno i odgovorni su za obezbjeđenje i unapređenje kvaliteta na Univerzitetu.

U okviru Centra za unapređenje kvaliteta funkcionišu 2 stalna tijela: Odbor za upravljanje sistemom kvaliteta i Odbor za monitoring magistarskih (master) studija. U prvom Odboru, koji broji 11 članova, je i predstavnik studenata, kojeg bira Studentski parlament, tako da je uloga studenata u cjelokupnom procesu veoma bitna. Nadležnosti Odbora su brojne, između ostalog: priprema prijedloga strateških planova i programa u oblasti kvaliteta, i donošenje odluka o smjernicama i postupcima za njihovo sprovođenje; priprema prijedloga za poboljšanja standarda, procedura i metoda provjere kvaliteta; predlaganje Senatu i Upravnom odboru Univerziteta konkretnih projekata i aktivnosti koji podstiču inovacije i razvoj u svrhu obezbjeđenja i unapređenja kvaliteta; podnošenje mišljenja Senatu o stanju u oblasti kvaliteta, o ocjeni kvaliteta Univerziteta, odnosno ocjeni kvaliteta u pojedinim oblastima u kojima se sprovodio postupak samovrednovanja; i drugo.

Odbor za monitoring (master) studija daje mišljenje vijeću organizacionih jedinica na prijavu teme (master) rada sa stanovišta metodoloških principa naučno-istraživačkog rada. Odbor čine rukovodilac centra, koji je i predsjedavajući, jedan od zamjenika rukovodioca Centra i članovi Odbora za sistem kvaliteta-po jedan predstavnik svake oblasti.

Na Medicinskom fakultetu UCG, odlukom Vijeća obrazovana je Komisija za obezbjeđenje i unapređenje sistema kvaliteta. U sastavu Komisije, pored članova iz reda akademskog osoblja, učestvuje i predstavnik studenata i na taj način je obezbijeđena uloga studenata u ovom procesu. Nadležnosti komisije su brojne, između ostalog: redovno preispitivanje i revizija studijskih programa koji se realizuju na Medicinskom fakultetu, kao i preispitivanje kadrovske strukture fakulteta, prateći sprovođenje nastavnih planova programa i ishoda učenja, sačinavanje izvještaja koji sadrže analizu i ocjenu ispunjenosti standarda za samovrednovanje, prednosti i nedostatke u pogledu ispunjenosti tih standarda i predlog mjera za poboljšanje kvaliteta, kao i ostale poslove vezane za obezbjeđenje i unapređenje sistema kvaliteta fakulteta, na osnovu odluka organa Univerziteta i Fakulteta.

Kroz postupak samoevaluacije fakultetskih jedinica, a po preporuci IEP tima, Univerzitet sprovodi postupak samovrednovanja, kako bi se sagledalo realno stanje. Standardi, odnosno indikatori kvaliteta su veoma važan instrument za praćenje kvaliteta stanja u visokom obrazovanju i definisanje pravca razvoja univerziteta. Univerzitet Crne Gore je prepoznao potrebu izrade standarda kvaliteta za instituciju, a u skladu sa Evropskim prostorom visokog obrazovanja, odnosno sa dokumentom pod nazivom Standardi i smjernice za

obezbjedjivanje kvaliteta u Evropskom prostoru visokog obrazovanja (ESG). Definisanje takvih standarda je neophodno za sprovođenje analize stanja i za dobijanje relevantnih, objektivnih informacija, kako bi se doprinijelo promociji stalnog unapređenja kvaliteta Univerziteta.

Univerzitet je definisao sljedeće standarde:

1. **Kultura kvaliteta i akademskog integriteta treba da budu osnova Univerziteta u cilju kontinuiranog obezbjeđenje kvaliteta** - Univerzitet treba da razvije niz zajedničkih, prihvaćenih i integrisanih obrazaca kvaliteta u svakodnevnom radu, ne oslanjajući se isključivo na periodičnu evaluaciju i time postigne kontinuirano obezbjeđenje kvaliteta kao temelj uspješnog funkcionisanja ustanove. Akademski integritet podrazumijeva etički kodeks u skladu sa kojim treba da se ponašaju pripradnici akademske zajednice. Međunarodni centar za akademski integritet definiše ovaj pojam kroz šest osnovnih vrijednosti: povjerenje, poštovanje, iskrenost, poštenje, odgovornost i hrabrost.
2. **Nastava** - Univerzitet treba da kroz proces nastave obezbijedi adekvatnu nadgradnju, koja će se reflektovati kroz proces sticanja adekvatnih znanja i vještina, u cilju formiranja takvog tipa ličnosti koji će biti spreman da odgovori svim izazovima koje nameću društvene promjene savremenog doba. Potrebno je obezbijediti institucionalno organizovani i vaninstitucionalni stvaralački napor u savladavanju propisanih sadržaja i sticanju znanja, vještina i navika, osposobljavanju za dalji permanentni rad sa ciljem da se razvije kritička, slobodna, autonomna, stvaralačka, humana, obrazovana, multikulturna, multietična i multikonfesionalna ličnost, otvorena za sve sadašnje i buduće progresivne promjene pojedinca i društva u kome se nalazi. Univerzitet treba da kreira nastavni plan i program koji će karakterisati svrhovitost, utilitarnost, motivisanost i komunikativnost, kako bi se stvorile sve neophodne pretpostavke za kvalitetno funkcionisanje obrazovnog procesa i prepoznatljivost ustanove u prostoru visokog obrazovanja.
3. **Studenti** - Univerzitet treba da poštuje ličnost studenta, prepoznaje studentske potrebe i shodno tome pribjegava odgovarajućim načinima izvođenja nastave, uz maksimalnu podršku i smjernice studentima od strane akademskog osoblja. Provjera znanja studenata treba da bude organizovana prema principu jednakosti tretmana i u skladu sa objavljenim procedurama, uz eliminisanje svih oblika diskriminacije. Kriterijumi provjere znanja, u tom smislu, treba da budu unaprijed poznati, a sama provjera znanja organizovana tako da se može provjeriti da li su, i ako jesu u kojoj mjeri, realizovani ishodi učenja navedeni u ECTS katalozima. Rezultat valjanog nastavnog procesa treba da bude osposobljenost za učenje i samoučenje, kao i sposobnost za samovrednovanje obrazovnog procesa i njegovih ishoda.

4. **Osoblje** - Akademsko, stručno i neakademsko osoblje Univerziteta treba da bude organizovano i raspoređeno na radne zadatke na tržišnim osnovama, shodno načelima efikasnosti i produktivnosti, kao i ostvarenim rezultatima u odgovarajućim oblastima.
5. **Nauka, umjetnost, istraživanje** - Univerzitet treba da obezbijedi adekvatne aktivnosti na polju naučnih istraživanja; vodi aktivnu kampanju za objavljivanje publikacija i prezentaciju umjetničkih ostvarenja, ali i da stimulatивно djeluje u cilju motivisanosti doktoranada za istraživački rad.
6. **Saradnja i mobilnost** - Univerzitet treba da teži uspostavljanju mobilnosti, saradnje i partnerstava sa drugim institucijama kroz: aktivne i realizovane projekte, aktivnost akademskog osoblja na polju istraživanja, objavljivanje publikacija i promociju značajnih umjetničkih ostvarenja. Pod ovim se podrazumijeva postignuta saradnja sa visokoškolskim institucijama (lokalnim, regionalnim, međunarodnim), naučnom dijasporom, kao i sa privrednim sektorom i društvenom zajednicom. Mobilnost se odnosi na akademsko osoblje, administrativno osoblje i studente i može biti dolazna i odlazna mobilnost.
7. **Organizacija, resursi i finansiranje** - Univerzitet treba da obezbijedi adekvatne resurse za podršku studentima u učenju, primjerene za svaki program koji se nudi u cilju stvaranja odgovarajućeg ambijenta za učenje i istraživanje. Organizacija Univerziteta treba da bude efikasna i zasnovana na ideji konstantnog progressa i boljeg pozicioniranja na međunarodnom planu, a finansiranje transparentno u cilju unapređenja nastave i naučnih istraživanja. Organizacija se odnosi na upravljačku strukturu, organizaciona tijela, razvoj mehanizama za unapređenje standarda zaposlenih i drugo. Pod finansiranjem se podrazumijeva finansiranje nastave i istraživanja, uz jasno preciziranje izvora finansiranja.

Strategija razvoja Univerziteta 2019-2024. tretira pitanje obezbjeđenja i unapređenja sistema kvaliteta, kao i kreiranje i realizaciju kvalitetnih i inovativnih studijskih programa na svim nivoima studija. Savremene potrebe tržišta rada, trendovi globalizacije i digitalizacije i pametni rast zahtijevaju opšta i posebna znanja, vještine i kompetencije, odnosno neophodnost njihove dinamične i efikasne implementacije u nastavne planove i programe. Univerzitet Crne Gore će prioritetno biti posvećen razvoju i realizaciji kvalitetnih i inovativnih studija sa međunarodno uporedivim i tržišno primjenjivim ishodima učenja. Razvoj programa cjeloživotnog učenja, e-učenja i primjena inovativnih metoda učenja, imaju za cilj konstantnu tržišnu adaptaciju i stručno usavršavanje studenata i nastavnog kadra. Posebna pažnja će se posvetiti promociji i očuvanju akademskog integriteta. Interdisciplinarnost i internacionalizacija studijskih programa, kao i popularizacija studija prioriteta oblasti predstavljaju ključne poluge

uspješnog pozicioniranja Univerziteta Crne Gore u Evropskom prostoru visokog obrazovanja.

Pored navedenih dokumenata (Standardi i indikatori za unutrašnje obezbjeđenje kvaliteta, zatim Pravilnik o organizaciji i radu sistema za osiguranje i unapređenje kvaliteta na Univerzitetu Crne Gore, Strategija razvoja UCG), postoje i druga normativna akta kojima se regulišu pitanja iz oblasti kvaliteta, kao što su Zakon o visokom obrazovanju, Statut Univerziteta, Etički kodeks, i odluke nadležnih tijela za pojedine oblasti (kao što je npr. plagijarizam), a kojima se podstiče unapređenje kvaliteta na Univerzitetu. Centar za unapređenje kvaliteta, kroz brojne aktivnosti, nastoji da obezbijedi jednako učešće akademskog osoblja, administrativnog osoblja i studenata, kao članova akademske zajednice, kako bi zajednički i kontinuirano unapređivali sistem kvaliteta na UCG.

4.2 Instrumenti, metode i rezultati

- Koriste se metode i instrumenti da bi se kvalitet studijskog programa održavao i razvijao. Oni su dokumentovani i redovno se kontrolišu primjenom: mehanizmi obezbjeđenja kvaliteta (samoevaluacije i analiza i ocjena samoevaluacije), i instrumenata obezbjeđenja kvaliteta (standarda i indikatora);
- Dobijeni podaci se ocjenjuju kao dio sistema za obezbjeđenje kvaliteta. Oni pružaju potrebne informacije i dozvoljavaju izvođenje zaključaka;
- Ako je studijski program uspješno završen, bez obzira da li su kontrole bile aktivne u toku studija, provjerava se ocjena diplomiranih studenata o studijskom programu i njihovo zapošljavanje nakon studija. Ti zaključci dozvoljavaju da slabosti budu prepoznate i ispravljene.

Prilog:

- Rezultati iz izvještaja o samoevaluaciji ustanove

Studijski programi na UCG se razvijaju i planiraju u skladu sa potrebama tržišta rada, pa se, u tu svrhu, koriste podaci sa tržišta rada, kao i strateški pravci nacionalne privrede, s ciljem da se obezbijedi održivost studijskih programa. Dakle, izrada studijskih programa se sprovodi na više nivoa UCG, a to su: komisije i timovi na fakultetima, fakultetska vijeća, rukovodstvo Univerziteta, sa aktivnim učešćem studenata na svim nivoima. Znanje i kvalifikacije koje se stiču na studijskim programima se svrstavaju u nacionalni okvir kvalifikacija i usaglašeni su sa okvirom kvalifikacija za Evropski prostor visokog obrazovanja.

UCG redovno vrši evaluaciju programa, u skladu sa zakonom.

Kada je u pitanju obezbjeđenje kvaliteta, pored gore navedenog, kroz postupke akreditacije i reakreditacije i samoevaluacije vrši se vrednovanje studijskih programa, kako bi se ocijenio kvalitet, struktura studijskog programa, nastavni kadar, oprema i resursi za nastavnu i naučno-istraživačku djelatnost, međunarodna uporedivost, održivost i uslovi za zapošljavanje i drugo. Takođe, u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju, jednom godišnje se sprovodi i studentsko vrednovanje nastave, i u skladu sa tim, izvještaji o anketiranju se usvajaju na sjednici Senata UCG. Vršena je eksterna samoevaluacija i predviđeno je da se obavlja svake 3 godine.

Samoevaluacija, odnosno definisani standardi i indikatori kvaliteta su veoma važan instrument za praćenje kvaliteta stanja u visokom obrazovanju i definisanje pravca razvoja univerziteta. Ovo je bilai preporuka IEP tima, koja se odnosila na promociju smjernica ESG-a i njihovu upotrebu. U okviru Programa institucionalne evaluacije evropske asocijacije, IEP tim je sproveo eksternu evaluaciju Univerziteta Crne Gore 2014. godine i „follow-up“ evaluaciju 2018. godine. U maju 2018. godine IEP tim je posjetio Univerzitet Crne Gore i u julu 2018. godine dostavio Evaluacioni izvještaj (dat je u prilogu). IEP tim je u Evaluacionom izvještaju predložio da Univerzitet odabere i usvoji niz međunarodno uporedivih ključnih indikatora performansi za osiguranje kvaliteta (bazirajući se na smjernicama ESG-a) i implementira ih u strateški plan.

Postupak samoevaluacije i ocjene kvaliteta definisan je članovima 109-115 Statuta Univerziteta Crne Gore na način naveden u tekstu koji slijedi. Univerzitet obezbjeđuje kontinuirani razvoj sistema kvaliteta u svim aspektima svoga djelovanja. Za postupak samovrednovanja, kontinuirano praćenje, osiguranje i unapređenje kvaliteta odgovoran je Odbor za upravljanje sistemom kvaliteta, koji formira Senat. Svaka organizaciona jedinica formira komisiju za obezbjeđenje i unapređenje sistema kvaliteta, koju čine predstavnici akademskog osoblja sa akademskim zvanjem, neakademskog osoblja i studenata. Postupak za obezbjeđenje i unapređenje sistema kvaliteta sprovodi se u skladu sa kriterijumima i standardima za samovrednovanje i procedurama za ocjenjivanje kvaliteta ustanova visokog obrazovanja. Univerzitet ustanovljava formalne mehanizme za odobravanje, redovni monitoring i periodične preglede studijskih programa, nastave i uslova rada i time osigurava njihovu kontinuiranu vrijednost. Univerzitet osigurava da su resursi namijenjeni za podršku studentima pri učenju adekvatni i da odgovaraju svakom ponuđenom

studijskom program. Na kraju svake studijske godine sprovodi se postupak samoevaluacije studijskih programa koji se realizuju na Univerzitetu, nastave i uslova rada, koji uključuje anketiranje studenata svih nivoa studija. Učešće studenata je dio redovnog (godišnjeg) nadzora, a uključuje ocjenjivanje predavanja, programa, profesora i njihovih pedagoških sposobnosti od strane studenata, kao i konsultacije sa studentskim organizacijama i predstavnicima studenata u stručnim organima Univerziteta i organizacionih jedinica.

Na kraju svake studijske godine sprovodi se postupak samoevaluacije studijskih programa, nastave i uslova rada koji se realizuju na Univerzitetu i svim organizacionim jedinicama u cilju osiguranja kvaliteta nastave i uslova rada i širenja kulture kvaliteta, bazirajući se na standardima i smjernicama za osiguranje kvaliteta na evropskom prostoru visokog obrazovanja (ESG), kao i definisanim indikatorima kvaliteta iz ugovora o finansiranju Univerziteta. U procedurama osiguranja kvaliteta, Univerzitet vrši konsultacije sa poslodavcima, predstavnicima zaposlenih i drugim partnerima. Konsultacije sa partnerima su dio periodičnog pregleda studijskih programa i dodjeljivanja diploma, a uključuju sve partnere: bivše studente, poslodavce, sindikate, predstavnike lokalne samouprave i državnih organa. Organizacione jedinice vrše redovno preispitivanje i reviziju svojih studijskih programa, o čemu sačinjavaju odgovarajuće izvještaje. Vijeća organizacionih jedinica obezbjeđuju akademsko osoblje koje zadovoljava standarde kvaliteta, koje je kvalifikovano i kompetentno u predmetnoj oblasti, i u cjelosti upoznato sa nastavnim planovima i ishodima učenja, te ih permanentno sprovode. Pisani izvještaji komisija organizacionih jedinica sadrže analizu i ocjenu ispunjenosti standarda za samovrednovanje, prednosti i nedostatke u pogledu ispunjenosti tih standarda i predlog mjera za poboljšanje kvaliteta. Odbor za upravljanje sistemom kvaliteta razmatra izvještaje i Senatu dostavlja svoje mišljenje o ocjeni kvaliteta Univerziteta, odnosno o ocjeni kvaliteta u pojedinim oblastima u kojima se sprovodio postupak samovrednovanja. Upravni odbor usvaja Izvještaj o samoevaluaciji Univerziteta, na osnovu izvještaja komisija organizacionih jedinica i mišljenja Odbora za upravljanje sistemom kvaliteta i Senata. Odluka Upravnog odbora o ocjeni kvaliteta sadrži i mjere za poboljšanje kvaliteta. Izvještaj i odluka Upravnog odbora objavljuju se tako da budu dostupni akademskom osoblju i studentima.

Univerzitet Crne Gore, kroz razvoj aktivnosti usmjerenih na saradnju sa privrednim i javnim sektorom, konstantno teži snaženju svojih obrazovnih, naučno-istraživačkih, umjetničko-istraživačkih i inovativnih potencijala. Pažljivom analizom potreba tržišta rada, u skladu sa potrebama i privrednog i javnog sektora, prilagođenom upisnom politikom, upodobljavanjem programa optimalnom načinu organizovanja prakse studenata kod poslodavaca, odnosno uključivanjem poslodavaca i istaknutih predstavnika javnog i privatnog sektora, alumnista i predstavnika naučne dijaspore, Univerzitet će se snažnije profilisati kao motorna snaga i inkubator ideja i inovacija u crnogorskom društvu.

Imajući u vidu da se ovaj studijski program formira prvi put na nivou master studija, nemamo podatke koje se odnose na diplomirane studente, odnosno studente sa završenim master primijenjenim studijama i njihovom zapošljavanju nakon studija.

STANDARD 5. DOKUMENTACIJA
KRITERIJUMI:
5.1. Pravila o studiranju Ustanova raspolaže svim važnim propisima za studijski program sa ključnim pravilima za upis, tok studija i završetak programa.
Na osnovu člana 87 stav 6 Zakona o visokom obrazovanju („Službeni list CG“, br. 44/14, 47/15, 40/16, 42/17, 71/17, 55/18, 17/19, 47/19 i 72/19) i člana 140 Statuta Univerziteta Crne Gore, Senat Univerziteta Crne Gore je, na sjednici održanoj 12. marta 2020. godine donio <i>Pravila studiranja na master studijama</i>. Ovim pravilima uređuje se organizacija i izvođenje master studija, upis na master studije, napredovanje studenata u toku studija, vrednovanje rada studenata, dodjeljivanje diplome, izdavanje isprave o studijama, kao i druga pitanja od značaja za realizaciju master studija na Univerzitetu Crne Gore.
5.2. Diploma i dodatak diploma • Izdavanje dvojezične diplome (crnogorski/engleski jezik) sa dodatkom diplome je obavezno; • Dodatak diplome pruža informacije o studijskom programu i planiranim ishodu učenja. Prilog: - Diploma i dodatak diplome
Diploma primijenjenih master studija stiče poslije završenog primijenjenog master programa, obima 120 ECTS kredita, a nakon sticanja diplome primijenjenih osnovnih studija i odbrane master rada (član 83 Zakona o visokom obrazovanju). Dvojezična diploma i dodatak diploma se izdaju u skladu sa “Pravilnikom o sadržaju i obliku diplome i dopune diplome (supplement), vođenju matične knjige studenata, evidenciji i sadržaju javnih isprava koje izdaje univerzitet i ustanove visokog obrazovanja” (Objavljen u "Sl. listu RCG", br. 9 od 12. februara 2007). Pravilnik je obavezujući za sve nivoe studija na Univerzitetu Crne Gore. Pravilnik je u potpunosti usklađen sa standardom 5.2.

STANDARD 6.
UPOREDNI PRIMJERI DOBRE PRAKSE

KRITERIJUMI:

6.1. Primjeri uporedivih implementiranih studijskih programa na drugim ustanovama visokog obrazovanja

- Uporedivost se odnosi na:
 - Step en usaglašenosti ciljeva studijskog programa
 - Step en usaglašenosti ishoda učenja studijskog programa
 - Step en usaglašenosti kurikuluma studijskog programa

Prilog:

- Tabela S6.1.1. Primjeri uporedivih implementiranih studijskih programa na drugim ustanovama visokog obrazovanja
- Tabela S6.1.2. Usaglašeni ciljevi studijskog programa
- Tabela S6.1.3. Usaglašeni ishodi učenja studijskog programa
- Tabela S6.1.4. Usaglašenost broja studenata na studijskom programu
- Tabela S.6.1.5. Usaglašenost odnosa broja nastavnika i studenata
- Tabela S.6.1.6. Usaglašenost kurikuluma studijskog programa

Cjelovitost i sveobuhvatnost studijskog programa i mogućnost sticanja specifičnih znanja usklađen je sa savremenim svjetskim tokovima i usaglašen je sa programima uporedivih visoko obrazovnih institucija u regionu kao i sa inostranim programima ustanova evropskog obrazovnog područja. Programom Master Fizioterapije ugrađena su najnovija saznanja iz oblasti fizioterapije, komunikacionih i pedagoških nauka, informacionih nauka i nauka o menadžmentu.

U Evropi postoji ukupno 82 Master programa iz oblasti fizioterapije, koji pohađaju studenti koji su prethodno završili kvalifikaciju Bachelor fizioterapije. U većini zemalja Master programi u oblasti fizioterapije traju dvije godine (120 ECTS kredita) dok postoje i programi koji traju 3 godine (180 ECTS kredita).

U Austriji Bachelor program fizioterapije studenti pohađaju na Univerzitetu primijenjenih nauka u ukupnom trajanju 3 godine (6 semestara). Nakon toga, pohađa se Master program na istom Univerzitetu, ukupnog trajanja dvije godine (4 semestra).

U SAD sve do kasnih 90-ih godina prošlog vijeka, edukacija u oblasti fizioterapije se završavala sa sticanjem stručnog naziva Bachelor. Nakon toga se pristupilo postepenoj zamjeni kadra sa diplomom stepena Bachelor, onim koji su završili stručni nivo Master fizioterapije.

Shodno Međunarodnoj standardnoj klasifikaciji obrazovanja (ISCED) fizioterapija pripada oblasti zdravstvenih nauka (09), odnosno podoblast 0915 „Terapija i rehabilitacija“, u okviru koje su prikazani programi i kvalifikacije: medicinska masaža, ishrana, radna terapija, fizioterapija, rehabilitacija, govorna terapija.

Kvalifikacija master Fizioterapija uporediva je sa sledećim kvalifikacijama u zemljama EU i regiona:

- Sveučilište u Rijeci, Hrvatska;

<http://www.fzsri.uniri.hr/hr/studenti/nastava/116-sveucilisni-diplomski-studij/fizioterapija.html>

Strukovni master Zemun:

<https://www.vzsbeograd.edu.rs/sr/studentski-servisi/master-strukovne-studije/nastavni-planovi.html>

- Master of Physiotherapy, University of Liverpool;

<https://www.liverpool.ac.uk/study/postgraduate-taught/taught/physiotherapy-msc/overview/>

- Zdravstveno veleučilište u Zagrebu/Diplomski specijalistički studij fizioterapije (trajanje obrazovanja 2 godine-4 semestra);

<https://www.zvu.hr/specijalistički-diplomski-stručni-studij-fizioterapije/>

- University of Ljubljana Faculty of Health Sciences/ Postgraduate 2 nd degree study programme Management in Physiotherapy;

<https://www.zf.uni-lj.si/studenti/studijski-programi/2-stopnja/2-stopnja-fizioterapija>

PRILOZI

Tabela S2.6.1. Raspored predmeta po semestrima i godinama studija							
R.br.	Šif. Pred.	Naziv predmeta	Sem.	Broj časova			ECT S krediti
				P ¹⁾	V ¹⁾	S ¹⁾	
PRVA GODINA							
1		Rehabilitacija u zajednici sa prevencijom	I	2	2		5
2		Kineziologija i patokineziologija hoda	I	1	2	1	5
3		Neurološka fizioterapija	I	2	3	1	7
4		Kardiopulmonalna fizioterapija	I	2	3	1	7
5		Sportska fizioterapija	I	2	2	1	6
6		Javno zdravlje	II	2	2	1	6
7		Bol – fizioterapijski kontekst	II	2	2	1	6
8		Metode i primjena istraživanja u fizioterapiji	II	2	1	1	5
9		Terapija radom	II	2	2	2	7
10		Manuelne i aparaturne mehaničke tehnike u fizioterapiji (odabrana poglavlja)	II	2	2	1	6
Ukupno časova aktivne nastave ²⁾				19	21	10	
Ukupno ECTS kredita							60
DRUGA GODINA							
11		Menadžment u zdravstvu	III	2	1		4
12		Specifičnosti fizioterapije u bolesnika treće životne dobi	III	2	1		3
13		Balneoklimatoterapija	III	2		1	4
14		Kognitivno-bihevioralne intervencije u fizioterapijskoj praksi	III	2		1	4
15a		Fizikalni modaliteti: Odabrana poglavlja (izborni predmet)	III	2	1	1	5
15b		Komplementarne metode u fizioterapijskoj praksi (izborni predmet)	III	2	1	1	5
16		Klinička praksa	III		9		10

17		Prijava master rada	IV	-	-	7	10
18		Master rad	IV	-	-	18	20
Ukupno časova aktivne nastave ²⁾				10	12	28	
Ukupno ECTS kredita							60

OBJAŠNJENJA:

¹⁾Odnosi se na broj časova predavanja (**P**), vježbi (**V**) i laboratorije, odnosno drugog oblika nastave, seminar (**S**);

²⁾Aktivna nastava po godinama iznosi u prosjeku 25 časova nedeljno ili 750 časova godišnje. Kod studijskih programa za regulisane profesije i studijskih programa koji podliježu međunarodnim konvencijama broj časova se prilagođava važećim direktivama.

Prema procjeni podnosioca zahtjeva, tabela se može modifikovati u zavisnosti od broja godina i predmeta, ali i dopuniti sa drugim podacima koji su relevantni za studijski program.

Tabela S2.6.2. Raspored predmeta po semestrima, tipu i statusu

R.br.	Šifra pred.	Predmeti			Aktivna nastava			ECT S krediti
		Naziv	Statu s ¹⁾	Tip ²⁾	P	V	S	
PRVA GODINA								
1		Rehabilitacija u zajednici sa prevencijom	OSP	SA	2	2		5
2		Kineziologija i patokineziologija hoda	OSP	SA	1	2	1	5
3		Neurološka fizioterapija	OSP	SA	2	3	1	7
4		Kardiopulmonalna fizioterapija	OSP	SA	2	3	1	7
5		Sportska fizioterapija	OSP	SA	2	2	1	6
6		Javno zdravlje	OSP	S	2	2	1	6
7		Bol – fizioterapijski kontekst	OSP	SA	2	2	1	6
8		Metode i primjena istraživanja u fizioterapiji	OSP	OO	2	1	1	5
9		Terapija radom	OSP	SA	2	2	2	7
10		Manuelne i aparaturne mehaničke tehnike u fizioterapiji (odabrana poglavlja)	OSP	SA	2	2	1	6
DRUGA GODINA								
1		Menadžment u zdravstvu	OSP	S	2	1		4
2		Specifičnosti fizioterapije u bolesnika treće životne dobi	OSP	SA	2	1		3
3		Balneoklimatoterapija	OSP	SA	2		1	4
4		Kognitivno-bihevioralne intervencije u fizioterapijskoj praksi	OSP	SA	2		1	4
5a		Fizikalni modaliteti: Odabrana poglavlja (izborni predmet)	ISP	SA	2	1	1	5
5b		Komplementarne metode u fizioterapijskoj praksi(izborni predmet)	ISP	SA	2	1	1	5
6		Klinička praksa	OSP	SA		9		10
7		Prijava master rada	OSP	SA			7	10
8		Master rad	OSP	SA			18	20

¹⁾**Status predmeta** za studijski program se određuje na osnovu generalne podjele na **obavezne (O) i izborne (I)**.

U okviru jedne ustanove koja realizuje više studijskih programa predmeti mogu biti:

- Obavezni zajednički predmeti za više studijskih programa (**OVP**);
- Izborni zajednički predmeti za više studijskih programa (**IVP**);
- Obavezni predmeti studijskog programa (**OSP**);
- Izborni predmeti studijskog programa (**ISP**).

Moduli

Studijski program u planu studija treba da ima **najmanje dva izborna modula**. Ako se kurikulum studijskog programa prikaže preko modula obavezno se prikazuje pozicija modula u planu studija sa svim predmetima modula.

Predmeti u okviru modula mogu biti grupisani kao:

- Obavezni zajednički predmeti više modula (**OPVM**);
- Obavezni predmeti modula (**OPM**);
- Izborni zajednički predmeti više modula (**IPVM**);
- Izborni predmeti modula (**IPM**).

²⁾**Tip predmeta** (za obavezne i izborne predmete) na osnovnim akademskim studijama se određuje na osnovu pripadnosti sljedećim grupama:

- Akademsko opšte obrazovni (**AOO**),
- Teorijsko metodološki (**TM**),
- Naučno, odnosno umjetničko-stručni (**N, US**),
- Stručno-aplikativni (**SA**).

Napomena: Ova podjela ne mora da se odnosi za medicinu, stomatologiju i farmaciju.

Tip predmeta (za obavezne i izborne predmete) na osnovnim primijenjenim studijskim programima se određuje na osnovu pripadnosti sljedećim grupama:

- Opšte-obrazovni (**OO**),
- Stručni (**S**), umjetničko-stručni (**US**),
- Stručno-aplikativni (**SA**)

³⁾**Stručna praksa** je obavezna za sve studijske programe. Regulisanje stučne prakse zahtijeva poseban standard (u odnosu na oblast studijskog programa, početak obavljanja, sadržaj, trajanje, kontinuitet...).

Tabela S2.6.3. Pregled predmeta studijskog programa prema tipu

Primijenjene studije-opšteobrazovni predmeti						
Red.br.	Šifra pred.	Naziv predmeta	Sem.	Status	ECTS	% zastupljenosti
1		Metode i primjena istraživanja u fizioterapiji	II	OSP	5	4,16
Ukupno ECTS					5	4,16
Primijenjene studije-stručni, odnosno umjetničko-stručni predmeti						
Red.br.	Šifra pred.	Naziv predmeta	Sem.	Status	ECTS	% zastupljenosti
1		Javno zdravlje	II	OSP	6	5,00
2		Menadžment u zdravstvu	III	OSP	4	3,33
Ukupno ECTS					10	8,33
Primijenjene studije-stručno-aplikativni predmeti						
Red.br.	Šifra pred.	Naziv predmeta	Sem.	Status	ECTS	% zastupljenosti
1		Rehabilitacija u zajednici sa prevencijom	I	OSP	5	4,16
2		Kineziologija i patokineziologija hoda	I	OSP	5	4,16
3		Neurološka fizioterapija	I	OSP	7	5,83
4		Kardiopulmonalna fizioterapija	I	OSP	7	5,83
5		Sportska fizioterapija	I	OSP	6	5,00
6		Bol – fizioterapijski kontekst	II	OSP	6	5,00
7		Terapija radom	II	OSP	7	5,83
8		Manuelne i aparaturne mehaničke tehnike u fizioterapiji (obabr. poglavlja	II	OSP	6	5,00
9		Specifičnosti fizioterapije u bolesnika treće životne dobi	III	OSP	3	2,50
10		Balneoklimatoterapija	III	OSP	4	3,33
11		Kognitivno-bihevioralne	III	OSP	4	3,33

		intervencije u fizioterapijskoj praksi				
12a		Fizikalni modaliteti: Odabrana poglavlja (Izborni predmet)	III	ISP	5	4,16
12b		Komplementarne metode u fizioterapijskoj praksi (Izborni predmet)	III	ISP	5	4,16
13		Klinička praksa	III	OSP	10	8,33
14		Prijava master rada	IV	OSP	10	8,33
15		Master rad	IV	OSP	20	16,66
Ukupno ECTS						91,61

Tabela S2.6.4. Forma za pripremu informacionih lista predmeta				
Naziv predmeta: Rehabilitacija u zajednici sa prevencijom				
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
	Obavezan (OSP)	I	5 ECTS	2 P + 2 V
Studijski programi za koje se organizuje Master fizioterapije				
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslova za prijavljivanje i slušanje predmeta.				
Ciljevi izučavanja predmeta: Sticanje znanja i vještina u cilju unapređivanja funkcionalnog kapaciteta i sticanja maksimalne nezavisnosti pojedinca u zajednici. Ispunjavanje ciljeva rehabilitacije i prevencije u zajednici.				
Sadržaj predmeta (nastavne cjeline, oblici individualnog rada studenata, oblici provjere znanja) prikazan prema radnim nedjeljama u akademskom kalendaru:				
Pripremna nedjelja	Priprema i upis semestra			
I nedjelja	Primjena koncepta rehabilitacije i prevencije u zajednici.			
II nedjelja	Razvoj rehabilitacije u zajednici u svijetu i kod nas.			
III nedjelja	Programi rehabilitacije i prevencije za starije životno doba.			
IV nedjelja	Programi rehabilitacije i prevencije za starije životno doba.			
V nedjelja	Fizička aktivnost i rizik od pada kod starih osoba.			
VI nedjelja	Programi rehabilitacije i prevencije poremećaja držanja tijela kod djece i adolescenata.			
VII nedjelja	Programi rehabilitacije osoba sa invaliditetom.			
VIII nedjelja	Programi prevencije - sport osoba sa invaliditetom.			
IX nedjelja	Praktična primjena osnovnih principa procene, planiranja i intervencije sa pojedincima / grupama. Podržava vodiče za profesionalni razvoj u praksi zajednice.			
X nedjelja	Pregled metoda istraživanja u studijama rehabilitacije i onesposobljenosti u zajednici.			
XI nedjelja	Uvod u glavne dizajne, analize i strategije prenosa znanja na terenu.			
XII nedjelja	Porodice sa djecom sa onesposobljenošću u kontekstu porodičnih odnosa, mreža podrške, škola i zajednica.			
XIII nedjelja	Programi rehabilitacije i prevencije za osobe sa hroničnm nezaraznim bolestima.			
XIV nedjelja	Terapeutski postupci adaptacije okoline i pomagala za svakodnevni život.			
XV nedjelja	Identifikovani izazovi u oblasti CBR (“Community Based Rehabilitation“, tj. rehabilitacije u zajednici).			
Metode obrazovanja : Predavanja i vježbe. Rad u biblioteci. Rad za kompjuterom. Učenje za kolokvijume i završni ispit.				
Opterećenje studenata				

<u>Nedjeljno</u> 5 kredita x 40/30 = 6,66 sati Struktura: 2 sata predavanja 2 sati vježbi 2,66 sati individualnog rada studenta (priprema za laboratorijske vježbe, za kolokvijume, izrada domaćih zadataka) uključujući i konsultacije	<u>U semestru</u> Nastava i završni ispit: $(6,66) \times 16 = 106,66$ sati Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): $2 \times (6,66) = 13,33$ sati Ukupno opterećenje za predmet: $5 \times 30 = 150$ sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 - 30 sati. Struktura opterećenja: 106,66 sati (nastava) + 13,33 sati (priprema) + 30 sati (dopunski rad)
Obaveze studenata u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu i vježbe, i da aktivno učestvuju u nastavi.	
Literatura: 1. McLean D, Williams D, Lamont S, Krueger H. Community-Based Rehabilitation. University of Toronto Press, Toronto, 2013. 2. Refshauge K, Ada L, Ellis E. Science Based Rehabilitation - Theories into Practice. Elsevier, Butterworth Henemann, Edinburgh, London, New York, Oxford, Philadelphia, St.Louis, Sidney, Toronto, 2005. 3. Nastavni tekstovi sa predavanja i vježbi.	
Ishodi učenja (usklađeni sa ishodima za studijski program): Nakon uspješnog završetka ovog studijskog programa, student će biti sposoban: - za implementaciju i primjenu naučenog sadržaja u patronažnoj službi - prepoznavanje značaja sprovođenja preventivne fizioterapije prema pojedincu i u zajednici - za samostalan rad u porodici i zajednici uz poštovanje svih principa timskog rada usmjerenog ka maksimalnoj dobrobiti pacijenta i sprovođenju individualno kreiranog rehabilitacionog programa u potpunosti uz evaluaciju i svakodnevnu reevaluaciju fizioterapijskog programa.	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: – pohađanje i praćenje predavanja i vježbi su obavezni, vrednuje se do 5 poena; Aktivnost studenata u nastavi ocijenit će se na osnovu priloženog obaveznog pisanog prikaza i usmene prezentacije slučaja iz rehabilitacije u zajednici kod 3 bolesnika. Ukupno 25 poena – 1 kolokvijum se ocjenjuje sa 20 poena – završni ispit se ocjenjuje sa 50 poena; Na završnom ispitu studenti mogu ostvariti maksimalno 50 bodova, a prag prolaznosti je 50% uspješno riješenog ispita tj. ostvarenih najmanje 25 bodova	
Ime i prezime nastavnika i saradnika:	
Specifičnosti koje je potrebno naglasiti za predmet: Nema	
<i>Napomena (ukoliko je potrebno):</i> Nema	

Tabela S2.6.4. Forma za pripremu informacionih lista predmeta

Naziv predmeta Kineziologija i patokineziologija hoda				
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
	Obavezan (OSP)	I	5 ECTS	1P + 2V+ 1S

Studijski programi za koje se organizuje Master fizioterapije

Uslovljenost drugim predmetima

Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje studenata sa važnošću razumjevanja kinematike hoda, složenošću struktura organizacije motorne kontrole hoda. Upoznavanje sa kineziološkim metodama analize hoda, karakteristikama razvoja hoda kod male djece, kao i karakteristikama fiziološkog hoda kod osoba starije životne dobi. Upoznavanje sa uticajem ortoza i proteza na varijable hoda, kao i sa glavnim robotičkim sistemima u rehabilitaciji hoda.

Sadržaj predmeta (nastavne cjeline, oblici individualnog rada studenata, oblici provjere znanja) prikazan prema radnim nedjeljama u akademskom kalendaru:

Pripremna nedjelja	
I nedjelja	Kinematika hoda.
II nedjelja	Motorička kontrola hoda.
III nedjelja	Kineziološke metode analize hoda (spacio-temporalni parametri, elektro-goniometrija, elektromiografija, potrošnja energije, akcelerometri, sistem analize pokreta).
IV nedjelja	Normalno hodanje kod male djece i razvoj hoda; karakteristike fiziološkog hodanja kod starijih.
V nedjelja	Ostali oblici bipedalnog kretanja (hodanje unatrag, skakanje, trčanje, hodanje po nizbrdici/uzbrdici, hodanje po stepenicama, prelazak preko prepreka).
VI nedjelja	Pregled stručne i naučne literature o kineziologiji hoda.
VII nedjelja	Karakteristike hoda u raznim patološkim stanjima kod djece.
VIII nedjelja	Karakteristike hoda u raznim patološkim stanjima kod odraslih.
IX nedjelja	Klinička analiza patološke kineziologije i odabir fizioterapije i pomagala.
X nedjelja	Alteracije hoda, uticaj ortoza i proteza na varijable hoda.
XI nedjelja	Alteracije hoda, uticaj ortoza i proteza na varijable hoda.
XII nedjelja	Pregled stručne i naučne literaturu o patološkoj kineziologiji hoda.
XIII nedjelja	Klinička mjerenja.
XIV nedjelja	Glavni robotički sistemi u rehabilitaciji hoda. Pregled video prezentacija.
XV nedjelja	Priprema za ispit.

Metode obrazovanja : Predavanja i seminari. Izrada seminarskih radova. Rad u biblioteci. Rad za kompjuterom. Učenje za kolokvijume i završni ispit.

Opterećenje studenata

<u>Nedjeljno</u> 5 kredita x 40/30 = 6,66 sati Struktura: 2 sata predavanja 2 sati vježbi 2,66 sati individualnog rada studenta (priprema za laboratorijske vježbe, za kolokvijume, izrada domaćih zadataka) uključujući i konsultacije	<u>U semestru</u> Nastava i završni ispit: $(6,66) \times 16 = \mathbf{106,66 \text{ sati}}$ Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): $2 \times (6,66) = 13,33$ sati Ukupno opterećenje za predmet: $5 \times 30 = 150$ sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 - 30 sati. Struktura opterećenja: 106,66 sati (nastava) + 13,33 sati (priprema) + 30 sati (dopunski rad)
Obaveze studenata u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu i seminare, da se pripremaju za seminare, da rade i predaju seminarske radove i da aktivno učestvuju u seminarskoj nastavi	
Literatura: 1. Umphred D A. Neurological Rehabilitation, Mosby, St. Louis, 2007 2. Popović D, Sinkjer T. Control of Movement for Physically Disabled, Springer-Verlag, London, 2003. 3. Popović Maneski L, Jeftić B. Sistemi i signali u rehabilitaciji, Akademski misao, Beograd, 2015. 4. Popović D. Robotics for Medical Rehabilitation, Academic Mind, Belgrade, 2016. 5. Pećina M i sur. Ortopedija, Naklada Lijevak, Zagreb, 2004. 6. Savić D, Milankov M. Ortopedija i traumatologija, Medicinski fakultet, Novi Sad, 2013. 7. Vučić R, Marković P, Savković N. Klinička radna terapija- praktikum, NIB Alternativa, Beograd, 2006 8. Nastavni tekstovi sa predavanja i vježbi.	
Ishodi predmeta Primjena stečenih znanja i vještina u korišćenju savremenih tehnoloških sredstava u rehabilitaciji.	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: – pohađanje i praćenje predavanja i vježbi ocjenjuje se maksimalno sa 5 poena; – 2 seminarska rada se ocjenjuje ukupno sa 5 poena – 2 kolokvijuma se ocjenjuju sa ukupno 40 bodova (svaki kolokvijum sa 20 poena); – završni ispit se ocjenjuje sa 50 poena; – prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika:	
Specifičnosti koje je potrebno naglasiti za predmet: Nema	
Napomena (ukoliko je potrebno): Nema	

Tabela S2.6.4. Forma za pripremu informacionih lista predmeta**Naziv predmeta:** Neurološka fizioterapija

Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
	Obavezan (OSP)	I	7 ECTS	2P+3V+1S

Studijski programi za koje se organizuje Master fizioterapije**Uslovljenost drugim predmetima:** Nema uslova za prijavljivanje i slušanje predmeta.**Ciljevi izučavanja predmeta:** unaprijeđenje prethodno stečenog osnovnog teorijskog znanja studenata

iz područja cerebrovaskularnih, neurodegenerativnih, neuromišićnih i paroksizmalnih bolesti i unaprijeđenje praktičnih vještina iz područja neurološke rehabilitacije

Sadržaj predmeta (nastavne cjeline, oblici individualnog rada studenata, oblici provjere znanja) prikazan prema radnim nedjeljama u akademskom kalendaru:

Pripremna nedjelja	Priprema i upis semestra.
I nedjelja	Dijagnostika neuroloških stanja. Abnormalnosti mišićnog tonusa i pokretljivosti u neurološkim stanjima. Mišićni imbalans u neurološkim stanjima. Principi fizioterapeutske procjene i mjerenja
II nedjelja	Teorijske osnove neurološke fizioterapije. Neuroplastičnost. Rehabilitacioni proces.
III nedjelja	Specijalne tehnike u neurološkoj fizioterapiji.
IV nedjelja	Moždani infarkt. Moždana krvarenja.
V nedjelja	Medulopatije.
VI nedjelja	Demijelinizacijska bolest CNS
VII nedjelja	Multipla skleroza.
VIII nedjelja	Neurodegenerativne bolesti CNS. Poremećaji pokreta.
IX nedjelja	Parkinsonova bolest.
X nedjelja	Razvojna neurologija. Cerebralna paraliza.
XI nedjelja	Bolesti motornog neurona. Amiotrofična lateralna skleroza. Spinalne mišićne atrofije.
XII nedjelja	Neuropatije, bolesti perifernih živaca, Nasledne, upalne, metaboličke i druge neuropatije.
XIII nedjelja	Mišićne distrofije.
XIV nedjelja	Ispitivanje i prepoznavanje poremećaja funkcije neuromišićnog sistema. Miopatije.
XV nedjelja	Uzroci, simptomi i mogućnosti liječenja poremećaja funkcije nerava gornjih i donjih ekstremiteta.

Metode obrazovanja : Predavanja i seminari. Izrada seminarskih radova. Rad u biblioteci. Rad za kompjuterom. Učenje za kolokvijume i završni ispit.**Opterećenje studenata**

<u>Nedjeljno</u> 7 kredita x 40/30 = 9,33 sati Struktura: 3 sata predavanja 2 sata vježbi 4,33 sati individualnog rada studenta (priprema za laboratorijske vježbe, za kolokvijume, izrada domaćih zadataka) uključujući i konsultacije	<u>U semestru</u> Nastava i završni ispit: (9,33 sati) x 16 = 149,33 sati Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): 2 x (9,33 sati) = 18,66 sati Ukupno opterećenje za predmet: 7 x 30 = 210 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 - 30 sati. Struktura opterećenja: 149,33 sati (nastava) + 18,66 sati (priprema) + 42 sata (dopunski rad)
Obaveze studenata u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu i seminare, da se pripremaju za seminare, da rade i predaju seminarske radove i da aktivno učestvuju u seminarskoj nastavi.	
Literatura: 1. Edwards S. Neurological Physiotherapy: A Problem - Solving Approach. Churchill Livingstone, 2002. 2. Stokes M (ed): Physical Management in Neurological Rehabilitation. Elsevier Mosby, 2004. 3. Gillen G, Burkhardt A: Stroke Rehabilitation: A Function-Based Approach. Mosby, 2004. 4. Brimer MA, Moran ML: Clinical Cases in Physical Therapy. Butterworth-Heinemann, 2004. 5. Jović S: Neurorehabilitacija. Beograd: Klinika za rehabilitaciju „Dr Miroslav Zotović”, 2004.	
Ishodi učenja (usklađeni sa ishodima za studijski program): Nakon uspješnog završetka ovog studijskog programa, student će biti sposoban da: - Prepoznaje uzroke pojedinih neuroloških oboljenja; - Razumije patofiziologiju nastanka cerebrovaskularnih , degenerativnih i neuromišićnih bolesti; - Savlada vještinu pristupa i funkcionalnog testiranja neurološkog bolesnika; - Stekne znanje o neurološkim bolestima koje nužno ne zahtijevaju rehabilitacijski tretman, ali s kojima će se susretati; - Stekne znanje o metodama i načinu liječenja neuroloških oboljenja. - Po završetku studija se očekuje da polaznici kolegija stečena znanja i vještine mogu upotrijebiti u svrhu što kvalitetnije medicinske rehabilitacije.	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: – pohađanje i praćenje predavanja i vježbi su obavezni, Aktivnost studenata u nastavi ocijenit će se na osnovu priloženog obaveznog pisanog prikaza i usmene prezentacije slučaja iz medicinske rehabilitacije kod 3 bolesnika. Ukupno 25 poena – seminarski rad se ocjenjuje ukupno sa 5 poena – 1 kolokvijum se ocjenjuje sa 20 poena – završni ispit se ocjenjuje sa 50 poena; Na završnom ispitu studenti mogu ostvariti maksimalno 50 bodova, a prag prolaznosti je 50% uspješno riješenog ispita tj. ostvarenih najmanje 25 bodova.	

Ime i prezime nastavnika i saradnika:

Prof. dr sc. med. Vesna Bokan-Mirković

Specifičnosti koje je potrebno naglasiti za predmet:

Nema

Napomena (ukoliko je potrebno):

Nema

Tabela S2.6.4. Forma za pripremu informacionih lista predmeta				
Naziv predmeta: Kardiopulmonalna fizioterapija				
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
	Obavezan (OSP)	I	7 ECTS	2P +3V+1S
Studijski programi za koje se organizuje Master fizioterapije				
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslova za prijavljivanje i slušanje predmeta.				
Ciljevi izučavanja predmeta: Studenti treba da upoznaju i da savldaju fizioterapijsku evaluaciju, tehniku i menadžment kardiovaskularnih i respiratornih bolesti.				
Sadržaj predmeta (nastavne cjeline, oblici individualnog rada studenata, oblici provjere znanja) prikazan prema radnim nedjeljama u akademskom kalendaru:				
Pripremna nedjelja	Priprema i upis semestra			
I nedjelja	Fiziologija i patofiziologija kardiovaskularnog i respiratornog sistema			
II nedjelja	Bazični koncepti u kardiovaskularnoj i respiratornoj fizioterapiji			
III nedjelja	Evaluacija u kardiovaskularnoj fizioterapiji			
IV nedjelja	Evaluacija u respiratornoj fizioterapiji			
V nedjelja	Tehnike u kardiovaskularnoj fizioterapiji			
VI nedjelja	Tehnike u respiratornoj fizioterapiji			
VII nedjelja	Fizioterapijski menadžment kardiovaskulranih bolesti.			
VIII nedjelja	Angina pectoris. Nestabilna angina pectoris			
IX nedjelja	Infarkt miokarda			
X nedjelja	Fizioterapija nakon operacija na srcu			
XI nedjelja	Oboljenja krvnih i limfnih sudova			
XII nedjelja	Fizioterapijski menadžment respiratornih bolesti.			
XIII nedjelja	Astma. Hronični opstruktivni bronhitis. Cistična fibroza pluća. Bronhiektazije. Emfizem. Peluralni eksudat.			
XIV nedjelja	Karcinom pluća. Profesionalne bolesti pluća.			
XV nedjelja	Operacije na grudnom košu. Implikacije oboljenja drugih organa i sistema na respiraciju.			
Metode obrazovanja : Predavanja i seminari. Izrada seminarskih radova. Rad u biblioteci. Rad za kompjuterom. Učenje za kolokvijume i završni ispit.				
Opterećenje studenata				

Nedjeljno	U semestru
7 kredita x 40/30 = 9,33 sati Struktura: 3 sata predavanja 2 sata vježbi 4,33 sati individualnog rada studenta (priprema za laboratorijske vježbe, za kolokvijume, izrada domaćih zadataka) uključujući i konsultacije	Nastava i završni ispit: (9,33 sati) x 16 = 149,33 sati Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): 2 x (9,33 sati) = 18,66 sati Ukupno opterećenje za predmet: 7 x 30 = 210 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 - 30 sati. Struktura opterećenja: 149,33 sati (nastava) + 18,66 sati (priprema) + 42 sata (dopunski rad)
Obaveze studenata u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu i seminare, da se pripremaju za seminare, da rade i predaju seminarske radove i da aktivno učestvuju u seminarskoj nastavi.	
Literatura: 1. Dodić S: Procena funkcionalne sposobnosti i principi kardijalne rehabilitacije. Medicinski fakultet Novi Sad, 2018. 2. Popović M., Jović S. : Kineziterapija respiratornih poremećaja, Naučna knjiga, Beograd, 1995. 3. Nikolić E. : Nastavni tekstovi sa predavanja i vježbi.	
Ishodi učenja (usklađeni sa ishodima za studijski program): Nakon uspješnog završetka ovog studijskog programa, student će biti sposoban da: 1. Objasni građu i funkcionisanje čovjeka tokom životnog vijeka i uticaj patoloških stanja na funkcionisanje čovjeka 2. Objasni uticaj fizioterapije na građu i funkciju čovjeka 3. Pozna je i ispunjava svoju ulogu fizioterapeuta u sistemu zdravstvene zaštite 4. Iz perspektive fizioterapeuta ocjeni stanje pacijenta i njegovog okruženja, sintetizuje znanja i ocjenu pacijenta kako bi utvrdio ciljeve tretmana, izabrao i opravdao odgovarajuće tretmane i planirao terapijski program 5. Primjeni fizioterapijski program sa maksimalnim stepenom sigurnosti i efikasnosti 6. Podešava fizioterapeutske postupke prema svrsi i kontekstu rada 7. Prepoznaje potrebe i prioritete pacijenta, efikasno komunicira sa pacijentima, kolegama i širom zajednicom 8. Formuliše i planira svoje puteve cjeloživotnog učenja .	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: – pohađanje i praćenje predavanja i vježbi ocjenjuje se maksimalno sa 5 poena; – 2 seminarska rada se ocjenjuje ukupno sa 5 poena (svaki rad sa 2,5 poena); – 2 kolokvijuma se ocjenjuju sa ukupno 40 bodova (svaki kolokvijum sa 20 poena); – završni ispit se ocjenjuje sa 50 poena; – prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika: Prof. dr sc. med. Emilija Nikolić	
Specifičnosti koje je potrebno naglasiti za predmet: Nema	
Napomena (ukoliko je potrebno): Nema	

Tabela S2.6.4. Forma za pripremu informacionih lista predmeta				
Naziv predmeta: Sportska fizioterapija				
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
	Obavezan (OSP)	I	6 ECTS	2P+2V+1S
Studijski programi za koje se organizuje Master fizioterapije				
Uslovljenost drugim predmetima Nema				
Ciljevi izučavanja predmeta: Izučavanjem ovog predmeta student treba da stekne znanje o regionalnim sportskim povredama, o mehanizmima njihovog nastanka i fizikalnom liječenju.				
Sadržaj predmeta (nastavne cjeline, oblici individualnog rada studenata, oblici provjere znanja) prikazan prema radnim nedjeljama u akademskom kalendaru:				
Pripremna nedjelja	Priprema i upis studenata.			
I nedjelja	Rame: relevantna anatomija i biomehanika iz aspekta sportskih aktivnosti, instabilitet glenohumeralnog zgloba, SLAP lezija, subakromijalno uklještenje, unutrašnje uklještenje.			
II nedjelja	Rame: Etiologija oštećenja rotatorne manžetne u sportu, tendinitis rotatorne manžetne, kalcificirajući tendinitis rotatorne manžetne, ruptura rotatorne manžetne, tendinitis i instabilitet tetive duge glave bicepsa, subakromijalni burzitis, adhezivni kapsulitis, povrede akromioklavikularnog zgloba.			
III nedjelja	Lakat: relevantna anatomija i biomehanika iz aspekta sportskih aktivnosti, lateralni epikondilitis, medijalni epikondilitis, tendinitis tricepsa i bicepsa, ruptura tetive tricepsa, povrede ularnog kolateralnog ligamenta, luksacija lakta, frakture lakta, osteohondritis disekans glavice humerusa, hondromalacija, kontraktura lakta i osificirajući miozitis, sindrom kubitalnog tunela, sindrom pronatora teresa.			
IV nedjelja	Ručje i šaka: relevantna anatomija i biomehanika iz aspekta sportskih aktivnosti, fraktura distalnog dijela radiusa, fraktura skafoidne kosti, fraktura kukaste kosti, luksacija skafoidnolunarnog zgloba, povreda zglobov diskusa, sindrom karpalnog tunela, sindrom Gijonovog kanala, De Kervenov tenosinovitis, frakture metakarpalnih kostiju, frakture falangi, povreda ularnog kolateralnog ligamenta metakarpofalangealnog zgloba palca, distoprzijske i luksacije zglobova prstiju, povrede tetiva prstiju.			
V nedjelja	Karlica, kuk i natkoljenica: relevantna anatomija i biomehanika iz aspekta sportskih aktivnosti, disfunkcija sakroilijačnih zglobova, osteitis pubis, ruptura labruma, sindrom škljocajućeg kuka, piriformis sindrom, sportska hernija.			

VI nedjelja	Karlica, kuk i natkoljenica: iliopsoas burzitis, trohanterni burzitis, ishijadični burzitis, bolna prepona, istegnuće mišića zadnje lože, istegnuće kvadricepsa, kontuzija kvadricepsa, osificirajući miozitis kvadricepsa, avulzione frakture, stres frakture.
VII nedjelja	Koljeno: relevantna anatomija i biomehanika iz aspekta sportskih aktivnosti, povrede medijalnog kolateralnog ligamenta, povrede lateralnog kolateralnog ligamenta, povrede prednjeg ukrštenog ligamenta.
VIII nedjelja	Koljeno: povrede meniskusa, patelofemoralni bolni sindrom, sindrom sinovijske plike, sindrom frikcije iliotibijalnog snopa, tendinitis patele i kvadricepsa, ruptura tetive kvadricepsa i patele, subluksacija/luksacija patele, fraktura patele, hondromalacija patele, Ozgud-Šlaterov sindrom, Larsen-Johansonov sindroma, funkcionalne ortoze, funkcionalno testiranje.
IX nedjelja	Potkoljenica, skočni zglob i stopalo: relevantna anatomija i biomehanika iz aspekta sportskih aktivnosti, stres frakture tibije i fibule, kalkaneusa, talusa, navikularne kosti i metatarzalnih kostiju, medijalni tibijalni stres sindrom, sindrom fascijalne lože, teniska noga, tendinitis i paratenonitis Ahilove tetive, ruptura Ahilove tetive, uganuće skočnog zgloba, Severova bolest, retrokalkalnearni burzitis, sindrom tarzalnog tunela, plantarni fasciitis, sesamoiditis, Mortonov neurom.
X nedjelja	Cervikalna kičma: relevantna anatomija i biomehanika, trzajna (whiplash) povreda, istegnuće ligamenata i mišića, prelomi i dislokacije pršljenova, hernijacija diskusa, faset sindrom, unkartroza, sindrom insuficijencije vertebralne arterije, sindrom zadnjeg simpatikusa, sindrom gornjeg torakalnog otvora.
XI nedjelja	Lumbalna kičma; relevantna anatomija i biomehanika, hernijacija diskusa, faset sindrom, stres frakture i akutne frakture, spondiloza i spondilolisteza.
XII nedjelja	Lumbalna kičma: istegnuća mišića, fascija i ligamenata, radikularni i somatski referisani bol, evaluacija bola u donjem dijelu leđa, specifične vježbe za bol u donjem dijelu leđa (Vilijamsove vježbe, Mekenzijeva metoda, stabilizacije vježbe, mobilizacija i manipulacija, trakcija).
XIII nedjelja	Povrede djece i adolescenata u sportu. Povrede osoba ženskog pola u sportu.
XIV nedjelja	Povrede specifične za pojedine sportove.
Metode obrazovanja : Predavanja i seminari. Izrada seminarskih radova. Rad u biblioteci. Rad za kompjuterom. Učenje za kolokvijume i završni ispit.	
Opterećenje studenata	

<u>Nedjeljno</u> 6 kredita x 40/30 = 8 sati Struktura: 3 sata predavanja 2 sata vježbi 3 sata i 0 minuta individualnog rada studenta (priprema za laboratorijske vježbe, za kolokvijume, izrada domaćih zadataka) uključujući i konsultacije	<u>U semestru</u> Nastava i završni ispit: (8 sati) x 16 = 128 sati Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet: 6 x 30 = 180 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 - 30 sati. Struktura opterećenja: 128 sati i 0 minuta (nastava) + 16 sati (priprema) + 36 sati (dopunski rad)
Obaveze studenata u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu i seminare, da se pripremaju za seminare, da rade i predaju seminarske radove i da aktivno učestvuju u seminarskoj nastavi	
Literatura: 1. Mihajlović V. Sportska fizioterapija, Beograd: Štampar Makarije – Podgorica: Unireks i Obodsko slovo 2019; 2. Banović DM. Povrede u sportu, Beograd: Draslar Partner 2005; 3. Prentice WE (ed). Therapeutic Modalities for Sports Medicines and Athletic Training, McGraw–Hill 2009.	
Ishodi učenja (usklađeni sa ishodima za studijski program): Očekuje se da će nakon položenog ispita iz ovog predmeta student steći potrebno znanje o regionalnim sportskim povreda i da će to znanje moći kompetentno da koristi u prevenciji i terapiji.	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: – pohađanje i praćenje predavanja i vježbi ocjenjuje se maksimalno sa 5 poena; – 2 seminarska rada se ocjenjuje ukupno sa 5 poena (svaki rad sa 2,5 poena); – 2 kolokvijuma se ocjenjuju sa ukupno 40 bodova (svaki kolokvijum sa 20 poena); – završni ispit se ocjenjuje sa 50 poena; – prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika:	
Specifičnosti koje je potrebno naglasiti za predmet: Nema	
<i>Napomena (ukoliko je potrebno):</i> Nema	

Tabela S2.6.4. Forma za pripremu informacionih lista predmeta**Naziv predmeta:** Javno zdravlje

Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
	Obavezan (OSP)	II	6 ECTS	2P+2V+ 1S

Studijski programi za koje se organizuje Master fizioterapije**Uslovljenost drugim predmetima:** Nema uslova za prijavljivanje i slušanje predmeta.

Ciljevi izučavanja predmeta: Pružanje bazičnih znanja o prioritetnim područjima javnog zdravlja gdje je unaprjeđenje zdravlja i kvaliteta života moguće, kao i o osnovnim programima i aktivnostima iz domena javnog zdravlja.

Upoznavanje sa mjestom i ulogom fizioterapeuta u zdravstvenom sistemu, kao i ulogom fizioterapeuta u promociji zdravlja i prevenciji najčešćih poremećaja zdravlja.

Sadržaj predmeta (nastavne cjeline, oblici individualnog rada studenata, oblici provjere znanja) prikazan prema radnim nedjeljama u akademskom kalendaru:

Pripremna nedjelja	Priprema i upis semestra.
I nedjelja	Uvod u javno zdravlje.
II nedjelja	Osnovni programi i aktivnosti iz domena javnog zdravlja.
III nedjelja	Javnozdravstvena istraživanja.
IV nedjelja	Javnozdravstvena politika.
V nedjelja	Javnozdravstvene intervencije i zdravstveni sistem.
VI nedjelja	Zdravstvene potrebe i očekivanje zajednice i podjela seminarskih radova.
VII nedjelja	Prevencija i kontrola zaraznih bolesti.
VIII nedjelja	Prevencija i kontrola nezaraznih bolesti i povreda.
IX nedjelja	Fizioterapija u prevenciji kardiovaskularnih bolesti.
X nedjelja	Fizioterapija u prevenciji šećerne bolesti.
XI nedjelja	Fizioterapija u prevenciji bolesti i povreda muskuloskeletnog sistema.
XII nedjelja	Fizioterapija u prevenciji gojaznosti.
XIII nedjelja	Fizioterapija u zdravstvenom sistemu.
XIV nedjelja	Fizioterapija u zajednici.
XV nedjelja	Promocija i podrška zdravim stilovima života.

Metode obrazovanja : Predavanja i seminari. Izrada seminarskih radova. Rad u biblioteci. Rad za kompjuterom. Učenje za kolokvijume i završni ispit.

Opterećenje studenata

<u>Nedjeljno</u> 6 kredita x 40/30 = 8 sati Struktura: 3 sata predavanja 2 sata vježbi 3 sata i 0 minuta individualnog rada studenta (priprema za laboratorijske vježbe, za kolokvijume, izrada domaćih zadataka) uključujući i konsultacije	<u>U semestru</u> Nastava i završni ispit: (8 sati) x 16 = 128 sati Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet: 6 x 30 = 180 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 - 30 sati. Struktura opterećenja: 128 sati i 0 minuta (nastava) + 16 sati (priprema) + 36 sati (dopunski rad)
Obaveze studenata u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu i seminare, da se pripremaju za seminare, da rade i predaju seminarske radove i da aktivno učestvuju u seminarskoj nastavi	
Literatura: 1. Penechon D, Guest C, Melzer D, Gray JAG. Oxford handbook of public health practice. Oxford University Press, 2001. 2. Dovijanić P, Janjanin M, Gajić I, Radonjić V, Đorđević S, Borjanović S. Socijalna medicina sa higijenom i epidemiologijom. Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 1995. 3. Nastavni tekstovi sa predavanja	
Ishodi učenja (usklađeni sa ishodima za studijski program): Nakon uspješnog završetka ovog studijskog programa, student će biti sposoban da: 1. Objasni mjesto i ulogu fizioterapeuta u zdravstvenom sistemu, kao i ulogu fizioterapeuta u promociji zdravlja i prevenciji najčešćih poremećaja zdravlja 2. Prepozna potrebe i prioritete pacijenta, efikasno komunicira sa pacijentima, kolegama i širom zajednicom 3. Vlada sa informacijama o prioritetnim područjima javnog zdravlja gdje je unaprjeđenje zdravlja i kvaliteta života moguće, kao i o osnovnim programima i aktivnostima iz domena javnog zdravlja 4. Formuliše i planira svoje puteve cjeloživotnog učenja	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: – pohađanje i praćenje predavanja i vježbi ocjenjuje se maksimalno sa 5 poena; – 2 seminarska rada se ocjenjuje ukupno sa 5 poena (svaki rad sa 2,5 poena); – 2 kolokvijuma se ocjenjuju sa ukupno 40 bodova (svaki kolokvijum sa 20 poena); – završni ispit se ocjenjuje sa 50 poena; – prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika:	
Specifičnosti koje je potrebno naglasiti za predmet: Nema	
Napomena (ukoliko je potrebno): Nema	

Tabela S2.6.4. Forma za pripremu informacionih lista predmeta				
Naziv predmeta: Bol - Fizioterapijski kontekst				
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
	Obavezan (OSP)	II	6 ECTS	2P+2V+ 1S
Studijski programi za koje se organizuje Master fizioterapije				
Uslovljenost drugim predmetima Nema				
Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje s bolom, ne samo kao simptomom već i znakom bolesti i povreda, o mehanizmima njegovog nastanka, o procjeni i mjerenju, o terapiji s fokusom na fizikalne modalitete, o pojedinim bolnim stanjima i sindromima.				
Sadržaj predmeta (nastavne cjeline, oblici individualnog rada studenata, oblici provjere znanja) prikazan prema radnim nedjeljama u akademskom kalendaru:				
Pripremna nedjelja	Priprema i uspis studenata			
I nedjelja	Bazični koncepti: definicija, taksonomija, akutni i hronični bol, dimenzije doživljaja bola, teorije bola			
II nedjelja	Neurobiologija bola: mehanizmi formiranja osjećaja bola, medijatori bola, ascendenti nociceptivni putevi, descendentni modulacioni putevi, endogeni opiodi			
III nedjelja	Neurobiologija bola: periferna senzitivizacija, centralna senzitivizacija, hiperalgezija i alodinija, referisani bol, simpatički nervni sistem i bol, mišićni spazam i bol			
IV nedjelja	Psihičke implikacije hroničnog bola, biopsihosocijalni modeli hroničnog bola			
V nedjelja	Kategorije bola: muskuloskeletni, visceralni			
VI nedjelja	Kategorije bola: periferni neuropatski, centralni neuropatski			
VII nedjelja	Mjerenje i procjena bola: vizuelna analogna skala, numerička rejting skala, verbalna rejting skala, semantičke diferencijalne skale (duga forma McGill upitnika, kratka forma McGill upitnika, modifikovana i proširena kratka forma McGill upitnika), mjerenje bola kod djece (neonatalna skala, skala lica i Oucherova skala), mjerenje kancerskog bola			
VIII nedjelja	Medikamentna terapija bola, hiruška terapija bola			
IX nedjelja	Fizikalna terapija bola, placebo analgezija			
X nedjelja	Bolni sindromi: miofascijalni bolni sindrom, fibromijalgija, kompleksni regionalni bolni sindromi I i II			
XI nedjelja	Postherpetična neuralgija, neuralgija trigeminusa, bolne dijabetične neuropatije, fantomski bol, glavobolja			
XII nedjelja	Bol u artritisa: reumatoidnom artritisu, prorijskom artritisu, ankilozirajućem spondilitisu, reaktivnom artritisu i drugim spondiloartritisa, sistemskim bolestima vezivnog tkiva			
XIII nedjelja	Bol u osteoartrozama, kancerski bol			

XIV nedjelja	Regionalni bol: bol u donjem dijelu leđa, u vratu, u ramenu, laktu, ručju i šaci, u kuku, kolenu, skočnom zglobu i stopalu
Metode obrazovanja : Predavanja i seminari. Izrada seminarskih radova. Rad u biblioteci. Rad za kompjuterom. Učenje za kolokvijume i završni ispit.	
Opterećenje studenata	
Nedjeljno 6 kredita x 40/30 = 8 sati Struktura: 3 sata predavanja 2 sata vježbi 3 sata i 0 minuta individualnog rada studenta (priprema za laboratorijske vježbe, za kolokvijume, izrada domaćih zadataka) uključujući i konsultacije	U semestru Nastava i završni ispit: (8 sati) x 16 = 128 sati Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet: 6 x 30 = 180 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 - 30 sati. Struktura opterećenja: 128 sati i 0 minuta (nastava) + 16 sati (priprema) + 36 sati (dopunski rad)
Obaveze studenata u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu i seminare, da se pripremaju za seminare, da rade i predaju seminarske radove i da aktivno učestvuju u seminarskoj nastavi	
Literatura: Mihajlović V. Bol: fizioterapijski pristup, Podgorica: Unireks 2015; McMahon SB, Koltzentsburg M (eds): Wall and Melzack's Textbook of Pain, Elsevier Churchill Livingstone 2006; Wittnik H, Michael TH. Chronic Pain Management for Physical Therapists. Boston: Butterworth-Heinemann 2002.	
Ishodi učenja (usklađeni sa ishodima za studijski program): Očekuje se da će nakon položenog ispita student steći fundamentalno znanje o bolu s kojim se svakodnevno sreću skoro kod svog bolesnika, da će naučiti mjerenje i procjenu bola i da će moći u svome domenu da primjenjuje fizioterapijske tehnike za ublažavanje i suzbijanje bola.	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: – pohađanje i praćenje predavanja i vježbi ocjenjuje se maksimalno sa 5 poena; – 2 seminarska rada se ocjenjuje ukupno sa 5 poena (svaki rad sa 2,5 poena); – 2 kolokvijuma se ocjenjuju sa ukupno 40 bodova (svaki kolokvijum sa 20 poena); – završni ispit se ocjenjuje sa 50 poena; – prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika:	
Specifičnosti koje je potrebno naglasiti za predmet:	
Nema	
Napomena (ukoliko je potrebno):	
Nema	

Tabela S2.6.4. Forma za pripremu informacionih lista predmeta				
Naziv predmeta Metode i primjena istraživanja u fizioterapiji				
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
	Obavezan (OSP)	II	5 ECTS	2P + 1V + 1S
Studijski programi za koje se organizuje Master fizioterapije				
Uslovljenost drugim predmetima				
Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje sa konceptom prakse zasnovane na dokazima; sticanje znanja o vrstama naučnih istraživanja; sticanje sposobnosti formulisanja kliničkog pitanja i vještine u traženju različitih izvora naučnih dokaza; sticanje sposobnosti ocjene kvaliteta dokaza iz različitih tipova istraživanja i sposobnosti tumačenja i ocjene primjenjivosti dokaza u praksi fizioterapije; sticanje sposobnosti kritičke procjene smjernica za kliničku praksu i utvrđivanja njihove primjenjivosti u praksi fizioterapije.				
Sadržaj predmeta (nastavne cjeline, oblici individualnog rada studenata, oblici provjere znanja) prikazan prema radnim nedjeljama u akademskom kalendaru:				
Pripremna nedjelja				
I nedjelja P/V	Evaluacija rezultata fizioterapije. Izbor mjera ishoda. Pouzdanost i valjanost mjerenja			
II nedjelja P/V	Izvori dokaza. Vrste istraživanja. Saopštavanje rezultata istraživanja. Primarni i sekundarni napis			
III nedjelja P/V	Tumačenje osnovne statistike korišćene u biomedicinskim istraživanjima.			
IV nedjelja P/V	Traženje dokaza. Korišćenje biblioteka i Interneta. Pretraživanje elektronskih baza podataka			
V nedjelja P/ V	Terapijske studije i sistematski pregledi terapijskih studija. Kritička procjena dokaza iz pojedinačnih terapijskih studija.			
VI nedjelja	Primjena dokaza iz pojedinačnih terapijskih studija u praksi fizioterapije.			
VII nedjelja	Kritička procjena dokaza iz sistematskih pregleda terapijskih studija. Primjena dokaza iz sistematskih pregleda terapijskih studija u praksi fizioterapije.			
VIII nedjelja	Kritička procjena dokaza iz prognostičkih studija. Primjena dokaza iz prognostičkih studija u praksi fizioterapije.			
IX nedjelja	Kritička procjena dokaza iz dijagnostičkih studija. Primjena dokaza iz prognostičkih studija u praksi fizioterapije.			
X nedjelja	Kritička procjena dokaza iz kvalitativnih studija. Primjena dokaza iz kvalitativnih studija u praksi fizioterapije.			
XI nedjelja	Kliničke smjernice i algoritmi kliničke prakse. Kritička procjena preporuka iz kliničkih smjernica.			
XII nedjelja	Primjena kliničkih smjernica u fizioterapijskoj praksi.			
XIII nedjelja	Primjena kliničkih smjernica u fizioterapijskoj praksi.			
XIV nedjelja	Implementacija fizioterapije zasnovane na dokazima. Praksa zasnovana na dokazima (evidence based) u procesu poboljšanja kvaliteta fizioterapije.			

XV nedjelja	Saopštavanje dokaza i prenošenje znanja pacijentima, drugim zdravstvenim stručnjacima i drugima uključenim u proces rehabilitacije
Metode obrazovanja: Predavanja, seminar i vježbe. Izrada seminarskih radova. Rad u biblioteci. Rad za kompjuterom, u internet sali i za mobilnim telefonom i završni ispit.	
Opterećenje studenata	
<u>Nedjeljno</u> 5 kredita x 40/30 = 6,66 sati Struktura: 2 sata predavanja 1 sati vježbi 6,66 sati individualnog rada studenta (priprema za laboratorijske vježbe, za kolokvijume, izrada domaćih zadataka) uključujući i konsultacije	<u>U semestru</u> Nastava i završni ispit: (6,66) x 16 = 106,66 sati Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): 2 x (6,66) = 13,33 sati Ukupno opterećenje za predmet: 5 x 30 = 150 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 - 30 sati. Struktura opterećenja: 106,66 sati (nastava) + 13,33 sati (priprema) + 30 sati (dopunski rad)
Obaveze studenata u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu i seminare, da se pripremaju za seminare, da rade i predaju seminarske radove i da aktivno učestvuju u seminarskoj nastavi	
Literatura: Herbert R, Jamtvedt G, Mead J, Hagen KB: Practical Evidence-Based Physiotherapy. Elsevier Butterworth Heinemann, 2005. Jewel D. Guide to Evidence-Based Physical Therapist Practice. 4th Edition, Jones & Bartlett Learning, LLC, 2017. Nastavni tekstovi sa predavanja i vježbi.	
Ishodi učenja (usklađeni sa ishodima za studijski program): Po završetku Master programa student će biti osposobljen da: - Samostalno evaluira rezultate sprovedene fizioterapije, uz izbor mjera ishoda; - Kritički procjenjuje dokaze iz sistematskih pregleda terapijskih studija, uz primjenu dokaza iz sistematskih pregleda terapijskih studija u praksi fizioterapije; - Kritički procjenjuje dokaze iz prognostičkih studija, uz primjenu dokaza iz prognostičkih studija u praksi fizioterapije; - Kritički procjenjuje dokaze iz dijagnostičkih studija, uz primjenu dokaza iz dijagnostičkih studija u praksi fizioterapije; - Kritički procjenjuje dokaze iz kvalitativnih studija, uz primjenu dokaza iz kvalitativnih studija u praksi fizioterapije; - Primjenjuje kliničke smjernice u fizioterapeutskoj praksi uz kritičku procjenu preporuka iz kliničkih smjernica; - Implementira fizioterapiju zasnovanu na dokazima uz prezentaciju dokaza i prenošenje znanja pacijentima, drugim zdravstvenim stručnjacima u timu i ostalim učesnicima procesa rehabilitacije.	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Prezentacija seminarskog rada (10 bodova) Kritički osvrt na prezentovani predlog nacrt istraživanja kolega (10 bodova) – prema Obrascu Izrađen pisani predlog nacrt istraživanja (30 bodova) Završni ispit je pisanog oblika, i sastoji se od pitanja koja obuhvaćaju gradivo cijelog predmeta (predavanja i vježbe). Na završnom ispitu studenti mogu ostvariti maksimalno 50 bodova, a prag prolaznosti je 50% uspješno riješenog ispita tj. ostvarenih	

najmanje 25 bodova.

Ime i prezime nastavnika i saradnika:

Specifičnosti koje je potrebno naglasiti za predmet:

Nema

Napomena (ukoliko je potrebno):

Nema

Tabela S2.6.4. Forma za pripremu informacionih lista predmeta

Naziv predmeta: Terapija radom

Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
	Obavezan (OSP)	II	7 ECTS	2P+2V+2S

Studijski programi za koje se organizuje Master fizioterapije

Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslova za prijavljivanje i slušanje predmeta.

Ciljevi izučavanja predmeta: Studenti treba da steknu znanja iz oblasti radne terapije, primjene radne terapije prema oboljelima i ovrijedenima od različitih bolesti i poreda: kod oštećenja centralnog i perifernog nervnog sistema, bolesti i povreda muskulo-skeletnog sistema, kardiovaskularnih i respiratornih oštećenja, kao i kod djece, osoba starije životne dobi, kod psiholoških i psihijatrijskih oštećenja.

Sadržaj predmeta (nastavne cjeline, oblici individualnog rada studenata, oblici provjere znanja) prikazan prema radnim nedjeljama u akademskom kalendaru:

Pripremna nedjelja	Priprema i upis semestra
I nedjelja	Istorijski i socijalni aspekti radne terapije. Konceptualni osnovi radne terapije
II nedjelja	Rad (zanimanje). Značaj rada za pojedinca. Radna sposobnost
III nedjelja	Analiza rada, aktivnosti, zanimanja. Aktivnosti dnevnog života
IV nedjelja	Rad kao terapijsko sredstvo
V nedjelja	Tehnička pomagala. Transportna sredstva
VI nedjelja	Radna sredina. Analiza radne sredine. Ergonomija
VII nedjelja	Radna rehabilitacija. Fizički i psihosocijalni aspekti
VIII nedjelja	Zabavne aktivnosti. Rehabilitacioni aspekti
IX nedjelja	Radna terapija kod oštećenja centralnog i perifernog nervnog sistema.
X nedjelja	Radna terapija kod oštećenja mišićnoskeletnog sistema.
XI nedjelja	Radna terapija kod kardiovaskularnih i respiratornih oštećenja.
XII nedjelja	Radna terapija kod psiholoških i psihijatrijskih oštećenja.
XIII nedjelja	Radna terapija kod hendikepirane djece.
XIV nedjelja	Radna terapija kod starih osoba.
XV nedjelja	Radna terapija kod starih osoba-nastavak.

Metode obrazovanja : Predavanja i seminari. Izrada seminarskih radova. Rad u biblioteci. Rad za kompjuterom. Učenje za kolokvijume i završni ispit.

Opterećenje studenata

<u>Nedjeljno</u> 7 kredita x 40/30 = 9,33 sati Struktura: 4 sata predavanja 2 sata vježbi 3,33 sati individualnog rada studenta (priprema za laboratorijske vježbe, za kolokvijume, izrada domaćih zadataka) uključujući i konsultacije	<u>U semestru</u> Nastava i završni ispit: (9,33 sati) x 16 = 149,33 sati Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): 2 x (9,33 sati) = 18,66 sati Ukupno opterećenje za predmet: 7 x 30 = 210 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 - 30 sati. Struktura opterećenja: 149,33 sati (nastava) + 18,66 sati (priprema) + 42 sata (dopunski rad)
Obaveze studenata u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu i seminare, da se pripremaju za seminare, da rade i predaju seminarske radove i da aktivno učestvuju u seminarskoj nastavi	
Literatura: 1. Vučić A: Radna terapija, Klinika «Dr Miroslav Zotović», Beograd, 2001. 2. Vučić R, Marković P, Savković N. Klinička radna terapija – praktikum sa terapijskim medicinskim podsetnikom. NIB Alternativa. Grafika Mladenovac, 2001. 3. Nikolić S. Osnovi radne terapije. Grafosvet, Beograd, 1999. 4. Vining Radomsky M, Trombly Latham CA. Occupational Therapy for Physical Disfunction. Sixth Edition. Lippincott Williams & Wilkins, Philadelphia, 2002. 5. Turner A, Foster M, Johnson SE. Occupational Therapy and Physical Disfunction; Principles, Skills and Practice. Fifth Edition, Churchill Livingstone, Edinburgh, 2002. 6. Mustur D. Nastavni tekstovi sa predavanja i vježbi.	
Ishodi učenja (usklađeni sa ishodima za studijski program): Nakon uspješnog završetka ovog studijskog programa, student će biti sposoban da usvoji znanja, kreira i primjenjuje različite programe radne terapije, prilagođene individualno svakom pacijentu ponaosob, a u cilju što bržeg i maksimalno mogućeg funkcionalnog oporavka i povratka u radnu, odnosno socijalnu sredinu.	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: – pohađanje i praćenje predavanja i vježbi ocjenjuje se maksimalno sa 5 poena; – 2 seminarska rada se ocjenjuje ukupno sa 5 poena (svaki rad sa 2,5 poena); – 2 kolokvijuma se ocjenjuju sa ukupno 40 bodova (svaki kolokvijum sa 20 poena); – završni ispit se ocjenjuje sa 50 poena; – prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.	
Ime i prezime nastavnika i saradnika:	
Specifičnosti koje je potrebno naglasiti za predmet: Nema	
Napomena (ukoliko je potrebno): Nema	

Tabela S2.6.4. Forma za pripremu informacionih lista predmeta				
Naziv predmeta: Manuelne i aparturne mehaničke tehnike u fizioterapiji (odabrana poglavlja)				
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
	Obavezni (OSP)	II	6 ECTS	2P + 2V+ 1S
Studijski programi za koje se organizuje Master fizioterapije				
Uslovljenost drugim predmetima Položeni svi predmeti iz prvog i drugog semestra.				
Ciljevi izučavanja predmeta: Studenti treba da steknu znanje o manuelnim i aparturnim mehaničkim tehnikama i da se osposobe da te tehnike primenjuju u fizioterapijskoj praksi.				
Sadržaj predmeta (nastavne cjeline, oblici individualnog rada studenata, oblici provjere znanja) prikazan prema radnim nedjeljama u akademskom kalendaru:				
Pripremna nedjelja	Priprema i upis studenata			
I nedjelja	Terapijska masaža			
II nedjelja	Hoffa masaža			
III nedjelja	Transverzalna frikciona masaža			
IV nedjelja	Refleksna masaža			
V nedjelja	Sportska masaža			
VI nedjelja	Strečing masaža			
VII nedjelja	Masaža miofascijalnih triger tačaka			
VIII nedjelja	Tehnike miofascijalnog opuštanja			
IX nedjelja	Graston i rolfing tehnike			
X nedjelja	Vibraciona masaža			
XI nedjelja	Vibraciona masaža-nastavak			
XII nedjelja	Intermitentna pneumatska kompresija.			
XIII nedjelja	Kinetek uređaj			
XIV nedjelja	Aparturna spinalna trakcija			
XV nedjelja	Manuelna spinalna trakcija			
Metode obrazovanja : Predavanja i seminari. Izrada seminarskih radova. Rad u biblioteci. Rad za kompjuterom. Učenje za kolokvijume i završni ispit.				
Opterećenje studenata				
Nedjeljno 6 kredita x 40/30 = 8 sati Struktura: 3 sata predavanja 2 sata vježbi 3 sata i 0 minuta individualnog rada studenta (priprema za laboratorijske vježbe, za kolokvijume, izrada domaćih zadataka) uključujući i konsultacije		U semestru Nastava i završni ispit: (8 sati) x 16 = 128 sati Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): 2 x (8 sati) = 16 sati Ukupno opterećenje za predmet: 6 x 30 = 180 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 - 30 sati. Struktura opterećenja: 128 sati i 0 minuta (nastava) + 16 sati (priprema) + 36 sati (dopunski rad)		

Obaveze studenata u toku nastave:

Studenti su obavezni da pohađaju nastavu i seminare, da se pripremaju za seminare, da rade i predaju seminarske radove i da aktivno učestvuju u seminarskoj nastavi.

Literatura:

1. Mihajlović V. Manuelne tehnike; Fakultet primijenjene fizioterapije u Igalu i WUS Austria – kancelarija u Podgorici, 2010.
2. Mihajlović V. Terapijski fizikalni modaliteti, Podgorica–Beograd: Unireks 2010;
3. Prentis WE. Therapeutic Modalities in Redhabilitation, McGraw-Hill Education 2018;
4. Draper DO, Jutte LS, Knight KL. Therapeutic Modalities: the Art and Science, Wolters Kluwers 2021;
5. Houglum PA. Manual therapy Techniques in Therapeutic Exercise for Musculoskeletal Injuries. Human Kinetics 2005.

Ishodi učenja (usklađeni sa ishodima za studijski program): Nakon položenog ispita očekuje se da student stekne znanje o terapijskom djelovanju manualnih i mehaničkih modaliteta i da savlada hvatove manualnih modaliteta i tehniku mehaničkih modaliteta i da to primjeni u fizioterapijskoj praksi.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

- pohađanje i praćenje predavanja i vježbi ocjenjuje se maksimalno sa 5 poena;
- 2 seminarska rada se ocjenjuje ukupno sa 5 poena (svaki rad sa 2,5 poena);
- 2 kolokvijuma se ocjenjuju sa ukupno 40 bodova (svaki kolokvijum sa 20 poena);
- završni ispit se ocjenjuje sa 50 poena;
- prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.

Ime i prezime nastavnika i saradnika:**Specifičnosti koje je potrebno naglasiti za predmet:**

Napomena (ukoliko je potrebno):

Tabela S2.6.4. Forma za pripremu informacionih lista predmeta				
Naziv predmeta: Menadžment u zdravstvu				
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
	Obavezni (OSP)	III	4 ECTS	2P+1V
Studijski programi za koje se organizuje Master fizioterapije				
Uslovljenost drugim predmetima: Nema uslova za prijavljivanje i slušanje predmeta.				
Ciljevi izučavanja predmeta: Studenti treba da ovladaju znanjem organizovanja programa fizioterapije prema načelima koja se koriste u drugim djelatnostima.				
Sadržaj predmeta (nastavne cjeline, oblici individualnog rada studenata, oblici provjere znanja) prikazan prema radnim nedjeljama u akademskom kalendaru:				
Pripremna nedjelja	Priprema i upis semestra.			
I nedjelja	Priroda i razvoj teorije menadžmenta.			
II nedjelja	Načela menadžmenta u rehabilitaciji.			
III nedjelja	Primjena fizioterapije u rehabilitaciji.			
IV nedjelja	Marketing u fizikalnoj terapiji.			
V nedjelja	Planiranje, koordinacija i organizacija.			
VI nedjelja	Oblici rukovođenja.			
VII nedjelja	Rad u grupama.			
VIII nedjelja	Menadžment osoblja. Menadžment kvaliteta.			
IX nedjelja	Komunikacija i kontrola menadžmenta.			
X nedjelja	Menadžment informacione tehnologije.			
XI nedjelja	Istraživanje u fizioterapiji.			
XII nedjelja	Upotreba savremene literature u fizioterapiji.			
XIII nedjelja	Priprema radova za prezentaciju i publikaciju.			
XIV nedjelja	Fizioterapija u promociji zdravlja.			
XV nedjelja	Izrada programa i postavljanje cilja i zadataka.			
Metode obrazovanja : Predavanja i seminari. Izrada seminarskih radova. Rad u biblioteci. Rad za kompjuterom. Učenje za kolokvijume i završni ispit.				
Opterećenje studenata				
<u>Nedjeljno</u> 4 kredita x 40/30 = 5,33 sata Struktura: 2 sata predavanja 1 sat vježbi 2,33 sata individualnog rada studenta (priprema za laboratorijske vježbe, za kolokvijume, izrada domaćih zadataka) uključujući i konsultacije		<u>U semestru</u> Nastava i završni ispit: (5,33 sati) x 16 = 85,33 sati Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): 2 x (5,33 sati) = 10,66 sati Ukupno opterećenje za predmet: 4 x 30 = 120 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 - 30 sati. Struktura opterećenja: 85,33 sati (nastava) + 10,33 sati (priprema) + 24 sata (dopunski rad)		

Obaveze studenata u toku nastave:

Studenti su obavezni da pohađaju nastavu i seminare, da se pripremaju za seminare, da rade i predaju seminarske radove i da aktivno učestvuju u seminarskoj nastavi

Literatura:

1. Noose L, Friberg D, Kovacek P. Managerial & Supervisory Principles for Physical Therapists. Second Edition, Lippincott Williams & Wilkins, Maryland, 2005.
2. Walter J. Physical Therapy Management – An Integrated Science. Mosby, 1993.
3. Nastavni tekstovi sa predavanja i vježbi.
4. Noose L, Friberg D. Managerial & Supervisory Principles for Physical Therapists. Third Edition, Lippincott Williams & Wilkins, Maryland, 2010.

Ishodi učenja (usklađeni sa ishodima za studijski program):

Nakon uspješnog završetka ovog studijskog programa, student će biti sposoban da:

1. Organizuje programa fizioterapije prema načelima koja se koriste u drugim djelatnostima.
5. Primjeni fizioterapijski program sa maksimalnim stepenom sigurnosti i efikasnosti
6. Podešava fizioterapeutske postupke prema svrsi i kontekstu rada
7. Prepoznaje potrebe i prioritete pacijenta, efikasno komunicira sa pacijentima, kolegama i širom zajednicom u svakodnevnoj fizioterapeutskoj praksi.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

- pohađanje i praćenje predavanja i vježbi ocjenjuje se maksimalno sa 5 poena;
- 2 seminarska rada se ocjenjuje ukupno sa 5 poena (svaki rad sa 2,5 poena);
- 2 kolokvijuma se ocjenjuju sa ukupno 40 bodova (svaki kolokvijum sa 20 poena);
- završni ispit se ocjenjuje sa 50 poena;
- prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.

Ime i prezime nastavnika i saradnika:**Specifičnosti koje je potrebno naglasiti za predmet:**

Nema

Napomena (ukoliko je potrebno):

Nema

Tabela S2.6.4. Forma za pripremu informacionih lista predmeta

Naziv predmeta Specifičnosti fizioterapije kod bolesnika treće životne dobi				
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
	Obavezan (OSP)	III	3 ECTS	2P + 1V
Studijski programi za koje se organizuje Master fizioterapije				
Uslovljenost drugim predmetima Položeni svi predmeti iz prvog semestra.				
Ciljevi izučavanja predmeta: Studenti treba da upoznaju i savladaju bazične koncepte, principe, probleme i procedure u fizioterapiji treće životne dobi.				
Sadržaj predmeta (nastavne cjeline, oblici individualnog rada studenata, oblici provjere znanja) prikazan prema radnim nedjeljama u akademskom kalendaru:				
Pripremna nedjelja				
I nedjelja P/V		Osnovni koncepti fizioterapije starih osoba. Fiziološke promjene u vezi sa starenjem .		
II nedjelja P/V		Implikacije stare populacije na proces rehabilitacije: demografija, morbiditet i mortalitet. Komunikacija, vrednost i kvalitet života kod starih osoba.		
III nedjelja P/V		Artrokinziološke promjene u vezi sa starenjem. Senzomotorne promjene i adaptacija kod osoba treće životne dobi.		
IV nedjelja P/V		Principi u fizioterapiji osoba treće dobi. Zdravstveni status, klinička dijagnoza i model menadžmenta. Funkcionalna procjena starijih osoba. Senzorne promjene kod starijih osoba i dizajniranje ambijenta. Kognitivni poremećaji. Depresija. Gerijatrijska farmakologija		
V nedjelja P/ V		Problemi i procedure u gerijatrijskoj fizioterapiji. Funkcionalni trening. Poremećaj ventilacije i respiracije kod straih osoba		
VI nedjelja		Trening izdržljivosti kod starih osoba.		
VII nedjelja		Mišićni zamor i poremećaj mišićne izdržljivosti kod starih osoba. Postoura u osoba treće životne dobi.		
VIII nedjelja		Balans i padovi kod starih osoba: problemi evaluacije i tretmana. Kretanje starih osoba: evaluacija i intervencionna strategija.		
IX nedjelja		Urinarna inkontinencija i slabost karličnog dna kod starih osoba.		
X nedjelja		Hronični dermalni ulkusi kod starih osoba.		
XI nedjelja		Bol kod starih osoba.		
XII nedjelja		Osteoporoza i osteoporotične frakture kod starih osoba.		
XIII nedjelja		Apopleksija mozga kod starih osoba.		
XIV nedjelja		Praksa zasnovana na dokazima u procesu poboljšanju kvaliteta fizoterapije starih osoba.		
XV nedjelja		Edukacija kao terapijska intervencija kod starih osoba. Etički i zakonski problemi u gerijatriji.		
Metode obrazovanja: Predavanja i vježbe. Izrada seminarskih radova. Rad u biblioteci. Rad za kompjuterom, i završni ispit.				

Opterećenje studenata	
<u>Nedjeljno</u> 3 kredita x 40/30 = 4 sata Struktura: 2 sat predavanja 1 sat vježbi 1 sat individualnog rada studenta (priprema za laboratorijske vježbe, za kolokvijume, izrada domaćih zadataka) uključujući i konsultacije	<u>U semestru</u> Nastava i završni ispit: (4 sata) x 16 = 64 sata Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): 2 x (4 sati) = 8 sati Ukupno opterećenje za predmet: 3 x 30 = 90 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 - 30 sati. Struktura opterećenja: 64 sata (nastava) + 8 sati (priprema) + 18 sati (dopunski rad)
Obaveze studenata u toku nastave: Studenti su obavezni da pohađaju nastavu i seminare, da se pripremaju za seminare, da rade i predaju seminarske radove i da aktivno učestvuju u seminarskoj nastavi	
Literatura: 1. Heap K. Komunikacija sa starima. Izdavač u Crnoj Gori i Norveškoj: Dom starih Grabovac – Risan i Catinha Guldborg-senteret. Oslo/Risan 2006. 2. Guccione AA: Geriatric Physical Therapy. Mosby, 2000. 3. Pickles B, Compton A, Cott C, Simpson J, Vandervoort A: Physiotherapy with Older People. WB Saunders Company Ltd, 1995.	
Ishodi učenja (usklađeni sa ishodima za studijski program): Po završetku ovog studijskog programa, studenti će poznavati bazične koncepte, principe, probleme i procedure u fizioterapiji treće životne dobi Poznavati će moguće kontraindikacije za sprovođenje odredjenih fizioterapijskih procedura u osoba starije dobi. Kreiraće individualni fizioterapijski plan i program prema osobama treće životne dobi, koji će reevaluirati svakodnevno.	
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Prezentacija seminarskog rada (10 bodova) Kritički osvrt na prezentovani predlog nacrta istraživanja kolega (10 bodova) – prema Obrascu Izrađen pisani predlog nacrta istraživanja (30 bodova) Završni ispit je pisanog oblika, i sastoji se od pitanja koja obuhvataju gradivo cijelog predmeta (predavanja i vježbe). Na završnom ispitu studenti mogu ostvariti maksimalno 50 bodova, a prag prolaznosti je 50% uspješno riješenog ispita tj. ostvarenih najmanje 25 bodova. .	
Ime i prezime nastavnika i saradnika:	
Specifičnosti koje je potrebno naglasiti za predmet: Nema	
<i>Napomena (ukoliko je potrebno):</i> Nema	

Tabela S2.6.4. Forma za pripremu informacionih lista predmeta

Naziv predmeta: Balneoklimatoterapija				
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
	Obavezan (OSP)	III	4 ECTS	2P + 1S
Studijski programi za koje se organizuje Master fizioterapije				
Uslovljenost drugim predmetima Položeni svi predmeti iz prvog semestra				
Ciljevi izučavanja predmeta: Studenti u okviru predmeta <i>Balneoklimatoterapija</i> treba da se upoznaju s prirodnim ljekovitim faktorima, njihovim terapijskim efektima i njihovom ulogom i mjestom u kompleksnom fizikalnom liječenju i rehabilitaciji.				
Sadržaj predmeta (nastavne cjeline, oblici individualnog rada studenata, oblici provjere znanja) prikazan prema radnim nedjeljama u akademskom kalendaru:				
Pripremna nedjelja	Priprema i upis studenata			
I nedjelja	Uvod u balneologiju.			
II nedjelja	Prirodne mineralne vode.			
III nedjelja	Prirodne mineralne vode (nastavak).			
IV nedjelja	Ljekoviti peloidi. Podjele. Načini čuvanja i pripreme. Indikacije i kontraindikacije za primjenu pelioda u fizioterapiji.			
V nedjelja	Fango, Parafango, Glina			
VI nedjelja	Ljekoviti gasovi			
VII nedjelja	Prvi kolokvijum			
VIII nedjelja	Banjsko liječenje. Uslovi za banjsko liječenje. Indikacije i kontraindikacije za banjsko liječenje.			
IX nedjelja	Uvod u klimatologiju			
X nedjelja	Medicinska meteorologija.			
XI nedjelja	Klimatopatologija. Klimatoterapija.			
XII nedjelja	Talasoterapija, Psamoterapija			
XIII nedjelja	Drugi kolokvijum.			
XIV nedjelja	Wellness. Zdravstveni turizam.			
XV nedjelja	Biološki ritmovi. Režimi i terapijske mjere u balneo- i talasoterapiji			
Metode obrazovanja : Predavanja i seminari. Izrada seminarskih radova. Rad u biblioteci. Rad za kompjuterom. Učenje za kolokvijume i završni ispit.				
Opterećenje studenata				
Nedjeljno 4 kredita x 40/30 = 5,33 sata Struktura: 3 sata predavanja 2,33 sata individualnog rada studenta (priprema za laboratorijske vježbe, za kolokvijume, izrada domaćih zadataka) uključujući i konsultacije		U semestru Nastava i završni ispit: (5,33 sati) x 16 = 85,33 sati Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): 2 x (5,33 sati) = 10,66 sati Ukupno opterećenje za predmet: 4 x 30 = 120 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 - 30 sati. Struktura opterećenja: 85,33 sati (nastava) + 10,33 sati (priprema) + 24 sata (dopunski rad)		

Obaveze studenata u toku nastave:

Studenti su obavezni da pohađaju nastavu i seminare, da se pripremaju za seminare, da rade i predaju seminarske radove i da aktivno učestvuju u seminarskoj nastavi

Literatura:

1. Jovanović T, Janjić M, Popović G, Conić S. Balneoklimatologija, Beograd: Medicinski fakultet – CIBIF 2005;
2. Mihajlović V. Balneoklimatologija u Terapijski fizikalni modaliteti, Podgorica: Unireks 2011;
3. Pavlović V. Lekovito blato Igala, Beograd: Arhiv farmacije 1979;
4. Burić M. Termomineralne vode Crne Gore, Nikšić: Unireks 1993.
5. Mustur D. Nastavni tekstovi sa predavanja

Ishodi učenja (usklađeni sa ishodima za studijski program): Nakon uspješnog završetka ovog studijskog programa, student će poznavati mogućnosti sprovođenja prirodnih ljekovitih faktora, njihovih terapijskih efekata i njihove uloge i mjesta u kompleksnom fizikalnom liječenju i rehabilitaciji bolesnih i povrijeđenih, kao i u unaprijeđenju zdravlja u »Wellness industriji« i zdravstvenom turizmu.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

- pohađanje i praćenje predavanja i vježbi ocjenjuje se maksimalno sa 5 poena;
- 2 seminarska rada se ocjenjuje ukupno sa 5 poena (svaki rad sa 2,5 poena);
- 2 kolokvijuma se ocjenjuju sa ukupno 40 bodova (svaki kolokvijum sa 20 poena);
- završni ispit se ocjenjuje sa 50 poena;
- prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.

Ime i prezime nastavnika i saradnika:

Doc. dr sc. med. Dušan Mustur

Specifičnosti koje je potrebno naglasiti za predmet:

Napomena (ukoliko je potrebno):

Tabela S2.6.4. Forma za pripremu informacionih lista predmeta

Naziv predmeta					Kognitivno-bihevioralne intervencije u fizioterapijskoj praksi				
Šifra predmeta		Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita		Fond časova			
		Obavezan (OSP)	III	4 ECTS		2P + 1S			
Studijski programi za koje se organizuje Master fizioterapije									
Uslovljenost drugim predmetima Položeni svi predmeti iz prvog semestra.									
Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje sa kognitivno-bihejvioralnih intervencijama u fizioterapijskoj praksi									
Sadržaj predmeta (nastavne cjeline, oblici individualnog rada studenata, oblici provjere znanja) prikazan prema radnim nedjeljama u akademskom kalendaru:									
Pripremna nedjelja		Priprema i upis studenata							
I nedjelja		Kognitivno–bihevioralna terapija: bazični koncepti							
II nedjelja		Glavne krakteristike- kognitivno-bihevioralne terapije							
III nedjelja		Inkorporacija kognitivno-bihevioralnog pristupa u praksi							
IV nedjelja		Biopsihosocijalni modeli							
V nedjelja		Biomedicinske veze između kognicije i ponašanja							
VI nedjelja		Biomedicinske veze između kognicije i ponašanja-nastavak							
VII nedjelja		Neurobiologija anksioznosti							
VIII nedjelja		Neurobiologija depresije							
IX nedjelja		Kognitivno-bihevioralna terapija ansioznosti							
X nedjelja		Kognitivno-bihevioralna terapija depresije							
XI nedjelja		Kognitivno-bihevioralni pristup u kontroli hroničnog bola							
XII nedjelja		Kognitivno-bihevioralni pristup u tretmanu fibromijalgije							
XIII nedjelja		Kognitivno-bihevioralni pristup u sindromu hroničnog zamora							
XIV nedjelja		Kognitivno-bihevioralni pristup u sindromu hroničnog bola							
XV nedelja		Značaj kognitivno-bihevioralnog pristupa u fizioterapijskoj praksi							
Metode obrazovanja : Predavanja i seminari. Izrada seminarskih radova. Rad u biblioteci. Rad za kompjuterom. Učenje za kolokvijume i završni ispit.									
Opterećenje studenata									
Nedjeljno					U semestru				
4 kredita x 40/30 = 5,33 sata					Nastava i završni ispit: (5,33 sati) x 16 = 85,33 sati				
Struktura:					Neophodna priprema prije početka semestra				
3 sata predavanja					(administracija, upis, ovjera): 2 x (5,33 sati) = 10,66 sati				
2,33 sata individualnog rada studenta (priprema za laboratorijske vježbe, za kolokvijume, izrada domaćih zadataka) uključujući i konsultacije					Ukupno opterećenje za predmet: 4 x 30 = 120 sati				
					Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 - 30 sati.				
					Struktura opterećenja: 85,33 sati (nastava) + 10,33 sati (priprema) + 24 sata (dopunski rad)				

Obaveze studenata u toku nastave:

Studenti su obavezni da pohađaju nastavu i seminare, da se pripremaju za seminare, da rade i predaju seminarske radove i da aktivno učestvuju u seminarskoj nastavi

Literatura:

1. Kaličanin P.: Bihejvioralna terapija. Beograd: Zavod za udbenike i nastavna sredstva, 2006.
2. Donaghy M, Nicol M, Davidson K: Gognitive-Behavioural Interventions in Physiotherapy and Ocupational Therapy. Butterworth-Heineman; Elsevier, 2008.

Ishodi učenja (usklađeni sa ishodima za studijski program):

Po završetku stud.programa, studenti će biti upoznati sa mogućnostima kognitivno-bihejvioralnih intervencija u tretmanu anksioznosti, depresije, kontroli hroničnog bola, zamora, u tretmanu fibromijalgije i drugih čestih problema u svakodnevnoj fizioterapijskoj praksi, kao i sa mogućnostima uspješnog rješavanja ovih tegoba.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

- pohađanje i praćenje predavanja i vježbi ocjenjuje se maksimalno sa 5 poena;
- 2 seminarska rada se ocjenjuje ukupno sa 5 poena (svaki rad sa 2,5 poena);
- 2 kolokvijuma se ocjenjuju sa ukupno 40 bodova (svaki kolokvijum sa 20 poena);
- završni ispit se ocjenjuje sa 50 poena;
- prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.

Ime i prezime nastavnika i saradnika:**Specifičnosti koje je potrebno naglasiti za predmeta**

Napomena (ukoliko je potrebno):

Tabela S2.6.4. Forma za pripremu informacionih lista predmeta

Naziv predmeta: Fizikalni modaliteti (odabrana poglavlja)

Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
	Izborni (ISP)	III	5 ECTS	2P + 1V+ 1S

Studijski programi za koje se organizuje Master fizioterapije

Uslovljenost drugim predmetima Položeni svi predmeti iz Prvog semestra.

Ciljevi izučavanja predmeta: U okviru ovog predmeta studenti treba da se upoznaju i da saznaju inovacije o terapijskim fizikalnim modalitetima, njihovim efektima i primjenom u muskuloskeletnoj i neuromuskularnoj patologiji.

Sadržaj predmeta (nastavne cjeline, oblici individualnog rada studenata, oblici provjere znanja) prikazan prema radnim nedjeljama u akademskom kalendaru:

Pripremna nedjelja	Priprema i upis studenata.
I nedjelja	Instrumentacija u elektroterapiji.
II nedjelja	Laser i LED terapija.
III nedjelja	Terapijski ultrazvuk: impulsni ultrazvuk niskog intenziteta.
IV nedjelja	Terapijski ultrazvuk: kontinuirani ultrazvuk niskog intenziteta i dugog trajanja. Sonoforeza. Sonodinator.
V nedjelja	Ekstrakorporalna udarna talasna terapija.
VI nedjelja	Dugotalasna diatermija.
VII nedjelja	Impulsno elektromagnetno polje.
VIII nedjelja	Impulsno elektromagnetno polje.
IX nedjelja	Krioterapija azotnim parama.
X nedjelja	Neuromuskularna električna stimulacija.
XI nedjelja	Električna stimulacija za poboljšanje funkcionalne aktivnosti.
XII nedjelja	Električna stimulacija u zarastanju hroničnih rana.
XIII nedjelja	Električna stimulacija i elektromiografski biofidbek u terapiji genitourinarnih disfunkcija.
XIV nedjelja	Elektromiografski biofidbek za podsticanje i poboljšanje voljne motorne kontrole.

Metode obrazovanja: Predavanja i seminari. Izrada seminarskih radova. Rad u biblioteci. Rad za kompjuterom. Učenje za kolokvijume i završni ispit.

Opterećenje studenata

Nedjeljno	U semestru
5 kredita x 40/30 = 6,66 sati Struktura: 3 sata predavanja 1 sat vježbi 1,66 sati individualnog rada studenta (priprema za laboratorijske vježbe, za kolokvijume, izrada domaćih zadataka) uključujući i konsultacije	Nastava i završni ispit: $(6,66) \times 16 = \mathbf{106,66 \text{ sati}}$ Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): $2 \times (6,66) = 13,33$ sati Ukupno opterećenje za predmet: $5 \times 30 = 150$ sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 - 30 sati. Struktura opterećenja: 106,66 sati (nastava) + 13,33 sati (priprema) + 30 sati (dopunski rad)

Obaveze studenata u toku nastave:

Studenti su obavezni da pohađaju nastavu i seminare, da se pripremaju za seminare, da rade i predaju seminarske radove i da aktivno učestvuju u seminarskoj nastavi.

Literatura:

1. Mihajlović V. Terapijski fizikalni modaliteti, Podgorica–Beograd: Unireks 2011;
2. Prentis WE. Herapeutic Modalities in Redhabilitation, McGraw-Hill Education 2018;
3. Draper DO, Jutte LS, Knight KL. Therapeutic Modalities: the Art and Science, Wolters Kluwers 2021;
4. Knight KL, Draper DO. Therapeutic Modalities; The Art and Science. Wolter Kluwer. Lippincot Williams & Wilkins 2008
5. Robinson AJ, Snyder-Mackler L. Clinical Electrophysiology: Electrotherapy and Electrophysiologic Testing, Wolter Kluwer | Lippincot Williams & Wilkins 2008.

Ishodi učenja (usklađeni sa ishodima za studijski program):

Nakon uspješnog završetka ovog studijskog programa, student će:

-steći uvid o inovacijama u pogledu terapijskih fizikalnih modaliteta, njihovim efektima i primjeni u muskuloskeletnoj i neuromuskularnoj patologiji.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

- pohađanje i praćenje predavanja i vježbi ocjenjuje se maksimalno sa 5 poena;
- 2 seminarska rada se ocjenjuje ukupno sa 5 poena (svaki rad sa 2,5 poena);
- 2 kolokvijuma se ocjenjuju sa ukupno 40 bodova (svaki kolokvijum sa 20 poena);
- završni ispit se ocjenjuje sa 50 poena;
- prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.

Ime i prezime nastavnika i saradnika:**Specifičnosti koje je potrebno naglasiti za predmet:**

Nema

Napomena (ukoliko je potrebno):

Nema

Tabela S2.6.4. Forma za pripremu informacionih lista predmeta

Naziv predmeta Komplementarne metode u fizioterapijskoj praksi				
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
	Izborni (ISP)	III	5 ECTS	2P + 1V+ 1S
Studijski programi za koje se organizuje Master fizioterapije				
Uslovljenost drugim predmetima Položeni svi predmeti iz prvog semestra				
Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje sa komplementarnim metodama koje se koriste u fizioterapijskoj praksi				
Sadržaj predmeta (nastavne cjeline, oblici individualnog rada studenata, oblici provjere znanja) prikazan prema radnim nedjeljama u akademskom kalendaru:				
Pripremna nedjelja	Priprema i upis studenata			
I nedjelja	Alternativna i komplementarna medicina: definicija i konceptualni okvir. Mesto i uloga metoda komplementarne medicine u fizioterapijskoj praksi			
II nedjelja	Filozofija tradicionalne kineske medicine			
III nedjelja	Akupunktura , Moksibustija			
IV nedjelja	Akupresura			
V nedjelja	Taj či čuan. Meditacija.			
VI nedjelja	Šijacu			
VII nedjelja	Yoga			
VIII nedjelja	Yumeiho			
IX nedjelja	Hiropraktika			
X nedjelja	Osteopatija			
XI nedjelja	Pilates vježbe			
XII nedjelja	Kinesio taping			
XIII nedjelja	Alexander tehnika			
XIV nedjelja	Feldenkrais metoda			
Metode obrazovanja : Predavanja i seminari. Izrada seminarskih radova. Rad u biblioteci. Rad za kompjuterom. Učenje za kolokvijume i završni ispit.				
Opterećenje studenata				
<u>Nedjeljno</u> 5 kredita x 40/30 = 6,66 sati Struktura: 3 sata predavanja 1 sat vježbi 2,66 sati individualnog rada studenta (priprema za laboratorijske vježbe, za kolokvijume, izrada domaćih zadataka) uključujući i konsultacije		<u>U semestru</u> Nastava i završni ispit: (6,66) x 16 = 106,66 sati Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): 2 x (6,66) = 13,33 sati Ukupno opterećenje za predmet: 5 x 30 = 150 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 - 30 sati. Struktura opterećenja: 106,66 sati (nastava) + 13,33 sati (priprema) + 30 sati (dopunski rad)		

Obaveze studenata u toku nastave:

Studenti su obavezni da pohađaju nastavu i seminare, da se pripremaju za seminare, da rade i predaju seminarske radove i da aktivno učestvuju u seminarskoj nastavi

Literatura:

1. Deutsch JE, Anderson EZ: Complementary Therapies for Physical Therapy: A Clinical Decision-Making Approach. Saunders Elsevier 2008;
2. Dumanović D.: Šiatsu – tretman za zdravlje, Beograd: MIS Sport 2000;
3. Malršević I.: Akupresura. Beograd: Autorsko izdanje 2000;
4. Liu D: Tai či čuan i meditacija (prevod s engleskog: Tai Chi Chuan and Meditation), Beograd: Ezoteria 2004.

Ishodi učenja (usklađeni sa ishodima za studijski program):

Nakon završenog studijskog master programa, student će dobiti osnovna znanja o mogućnostima primjene različitih komplementarnih metoda u fizioterapiji, poput akupunkture, akupresure, Tai-Chi, Šiacu, Moksibustije, Joge itd.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

- pohađanje i praćenje predavanja i vježbi ocjenjuje se maksimalno sa 5 poena;
- 2 seminarska rada se ocjenjuje ukupno sa 5 poena (svaki rad sa 2,5 poena);
- 2 kolokvijuma se ocjenjuju sa ukupno 40 bodova (svaki kolokvijum sa 20 poena);
- završni ispit se ocjenjuje sa 50 poena;
- prelazna ocjena se dobija ako se kumulativno sakupi najmanje 50 poena.

Ime i prezime nastavnika i saradnika:**Specifičnosti koje je potrebno naglasiti za predmet:**

Nema

Napomena (ukoliko je potrebno):

Nema

Tabela S2.6.4. Forma za pripremu informacionih lista predmeta

Naziv predmeta **KLINIČKA PRAKSA**

Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
	Obavezni (OSP)	III	10 ECTS	9V

Studijski programi za koje se organizuje Master fizioterapije**Uslovljenost drugim predmetima** Uspješno završena Klinička praksa 1.

Ciljevi izučavanja predmeta: Klinička praksa usmjerava studente ka budućoj kvalifikaciji, povezuje teoriju s praktičnim radom i omogućava studentima da steknu profesionalne i kliničke kompetencije i vještine, kao i vrše edukaciju oboljelih i povrijeđenih o potrebama i mogućnostima promjene životnog stila i njihovom uticaju na poboljšanje funkcijskog statusa i kvaliteta života oboljelih i povrijeđenih.

Sadržaj predmeta (nastavne cjeline, oblici individualnog rada studenata, oblici provjere znanja) prikazan prema radnim nedjeljama u akademskom kalendaru:

Pripremna nedjelja	
I nedjelja	Unapređenje kliničkog prosuđivanja u radu sa bolesnima i povrijeđenima, učešće u rješavanju složenijih kliničkih problema i sticanje napredne fizioteraputske vještine.
II nedjelja	Specifični klinički problemi koji se odnose na reumatske bolesnike sa degenerativnim reumatskim bolestima.
III nedjelja	Klinički problemi koji se posebno odnose na muskuloskeletnu patologiju.
IV nedjelja	Specifični klinički problemi koji se odnose na rješavanje problema bola, zamora kod hroničnih bolesnika.
V nedjelja	Specifični klinički problemi koji se odnose na rad sa neurološkim bolesnicima, uz kontraindikacije i indikacije kod ovih bolesnika.
VI nedjelja	Specifični klinički problemi koji se posebno odnose na psihijatrijsku patologiju sa posebnim akcentom na fizioterapijske mogućnosti u poboljšanju funkcijskog statusa i kvaliteta života ovih osoba.
VII nedjelja	Klinički problemi koji se odnose na kardiovaskularnu i respiratornu patologiju.
VIII nedjelja	Evaluacija i reevaluacija programa rehabilitacije, značaj timskog rada, uloga mastera fizioterapije u timu zdravstvenih radnika različitih profila.
IX nedjelja	Učestvovanje u osmišljavanju terapijskog programa za bolesnike sa složenijim kliničkim problemima poštujući kontraindikacije i elemente doziranja.
X nedjelja	Klinički problemi koji se posebno odnose na gerijatrijsku patologiju sa posebnim akcentom na fizioterapijske mogućnosti u poboljšanju funkcijskog statusa i kvaliteta života osoba treće životne dobi.
XI nedjelja	Sveobuhvatna ocjena bolesnika i evaluiraju rezultata fizioterapije.
XII nedjelja	Učešće u radu multidisciplinarnog tima za rehabilitaciju.
XIII nedjelja	Klinički problemi koji se posebno odnose na pedijatrijsku patologiju, habilitaciju i rehabilitaciju djece.
XIV nedjelja	Edukacija bolesnika i članova njihove porodice.
XV nedjelja	Unapređenje vještina komunikacije s bolesnicima, članovima njihove porodice i članovima rehabilitacionog tima.

Metode obrazovanja : Kliničku praksu studenti obavljaju u radu s bolesnicima u kliničkim uslovima - na odjeljenjima, u kabinetima i laboratorijama nastavnih baza Studijskog programa Primijenjena fizioterapija, u Institutu Igalo, Domu zdravlja H.Novi, Bolnici Meljine, OB Risan, Domu starih Grabovac.

Opterećenje studenata

<u>Nedjeljno</u>	<u>U semestru</u>
10 kredita x 40/30 = 13,33 sati Struktura: 9 sati kliničke prakse 4,33 sati individualnog rada studenta (priprema za laboratorijske vježbe, za kolokvijume, izrada domaćih zadataka) uključujući i konsultacije	Nastava i završni ispit: (13,33 sati) x 16 = 213,33 sati Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): 2 x (13,33 sati) = 26,66 sati Ukupno opterećenje za predmet: 10 x 30 = 300 sati Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 - 30 sati. Struktura opterećenja: 213,33 sati i 0 minuta (nastava) + 26,66 sati i 0 minuta (priprema) + 60 sati (dopunski rad)

Obaveze studenata u toku nastave:

Studenti su obavezni da pohađaju kliničku praksu i vode dnevnik kliničke prakse i fizioterapeutsku dokumentaciju.

Literatura:

1. American Physical Therapy Association. Guide to Physical Therapist Practice. APTA, 1999.
2. Heyward VH. Advanced Fitness Assessment and Exercise Prescription. Fifth Edition. Human Kinetics, University of New Mexico, 2006.
3. Reeves S et al. Interprofessional Teamwork for Health and Social Care. Wiley-Blackwell, 2010.
4. Brammer CM, Spires MC. Manual of Physical Medicine & Rehabilitation. Hanley & Belfus inc., Philadelphia, 2002.

Ishodi učenja (usklađeni sa ishodima za studijski program):

Nakon uspješnog završetka ovog studijskog programa, student će biti sposoban da:

- Primjenjuje stečena znanja i vještine iz oblasti fizioterapije kroz analizu profesionalnih problema u fizioterapiji i sintezu odgovarajućih rešenja na svim nivoima zdravstvene zaštite, u okviru kliničke fizioterapije i javnom zdravstvu
- Sprovodi postupke funkcionalne procjene, primjenjuje fizioterapijske tretmane i i sprovodi procjenu učinka tretmana
- Primjenjuje sve principe timskog rada, po konceptu jedinstvene i kontinuirane fizioterapije zasnovane na dokazima, u pripremi plana i programa osposobljavanja, kao i u oblastima promocije i unapređenja zdravlja i prevencije bolesti.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Klinička praksa se ocjenjuje sa „Položio” / „Nije položio” na osnovu pripremljenosti za rad u kliničkoj praksi i edukaciji bolesnih i povrijeđenih, redovnosti pohađanja kliničke edukacije, angažovanja u radu s bolesnicima, stečenih stručnih kompetencija i kliničkih znanja i vještina, prikaza pacijenata, dnevnika kliničke edukacije i vođenja fizioterapeutske dokumentacije.

Ime i prezime nastavnika i saradnika:

Specifičnosti koje je potrebno naglasiti za predmet:

Nema

Napomena (ukoliko je potrebno):

Nema

Tabela S2.6.4. Forma za pripremu informacionih lista predmeta				
Naziv predmeta		Prijava master rada		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
	Obavezni	IV	10ECTS	0+0+7S
Studijski programi za koje se organizuje Master fizioterapije				
Uslovljenost drugim predmetima: Odslušani predmeti I, II, III semestra				
Ciljevi izučavanja predmeta: Cilj predmeta je da se student osposobi za samostalni istraživački rad u oblasti izbora za izradu master rada u kome će praktično primjeniti teorijska saznanja u određenoj oblasti i primjenenom metodologijom istraživanja odabrane teme temeljno obraditi problematiku izabrane uže oblasti, koja se izučava u okviru primijenjenih master studija. Cilj je primjena naučenih i stečenih znanja koje će doprinijeti uspješnoj prijavi i izradi Master rada.				
Sadržaj predmeta (nastavne cjeline, oblici individualnog rada studenata, oblici provjere znanja) prikazan prema radnim nedjeljama u akademskom kalendaru:				
Pripremna nedjelja				
I –XV nedjelja	Sadržaj programa predmeta <i>PRIJAVA MASTER RADA</i> se formira pojedinačno u skladu sa potrebama izrade konkretnog master rada, njegovom složenošću i strukturom. Student priprema predmet u dogovoru sa potencijalnim mentorom koga je predložio student i sa kojim saradjuje u toku IV semestra na pripremi, izradi i odbrani Master rada. Student proučava stručnu literaturu, relevantne podatke iz dostupnih istraživanja – koji obrađuju sličnu tematiku, vrši analizu u cilju iznalaženja rješenja konkretnog zadatka koji je definisan ciljevima master rada. Istraživanje se odvija kroz samostalni studijski istraživački rad u zdravstvenoj ustanovi gdje prikuplja podatke, od kojih će izabrane koristiti i obraditi u master radu. U prijavi teme master rada koju student dostavlja u pisanoj formi na propisanim formularima treba jasno identifikovati Predmet i Cilj istraživanja praktičnog problema iz oblasti profesionalnog rada u sestrinstvu, ili zdravstvenoj ustanovi, ili kao mogućnost unapređenja modela sestrinske prakse zasnovane na dokazima, kroz snimanje postojećeg stanja i izdvajanje prioriteta. Analiza i poređenje prikupljenih podataka, upoređivanje sa literaturnim podacima u skladu su sa konkretnim zadacima koji će biti obradjeni u master radu. U prijavi teme master rada navodi se detaljno metodologija rada, metode istraživanja, dizajn rada, a metode obrade prikupljenih podataka dobijenih kroz istraživanje. Takodje je potrebno navesti spisak literature koja će se koristiti za izradu master rada.			
Metode obrazovanja: samostalne praktične aktivnosti studenata uz aktivnosti saradnika praktične nastave iz nastavne baze, istraživačke metode, konsultacije sa potencijalnim mentorom.				
Opterećenje studenata :				

<u>Nedjeljno</u> 10 kredita x 40/30 = 13.33 sati Struktura: 7 sati seminara 6.33 sati samostalni rada i konsultacija	<u>U semestru</u> Nastava i završni ispit: (13.33 sati) x 16 = <u>213.33 sati</u> Neophodne pripreme prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): (13.33 sati) x 2 = <u>26.66 sati</u> Ukupno opterećenje za predmet: <u>10 x 30 = 3000 sati</u> Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog završnog ispita: <u>od 0 do 60 sati</u> (preostalo vrijeme od prve dvije stavke doukupnog opterećenja za predmet 300 sati) Struktura opterećenja: 213.33 sati (nastava i završni ispit) + 26.66 sati (priprema) + 60 sati (dopunski rad)
Obaveze studenata u toku nastave: Procedura prijave i odbrane master rada definisana je članom 15,16, 17, 18,19 Pravilima studiranja na master studijama UCG. Vijeće Medicinskog fakulteta imenuje mentora iz reda nastavnika koji su iz naučne oblasti master studija. Mentor pruža potrebnu pomoć studentu za pripremu teme (pri izboru metoda naučnoistraživačkog rada, pripremi strukture rada i drugu stručnu pomoć) i potpisuje saglasnost na temu. Za izabranu temu student podnosi Komisiji za master studije, koju imenuje Vijeće Medicinskog fakulteta pisanu prijavu teme master rada na propisanom Formularu za prijavu teme master rada. Na osnovu podnesene prijave, uz saglasnost Komisije za master studije i pribavljeno pozitivno mišljenje Odbora za monitoring master studija-Centra za unapređenje kvaliteta studija UCG, student može da nastavi sa pisanjem master rada. Vijeće pored imenovanja mentora, Komisije za master rad, imenuje i Komisiju za ocjenu/odbranu master rada i odobrava predloženu temu. Komisija za ocjenu master rada ima po pravilu tri člana od kojih je jedan član mentor. Članovi komisije za ocjenu master rada, su istovremeno i članovi Komisije za odbranu master rada.	
Literatura: predlaže se literatura po Po preporuci nastavnika/profesora potencijalnog mentora i studenta a u zavisnosti od odabrane teme za izradu Master rada. - Udžbenici, knjige, <u>domaći i strani časopisi, pretažena literatura</u> u vezi sa temom master radovi	
Ishodi učenja (usklađeni sa ishodima za studijski program): - Student je savladao tehnike i metode rada potrebne za dalji istraživački rad koje treba da realizuje u zdravstvenoj ustanovi; - Osposobljen da prikuplja podatke i obradjuje ih tako da se mogu koristiti u izradi Master rada. - Student je savladao pravilno korišćenje literature i podataka. - Student je osposobljen da prepozna otvorene probleme izabrane uže oblasti zdravstvene njege. - Osposobljen je za evaluaciju i samoevaluaciju istraživanja, diskusiju i da izvede potrebne zaključke, koji su primenljivi u praksi.	

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Ispit se polaže pred komisijom od 3 člana.

Predispitni poeni:

- Aktivnosti studenta koje obavlja u semestru = 25 poena
- Pisani dio Prijave master rada = 25 poena

Ispitni poeni

- za pisani rad (recenzija rada) = 20 poena
- usmena prezentacija prijave master rada = 30 poena

Ime i prezime nastavnika i saradnika: imena svih nastavnika dr nauka/profesora angažovanih na studijskom program.

Specifičnosti koje je potrebno naglasiti za predmet:

Student prijavljuje predmet PRIJAVA MASTER RADA posle odslušane nastave iz I, II i III semestra na obrascu koji je utvrdjen Pravilima studiranja na master studijama

Napomena (ukoliko je potrebno):

Prijava master rada i Master rad mogu se prijaviti samo iz Stručno aplikativnih predmeta koji su obuhvaćeni studijskim programom Master fizioterapije

Tabela S2.6.4. Forma za pripremu informacionih lista predmeta

Naziv predmeta		Master rad		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
	Obavezni	IV	20 ECTS	0+0+18S
Studijski programi za koje se organizuje		Master fizioterapije		
Uslovljenost drugim predmetima: odslušani i položeni svi ispiti predviđeni studijskim programom				
Ciljevi izučavanja predmeta: Studenti će u koracima raditi na razvoju sopstvenih istraživačkih pitanja i na izradi predloga nacrtu istraživanja. Kroz primijenjenii istraživački rad studentu se pruža mogućnost da analizira i kritički interpretira metodološke elemente sopstvenog istraživanja kao i istraživanja kolega, kao i da usmeno i pismeno predstavi nacrt istraživanja. Student će vježbati da pretražuje naučne informacije kao i da navodi njihove izvore prilikom izrade nacrtu istraživanja.				
Sadržaj predmeta (nastavne cjeline, oblici individualnog rada studenata, oblici provjere znanja) prikazan prema radnim nedjeljama u akademskom kalendaru:				

I –XV nedjelja

Sadržaj programa predmeta MASTER RAD

Master rad predstavlja samostalni istraživački rad studenta u kome je on savladao metodologiju istraživanja u određenim oblastima zdravstvene njege zasnovane na dokazima i daje doprinos u oblasti iz koje radi master rad, uz uputstva i konsultacije sa predmetnim nastavnikom-mentorom. Master rad se radi iz jedne od kliničkih oblasti studijskog programa. Uz pomoć nastavnika student formuliše problem, postavlja hipotezu, koncipira istraživački pristup i bira odgovarajuće metode istraživanja. Student samostalno prikuplja i obrađuje odgovarajuću literaturu. Nakon obavljenog istraživanja, student priprema master rad u formi koja je propisana Pravilima studiranja na master studijama.

Članom 20 Pravila studiranja na master studijama utvrđeno je:

- Da master rad treba, po pravilu ,da ima opseg od 60-80 stranica, da bude napisan na papiru formata A4, da bude korektno jezički , stilski i tehnički oblikovan u skladu sa savremenim postupcima , tehnikom i tehnologijom izrade publikacije u oblasti stručnog rada.

- izgled korice i unutrašnje prve stranice stranice master rada kao i posebne stranice sa podacima i informacijama o magistrandu, master radu, komisiji i odbrani master rada;

- izgled stranica sa potpisanom izjavom o potvrđivanju originalnosti master rada- nakon stranice sa podacima i informacijama o studentu i master radu

- Da master rad treba da sadrži, Predgovor; Izvod rada; Sažetak na engleskom jeziku, sadržaji originalni konačni tekst rada, -nakon stranice koja se odnosi na potpisanu izjavu o potvrđivanju originalnosti master rada

U zavisnosti od predmeta istraživanja student je dužan i dostaviti odluku Etičke komisije institucije u kojoj se obavlja istraživanje odnosno i Etičkog odbora Medicinskog fakulteta.

Student može pristupiti odbrani master rada odmah nakon što Vijeće Medicinskog fakulteta donese odluku o prihvatanju izvještaja Komisije za ocjenu rada , odnosno prihvatanju master rada.

Članom 21 Pravila studiranja na master studijama definisano je da se master rad u elektronskom obliku dostavlja Odboru za monitoring master studija radi provjere autentičnosti. Primjerci rada se dostavljaju članovima komisije za ocjenu master rada. Obavještenje da je master rad izložen u biblioteci objavljuje se na sajtu Medicinskog fakulteta i sajtu UCG. Primjedbe na master rad se mogu dostaviti Vijeću u roku od 7 dana od dana isticanja navedenog obavještenja.

Komisija za ocjenu rada dužna je u roku od 15 dana od prijema rada da dostavi izvještaj o master radu Vijeću Medicinskog fakulteta. Izvještaj treba da sadrži: kratak prikaz rada , postavljeni cilj, primijenjene metode , dobijeni rezultati i zaključci o realizovanim istraživanjima sa zaključnim stavom i prijedlogom , uključujući i izjašnjenje na primjedbe.Vijeće ocjenjuje izvještaj komisije i donosi odluku o prihvatanju ili ne prihvatanju rada, najkasnije u roku od 15 dana od podnošenja izvještaja Komisije za ocjenu rada.

Nakon odluke Vijeća o prihvatanju master rada, organizuje se odbrana rada. Ukoliko Komisija za ocjenu rada ili Vijeće odbije master rad, student može podnijeti novu prijavu teme master rada.

Metode obrazovanja: metode istraživanja u okviru Master rada:

- Deskriptivna metoda
- Opservacione metode (analiza dokumentacije, ankete, anketni list)
- intervju u okviru Metode procesa zdravstvene njege,
- ekperimentalne metode, statističke metode,

Opterećenje studenata :

Nedjeljno

20 kredita x 40/30 = 26.66 sati

Struktura:

18 sati izrada rada

8.66 sati individualnog rada

U semestru

Nastava i završni ispit: $(26,66) \times 16 = \underline{426,66}$

Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): $2 \times (26,66 \text{ sati}) = 53,33 \text{ sati}$

Ukupno opterećenje za predmet: $20 \times 30 = 600$ sati

Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 - 30 sati.

Struktura opterećenja: 426,66 sati (nastava) + 53,33 sati i 0 minuta (priprema) + 120 sati (dopunski rad)

Obaveze studenata u toku nastave: Studenti u saradnji sa mentorom u okviru časova predviđenih silabusom master studija zdravstvene njege, pristupa izradi master rada uz permanentne konsultacije sa mentorom.

Članom 25 Pravila studiranja na master studijama definisan je tok procedure odbrane master rada pred komisijom. Komisija za odbranu master rada, nakon sprovedenog postupka, donosi odluku da li je student sa uspjehom odbranio rad i sa kojom ocjenom. Ocjena rada donosi se većinom glasova komisije i mora biti u skladu sa ECTS skalom:

ocjena A - odbranio sa izuzetnim uspjehom;

ocjena B - odbranio sa uspjehom iznad prosjeka i

ocjena C - odbranio sa prosječnim uspjehom

O radu komisije za odbranu master rada vodi se zapisnik.

Master rad je javan i može se objaviti nakon odbrane. Master rad se brani jedanput.

Dekan utvrđuje datum svečane promocije i dodjeljuje diplome master studija.

Uz diplomu se izdaje i dopuna diplome (Supplement).

Do dodjeljivanja diploma izdaje se uvjerenje o završenim master studijama.

Jedan primjerak master rada se dostavlja univerzitetnoj biblioteci i Nacionalnoj biblioteci Crne Gore u roku od 30 dana od dana odbrane master rada.

Literatura:

1. Predlog literature iz oblasti i predmeta istraživanja Master rada u saradnji sa mentorom u zavisnosti od odabrane teme za izradu Master rada.
2. Domaći i strani medicinski i sestrinski časopisi, udžbenici, knjige, odbranjeni master radovi i druga pretažena literatura u vezi sa temom master radovi i sl.

Ishodi učenja (usklađeni sa ishodima za studijski program):

Studenti su osposobljeni

1. da samostalno rešavaju probleme iz oblasti zdravstvene njege zasnovane na dokazima primenom adekvatnih metoda;
2. stekli su samostalnost u obradi zadate teme;
3. stiču sposobnosti analize problema i nalaženja rešenja, sa kritičkom analizom .
4. osposobljeni za preciznost u pisanju i usmenom izlaganju svog rada .
5. Osposobljeni su za povezivanja osnovnih znanja iz različitih oblasti zdravstvene njege i medicine.
6. Osposobljen je za evaluaciju i samoevaluaciju istraživanja, diskusiju , javno saopštavanje zaključaka do kojih su došli akoji su primenljivi u praksi.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Prilikom donošenja odluke o ocjeni uzima se u obzir kvalitet master rada i kvalitet odbrane master rada. Ocjena rada donosi se većinom glasova Komisije i mora biti u skladu sa ECTS skalom:

Ocjena A – odbranio sa izuzetnim uspjehom

Ocjena B – odbranio sa uspjehom indad prosjeka

Ocjena C – odbranio sa prosječnim uspjehom

Ime i prezime nastavnika i saradnika: imena svih nastavnika dr nauka/profesora angažovanih na studijskom program koji ispunjavaju uslove za mentorstvo. Lista mentora je utvrđjena i usvojena na Vijeću Medicinskog fakulteta.

Specifičnosti koje je potrebno naglasiti za predmet:

Student prijavljuje predmet MASTER RAD posle odslušane nastave i položenih svih ispita predviđenih studijskim programom master studija

Napomena (ukoliko je potrebno):

Master rad se može prijaviti samo iz Stručno aplikativnih predmeta koji su obuhvaćeni studijskim programom Master fizioterapije sa liste odobrenih predmeta.

Tabela S3.2.2: Polazni bilans stanja 2020.

I	Namjena sredstava	Vrijednost, €	II	Izvori prihoda	Vrijednost, €
A	Osnovna sredstva	2.638.076,38	1.	Budžet CG	1.930.215,96
1	Objekti	2.385.896,06	2.		
2	Oprema	252.180,32	3.		
3	Ostala ulaganja		4.		
B	Obrtna sredstva	270.299,50	5.		
UKUPNO (A+B)		2.907.375,88	UKUPNO		1.930.215,96

Tabela S3.2.3: Bilans uspjeha

Broj	Struktura	I godina 2018	II godina 2019	III godina 2020
A	Ukupni prihodi	1.575.104,92	1.813.692,04	1930.215,96
B	Ukupni rasodi (1+2)	1.422.637,36	1.653.608,92	1659.916,46
1.	Poslovni rashodi (1.1+1.2+1.3)	1.422.637,36	1.653.608,92	1659.916,46
1.1.	Materijalni i nematerijalni troškovi	893.734,50	1.159.250,73	1.142.666,86
1.2.	Amortizacija			
1.3.	Zarade	528.902,86	494.358,19	517.249,60
2.	Troškovi finansiranja			
C	Bilans (A-B)	152.467,56	160.083,12	270.299,50

Tabela S6.1.1. Primjeri uporedivih implementiranih studijskih programa na drugim ustanovama visokog obrazovanja

Ustanova 1 (U1)	
Naziv	Sveučilište u Rijeci,
Status	
Položaj u nacionalnom sistemu visokog obrazovanja (rang ukoliko je izvršeno rangiranje)	Zvanje: magistar/tra fizioterapije Skraćenica stručnog naziva: mag. physioth
Naziv studijskog programa	Sveučilišni diplomski studij Fizioterapija
Ustanova 2 (U2)	
Naziv	Visoka zdravstvena škola strukovnih studija u Beogradu
Status	
Položaj u nacionalnom sistemu visokog obrazovanja (rang ukoliko je izvršeno rangiranje)	Zvanje: Strukovni master fizioterapeut
Naziv studijskog programa	Strukovne master studije – terapijska rehabilitacija

Tabela S6.1.2. Usaglašeni ciljevi studijskog programa

Ustanova-podnosilac zahtjeva	Ustanova 1	Ustanova 2
	Da	Da
Kratko objašnjenje značajnih razlika ciljeva studijskog programa		
u odnosu na ustanovu 1	u odnosu na ustanovu 2	
Nema značajnijih razlika	Nema značajnijih razlika	

Tabela S6.1.3. Usaglašeni ishodi učenja studijskog programa

Ustanova-podnosilac zahtjeva	Ustanova 1	Ustanova 2
	Da	Da
Kratko objašnjenje značajnih razlika ishoda učenja studijskog programa		
u odnosu na ustanovu 1	u odnosu na ustanovu 2	
Nema značajnijih razlika u ishodima učenja	Nema značajnijih razlika u ishodima učenja	

Tabela S6.1.4. Usaglašenost broja studenata na studijskom programu

Ustanova-podnosilac zahtjeva	Ustanova 1	Ustanova 2
Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka
Kratko objašnjenje značajnih razlika broja studenata		
u odnosu na ustanovu 1	u odnosu na ustanovu 2	

Tabela S.6.1.5. Usaglašenost odnosa broja nastavnika i studenata

Ustanova-podnosilac zahtjeva	Ustanova 1	Ustanova 2
	Nema podataka	Nema podataka
Kratko objašnjenje značajnih razlika odnosa broja nastavnika i studenata		
u odnosu na ustanovu 1	u odnosu na ustanovu 2	

Tabela S.6.1.6. Usaglašenost kurikuluma studijskog programa

Prikazati uporedo podatke za predmete koji su različiti kod podnosioca zahtjeva (PZ), ustanovu 1 (U1) i ustanovu 2 (U2). Podatke prikazati po semestrima. Na kraju prikazati podatke za ukupni broj časova nedjeljno i ukupni broj kredita koji se razlikuju kod ustanova (tabelu nastaviti tako da se prikažu svi predmeti u kurikulu ustanova).

Semestar	Naziv predmeta	P	V	L	ECTS
U1	Utjecaj seksualnog zdravlja na svakodnevni život-izborni modul, Timski rad-izborni modul, Mikropoduzetništvo u zdravstvu-izborni modul, Hypnofizioterapija-izborni modul Međukulturna kompetentnost u zdravstvu-izborni modul				
U2	Fizika ljudskog organizma Rehabilitacija šake	3 2	3 2		8 6
U1	Ukupno časova nastave za predmete koji se razlikuju u odnosu na PZ				
U2		5	5		
U1	Ukupno ECTS kredita za predmete koji se razlikuju u odnosu na PZ				
U2					14

Kratko objašnjenje za značajne razlike kurikuluma

u odnosu na ustanovu 1

u odnosu na ustanovu 2

Pojedini kurikulumi imaju različite nazive, ali sadržajno odgovaraju po ishodima učenja studijskog programa.

U okviru Sveučilišnog diplomskog studija Fizioterapija u Rijeci postoji značajno veći broj izbornih predmeta (=modula), ali su postojeći predmeti uglavnom Opšte-obrazovnog karaktera, tako da nema značajnije razlike u pogledu ciljeva programa i ishoda učenja između ova dva programa

Razlike u planu i programu su minimalne, i radi se o predmetnim oblastima koje se već izučavaju na osnovnim studijama Studijskog programa Primijenjena fizioterapija u Igalu

